

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ПО ЦЕЛ „ИНВЕСТИЦИИ ЗА РАСТЕЖ И РАБОТНИ МЕСТА“

ССИ	2014BG16M1OP002
Заглавие	Оперативна програма “Околна среда”
Версия	1.3
Първа година	2014
Последна година	2020
Допустими от	2014-1-1
Допустими до	2023-12-31
Номер на решението на Комисията	
Дата на решението на Комисията	
Номер на решението за изменение на държавата членка	
Дата на решението за изменение на държавата членка	
Дата на влизане в сила на решението за изменение на държавата членка	
Региони по NUTS, обхванати в рамките на оперативната програма	BG - БЪЛГАРИЯ (BULGARIA)

1. СТРАТЕГИЯ ЗА ПРИНОСА НА ОПЕРАТИВНАТА ПРОГРАМА ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА НА СЪЮЗА ЗА ИНТЕЛИГЕНТЕН, УСТОЙЧИВ И ПРИОБЩАВАЩ РАСТЕЖ И ЗА ПОСТИГАНЕТО НА ИКОНОМИЧЕСКО, СОЦИАЛНО И ТЕРИТОРИАЛНО СБЛИЖАВАНЕ

1.1 Стратегия за приноса на програмата за сътрудничество за осъществяване на стратегията на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и за постигането на икономическо, социално и териториално сближаване

1.1.1 Описание на стратегията на програмата за принос за изпълнението на стратегията на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и за постигането на икономическо, социално и териториално сближаване.

Във връзка с разработването на оперативна програма „Околна среда“ за периода 2014 – 2020 г. и определяне на нуждите в сектора, Управляващият орган (УО) на програмата, съвместно със специализираните дирекции в МОСВ, изготви *Анализ на настоящата ситуация в сектори „околна среда“ и „климатични промени“ за периода 2007 – 2012 г.* Анализът е съобразен с европейските и национални стратегически документи и законодателни ангажименти в сектори „околна среда“ и „изменение на климата“ като представя детайлно ангажиментите на страната и сроковете за тяхното изпълнение. Посочено е постигнатото в периода 2007 – 2012 г. и нуждите, които могат да се финансират от европейските структурни инвестиционни фондове (ЕСИФ) в програмен период 2014-2020 г. Документът е съгласуван от работната група за изготвяне на ОПОС 2014 – 2020 г. и представлява основа за определяне на приоритетите на оперативната програма. Анализът е предоставен на Централното координационно звено в Министерски съвет (МС) във връзка с изготвянето на Споразумението на партньорство на Република България, очертаващо помощта от ЕСИФ за периода 2014-2020 г.

Отчитайки направения Анализ и последните данни по отношение развитието на инфраструктурата в областта на околната среда, основните нужди, които са идентифицирани и които обуславят логиката на интервенция по оперативната програма, касаят секторите „води“ и „отпадъци“.

Съгласно доклад до ЕК от 2014 г. за прилагане на изискванията на Директива 91/271/ЕИО относно пречиствателните станции за отпадъчни води от населени места за 364 агломерации с над 2 000 е.ж. в България трябва да бъде осигурено събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчните води. От тях 256 агломерации са между 2 000 и 10 000 е. ж., а 108 са над 10 000 е. ж. Изискванията за събиране на отпадъчните води (минимум 98 % и не повече от 2 000 е.ж., които не са събрани) са изпълнени в 13 агломерации с над 10 000 е.ж. и в 14 агломерации между 2 000 и 10 000 е.ж. Изискванията за пречистване на отпадъчните води са изпълнени в 17 агломерации с над 10 000 е.ж. (наличие на съответните стъпала на пречистване и достигане на съответните емисионни норми) и в 24 агломерации между 2 000 и 10 000 е.ж. Общо изискванията на Директивата за събиране и пречистване са изпълнени само в 2 агломерации, които са с над 10 000 е.ж. С проекти, които се

изпълняват по ОПОС 2007-2013 г. се очаква постигане на съответствие с изискванията на Директивата за още 38 агломерации.

Съгласно Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014-2023 г. България се отличава с много висок обхват на водоснабдяването, а качеството на питейната вода отговаря на стандартите. Броят на селищата (градове и села) със системи за централно водоснабдяване надхвърля 5 000, като те са обхванати от централизиран водоснабдителни системи с обща дължина на водопроводите, надхвърляща 75 000 км, от които около 30 000 км са изградени преди 1970 г. Само две са областите в България, в които не е постигнато пълно покритие с централно водоснабдяване – Кърджали и Смолян. Това представлява 99% от цялото население, което по европейските стандарти е висока степен на обхват.

Качеството на питейната вода отговаря на нормативните изисквания в над 95% от големите зони за водоснабдяване и в над 90% от малките зони на водоснабдяване, макар да остават проблеми по отношение на съответствието на тези стандарти във връзка с качеството на водата и сезонните режими на потребление, особено в малките зони на водоснабдяване. По отношение на големите зони за водоснабдяване (подаващи вода за повече от 5 000 души или подаващи количества вода над 1000 м³ на денонощие), България е една от 10-те страни в ЕС, които в над 95 на сто от случаите отговарят на критериите за качество на подаваната вода по микробиологични, химични и органолептични показатели и една от 4-те страни в ЕС, в които не е достигнато 99-100% съответствие с изискванията за качеството на подаваната вода по микробиологични показатели в големите зони на водоснабдяване. Отчитат се несъответствия по микробиологични показатели в голям брой зони, характерни преди всичко за малките зони на водоснабдяване, като в част от тях процентът на несъответствие е над 5%. Отклонението от нормите по този вид показатели е характерно за малките зони за водоснабдяване, които не разполагат с пречиствателни съоръжения и при които водата се подава на населението директно само след обеззаразяване.

В последния публикуван Доклад на Европейската комисия (COM (2014) 363 final) относно качеството на питейната вода в ЕС за периода 2008-2010 г. съгласно Директива 98/83/ЕО и техническите доклади към него, касаещи Република България, като основни слабости по изпълнение изискванията на Директивата са посочени недостатъчните обем и обхват, както и честота на извършвания мониторинг. В техническия доклад за големите зони на водоснабдяване е изтъкнато, че за 55,5 % от тях няма или има недостатъчни данни от докладвания мониторинг. Посочва се също, че процентът на зоните на водоснабдяване, които не отговарят на изискванията по отношение на минималната честота на мониторинга или тези, при които честотата е недостатъчна, е сравнително висок за България.

Водоснабдителните услуги като цяло отговарят на стандартите, но загубите на вода са много високи (60%) и поддръжката на водоснабдителните системи и съоръжения е недостатъчна. Предвид дела на амортизирана водоснабдителна мрежа, според оценка на Световната банка необходимите разходи за рехабилитация и подмяна на мрежата са между 325 и 400 млн. евро годишно, като

спешните нужди за рехабилитация и подмяна на водоснабдителните мрежи за постигане на съответствие възлизат общо на 200 млн. евро.

По отношение на битовите отпадъци, за периода 2004 - 2012 г. се наблюдава намаление от средно с около 4% на година в тяхното общо количество и с около 3% на година в количеството на депонираните отпадъци. Към момента 72% от генерираните битови отпадъци се депонират. 50% от тях е делът на биоразградимите отпадъци. Съгласно националните цели делът на депонираните биоразградими отпадъци следва да се намали до 35%, а количеството рециклирани – да се увеличи до 50% до 2020 г. Националният план за управление на отпадъците (НПУО) за периода 2014-2020 г. предвижда постигане на регионална цел за разделно събиране и оползотворяване на битови биоотпадъци - не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в региона през 2014 г. Понастоящем в страната функционират 3 съоръжения за третиране на биоразградими битови отпадъци (Варна, Пловдив и Столична община), което е крайно недостатъчно предвид генерираните количества и в тази връзка ще се инвестира в осигуряване на допълнителен капацитет за рециклирането им.

За предотвратяване генерирането на битови отпадъци (БО) в България се използват регулаторни и икономически инструменти – отчисления за депониране на отпадъците; схеми за отговорност на производителя за специфични потоци от отпадъци/продуктови такси/лицензионни възнаграждения към организациите по оползотворяване на масоворазпространени отпадъци (МРО); такса БО; такса за ограничаване използването на полимерни торбички с определени параметри; депозитни системи (същите не са задължителни на този етап).

Съгласно националното законодателство разделното събиране при източника е ангажимент на кмета на общината (за рециклируемите, вкл. биоразградимите отпадъци, различни от схемата отговорност на производителя) и организациите по оползотворяване. За организиране системите за разделно събиране на МРО се събират продуктови такси, с които се финансират тези дейности. Поради тази причина ОПОС 2014-2020 г. не предвижда да финансира мерки в тази посока.

Предвижда се ОПОС 2014-2020 г. да допринесе за изпълнение на ангажиментите на страната в сектор „отпадъци“ и постигане на целите, произтичащи от европейското и национално законодателство. Отчетена е и стартираната срещу страната наказателна процедура за неизпълнение на Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци.

България е на трето място в ЕС по процент от национална територия, която е в Натура 2000 (34,4%). Към момента съгласно Директива 2009/147/ЕО за опазване на дивите птици са определени и обявени 119 броя специални защитени зони. Съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна са определени 234 броя зони от значение за Общността, като 13 от тях се припокриват със специалните защитени зони. Процесът по обявяване на зоните от значение за Общността за специални консервационни зони е в ход, с осигурено финансиране от национални източници. Предвижда се заповедите за обявяване на основната част от зоните от значение за Общността за специални консервационни зони да бъдат издадени през 2015 г.

С подкрепата на ОПОС 2007-2013 г. бяха картирани зоните от значение за Общността в сухоземната територия на България и беше определен природозащитният статус на видовете и местообитанията. В резултат, през 2013 г. беше извършено докладване до ЕК по чл. 17 от Директива 92/43/ЕИО. Приблизително 88% от оценките на природозащитното състояние на типовете природни местообитания са „неблагоприятно-незадоволително” състояние. Приблизително 36% от оценките на природозащитното състояние на видовете, предмет на докладване по чл. 17 са „неблагоприятно-незадоволително“, а 2.5% са „неблагоприятно-лошо“. Със средства от ОПОС 2007-2013 г. беше разработена Националната приоритетна рамка за действие по Натура 2000 (НПРД). В документа са идентифицирани необходимите мерки по отношение на тези приоритетни видове и местообитания, както и мерки, насочени към останалите видове и местообитания от Натура 2000.

ОПОС 2014-2020 г. ще продължи да надгражда резултатите от програмен период 2007 – 2013 г., като мерките, които ще се финансират, са включени в обхвата на НПРД и са насочени изцяло към зоните от Натура 2000.

Основните видове рискове, които могат да засегнат страната, съгласно Доклада за екологична оценка на ОПОС 2014-2020 г., Анализа и оценка на риска и уязвимостта на секторите в българската икономика от климатичните промени и Националния план за защита при бедствия, са наводненията. Общо 30% от бедствията в България в периода 1974-2006 г. са наводнения, като 11 от 13 големи наводнения у нас са в периода от 2000-2009 г. Следователно, средният брой на големите наводнения в този период е 1,2 случая годишно, което е значително увеличение спрямо средния им брой от 0,1 случая за последните 111 години по данни на EM-DAT (2012). Това се дължи главно на изключително валежната 2005 г., но според моделите, такива събития ще се случват все по-често, предвид изменението на климата. В потвърждение на това е и фактът, че годишната сума на валежите през 2005 г. е 924 mm, а за период от 104 години (до 2007) има само 9 години с годишна сума на валежите от над 800 mm, като 5 от тях са регистрирани през последните две декади на периода.

Друг риск за околната среда и човешкото здраве, идентифициран в националните стратегически документи, е свързан с различните неблагоприятни геодинамични процеси – свлачища, абразии, ерозии, срутища и пр. Възникването и активизирането на тези процеси е обусловено от сложния геоложки строеж, интензивна тектоника, интензивност на валежите, морската абразия, речната ерозия и непрекъснато действащи природни и техногенни фактори.

За периода 2005 – 2013 г. се наблюдава тенденция към увеличаване на свлачищните процеси. До края на 2013 г. общият брой на регистрираните свлачища е 1 786 с обща площ 20 846 ха, като за периода са регистрирани 592 нововъзникнали свлачища с площ 446 ха. Проявата на свлачищната активност е през пролетния сезон, след снеготопенето и интензивни валежи. За 2010 г. са регистрирани 68 новопроявени свлачища на обща площ от 17 ха. През 2011 и 2012 г. са регистрирани 110 бр. нововъзникнали свлачища, а през 2013 г. нововъзникналите свлачища са 51 бр., с обща площ около 190 ха. През 2013 г. мониторинговите данни показват, че активните/периодично активните свлачища на

територията на страната са 721 бр., със засегната площ около 5 611 ха, а потенциалните/временно стабилизиращи свлачища са 668 бр. със засегната площ около 9 192 ха. От регистрираните 1 786 бр. свлачища, 1 132 свлачища с площ около 16 200 ха са в урбанизиращи територии. Анализът на данните показва, че в много редки случаи свлачищата засягат само един тип инфраструктура. В масовия случай едно свлачище засяга няколко типа инфраструктура. В тази връзка е анализирана наличната информация, като за всеки тип инфраструктура е изчислен с натрупване броят на случаите, в които тя е била засегната от свлачище. Най-масово застрашените групи инфраструктура са: жилищни сгради, улици, вилни сгради, ВиК инфраструктура и пътища. В по-малка степен са застрашени земеделски земи, горски фонд, стопански и промишлени сгради.

Данните показват, че в национален мащаб активните (периодично активните) свлачища и потенциалните (временно стабилизиращи) свлачища са с най-големи дялове – съответно 40,3% и 37,3%. Делът на стабилизиращите свлачища е значително по-малък – 22,4%. Почти половината (45%) от активните (периодично активните) свлачища на национално ниво се намират в северозападния район (СЗР), а 35% - в североцентралния район (СЦР). В останалите райони е локализиращ сравнително по-нисък дял от активните (периодично активните) свлачища – 11,4% в североизточния район (СИР), 5,6% в югозападния район (ЮЗР), 2,7% в южноцентрален район (ЮЦР) и 0,3% в югоизточен район (ЮИР). Потенциалните (временно стабилизиращи) свлачища са разположени сравнително равномерно по райони. Около 1/3 от стабилизиращите свлачища са разположени в СЦР, следват ЮЗР с 21% и СИР с 20%.

В тази връзка част от финансовия ресурс по ОПОС 2014-2020 г. ще бъде насочен към интервенции по превенция и управление на риска от наводнения и свлачища.

През 2011 г. на територията на 34 населени места функционират общо 53 стационарни пункта за мониторинг на качеството на атмосферния въздух. Разработени са общински програми за качество на атмосферния въздух, за общините с нарушено такова. Все още остава висок процентът на населението, живеещо при нива на замърсяване с фини прахови частици (ФПЧ10) над допустимите концентрации – 51%, както и с наднормено замърсяване с азотен диоксид – 22%. Източник на регистрираните наднормени замърсявания са изгарянето на горива за битово отопление, транспортът и промишлените дейности на територията на съответните общини.

Най-сериозният проблем по отношение качеството на въздуха е замърсяването с ФПЧ10 в голяма част от градовете. Основен източник на замърсяване са емисиите от изгарянето на твърди горива за отопление на населението през зимата, както и емисиите от нарастващия трафик и задръстванията в големите градове. Анализите показват, че между 50 и 60% от населението използва твърди горива (дърва и въглища) за отопление, като намаляването на този процент е трудно постижимо, най-вече поради икономически и социални причини. Също така, броят на автомобилите прогресивно нараства и очакванията са тази тенденция да се запази до 2020 г. Необходимо е да се предприемат мерки за намаляване на замърсяването с ФПЧ10 и азотни оксиди и в тази връзка по програмата е предвиден финансов ресурс, който да подпомогне финансирането на подобни мерки.

Съгласно националното законодателство, транспониращо изцяло Директива 2008/50/ЕО, в случаите, когато в даден район общата маса на емисиите довежда до превишаване на нормите за замърсители в атмосферния въздух, кметовете на общините разработват, а общинските съвети приемат програми за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на утвърдените норми в установените за целта срокове. Програмите са задължителни за изпълнение и включват цели (мерки за намаляване на нивата на замърсители), етапи и срокове за тяхното постигане; средства за обезпечаване на програмата; система за отчет и контрол на изпълнението и система за оценка на резултатите. За изпълнението и контрола на програмите отговаря кметът на съответната община.

Към момента 29 общини са с нарушено качество на въздуха по показател ФПЧ10. Тези общини са разработили и изпълняват програми за намаляване на замърсителите и достигане на установените норми. Срокът за действие на програмите е краят на 2013, 2014 или 2015 г.

Съгласно наличната информация, общините изпълняват част от заложените мерки в действащите общински програми за качество на атмосферния въздух, но предвид резултатите от мониторинга, предприетите действия не могат да бъдат оценени като адекватни и достатъчни. В резултат на предварителен преглед на общинските програми става ясно, че прилаганите мерки за намаляване нивата на ФПЧ10 не допринасят достатъчно за достигане на утвърдените норми в установените срокове.

Основните проблеми във връзка с качеството на въздуха са:

- наднормени нива на ФПЧ10 – в почти всички големи населени места, където основните източници на замърсяване са битовото отопление през зимния сезон и транспортът, и в определени случаи – различни индустриални източници на емисии;
- превишение на нормите за съдържание на азотен диоксид в атмосферния въздух в две общини в страната – Столична и Пловдив.

В допълнение програмите отчитат и нивата на ФПЧ10 от унос на прахови частици от пътните настилки (т.н. вторично разпрашаване). Следва да се отбележи, че срещу България е стартирала процедура по нарушение № 2010/2109 във връзка с неизпълнение на задълженията на България съгласно чл. 13, пар. 1, чл. 23, пар. 1 и Приложение XI от Директива 2008/50/ЕО.

Отчитайки идентифицираните нужди и възможностите за инвестиции, средствата по програмата са насочени в следните приоритетни оси:

Приоритетна ос 1 „Води“

За постигане на съответствие с Директива 91/271/ЕИО, Директива 98/83/ЕО, Директива 2013/51/ЕВРАТОМ и Директива 2000/60/ЕО ще се инвестира в:

- Изграждане на ВиК инфраструктура – средствата ще бъдат насочени към агломерации с над 10 000 екв.ж.;
- Доизграждане и/или оптимизиране на мрежите за мониторинг на водите;
- Оборудване на лаборатории на ИАОС и органите на ДЗК за целите на мониторинга;
- Дейности, насочени към разработване на нови и/или актуализация на съществуващи стратегически документи във връзка с прилагането на Рамковата директива за водите (РДВ) и Рамковата Директива за морска стратегия (РДМС).

Приоритетна ос 2 „Отпадъци“

За постигане на съответствие с йерархията при управлението на отпадъците, съгласно Директива 2008/98/ЕО и с целите, залегнали в националното законодателство:

- Мерки за подобряване управлението на битовите отпадъци в съответствие с Националния план за управление на отпадъците.

Приоритетна ос 3 „Натура 2000 и биоразнообразие“

За постигане на съответствие с Директива 92/43/ЕИО, Директива 2009/147/ЕО и Стратегия за биоразнообразието в ЕС 2020 (Цел 1 и 2) ще се инвестира в:

- Мерки и дейности съгласно Националната приоритетна рамка за действие за мрежата Натура 2000.

Приоритетна ос 4 „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“

За изпълнение на ангажиментите на страната по изискванията на Директива 2007/60/ЕО ще се инвестират средства за:

- Създаване на Национална система за управление на водите в реално време;
- Мерки за въвеждане на решения за превенция и управление на риска от наводнения, в т.ч. екосистемно базирани решения;
- Установяване на 6 центъра за повишаване готовността на населението за адекватна реакция при наводнения;
- Изпълнение на проучвания и оценки във връзка с втори Планове за управление на риска от наводнения (ПУРН) за периода 2021-2027 г.;
- Мерки за превенция и управление на риска от свлачища;
- Изпълнение на демонстрационни/пилотни проекти и информационни кампании, свързани с превенцията и управление на риска от наводнения и свлачища.

Приоритетна ос 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“

За изпълнение на националното законодателство, транспониращо изцяло Директива 2008/50/ЕО относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа, както и с оглед принос към постигане целите на Гьотеборгския

протокол към Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния, ще се инвестират средства за:

- Преглед и анализ на общинските програми за КАВ;
- Подпомагане на компетентните органи при изготвянето/преработването, изпълнението и контрола на общинските програми и развитие и оптимизиране на системите за мониторинг на КАВ;
- Мерки за намаляване на количествата ФПЧ10 и азотни оксиди от основните източници на замърсяване.

Приоритетна ос 6 „Техническа помощ“

- Дейности, насочени към осигуряване на необходимата подкрепа за управлението и изпълнението на ОП, вкл. за „затваряне“ на програмен период 2007 – 2013 г. и на програмен период 2014-2020 г.;
- Дейности, насочени към осигуряване на необходимата подкрепа за комуникация и популяризиране на ОП;
- Дейности, насочени към укрепване и повишаване капацитета на бенефициентите.

ОП „Околна среда 2014 -2020 г.“ и Стратегия „Европа 2020“ на ЕС

Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ (ОПОС 2014-2020 г.) е една от оперативните програми на Република България, изготвени в изпълнение на Стратегия „Европа 2020“ на ЕС за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. Тези три взаимно допълващи се приоритета предполагат изграждане на икономика, основана на знания и иновации, насърчаване на по-екологична и по-конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите и стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, която да доведе до социално и териториално сближаване. ОПОС 2014 – 2020 г. е насочена предимно към изпълнение на приоритета за устойчив растеж на стратегията „Европа 2020“ и по-специално на следните елементи от определението за устойчив растеж:

- изграждане на по-конкурентоспособна нисковъглеродна икономика, в която ресурсите се използват по ефикасен и устойчив начин;
- опазване на околната среда, намаляване на емисиите и предотвратяване на загубата на биоразнообразие;
- възползване от водещата позиция на Европа в разработването на нови екологични технологии и производствени методи.

ОПОС 2014-2020 г. допринася и за изпълнението на „Европа за ефективно използване на ресурсите“ – една от двете водещи инициативи (flagship initiatives) за устойчив растеж в рамките на стратегията „Европа 2020“. Предвидените за финансиране дейности от оперативната програма са в отговор на изготвените от

МОСВ, съгласувани с отговорните ведомства и одобрени от МС „Насоки за интеграция на политиката по околна среда и политиката по изменение на климата във фондовете за КП, ОСП и ОПР за периода 2014 – 2020 г.“ – фаза „Програмиране на фондовете към Общата стратегическа рамка“ (наричан по-долу Насоките за интеграция на ПОС и ПИК - фаза програмиране). Документът прилага интегриран подход за изпълнение на политиките за околната среда и изменението на климата и в частност за ефективно използване на ресурсите, като предлага конкретни мерки в оперативните програми за периода 2014-2020 г. МОСВ разработи втора фаза на Насоките – фаза „Изпълнение на Споразумението за партньорство и програмите в периода 2014-2020 г. ”.

ОПОС 2014-2020 г. ще допринесе за намаляване на емисиите на парникови газове в страната, което ще подпомогне изпълнението на целта на стратегията „Европа 2020“ за 20% намаляване на емисиите на парникови газове спрямо нивата от 1990 г. Такива мерки са предвидени във връзка с пречистването на отпадъчни води от населените места, по-конкретно изграждане/ рехабилитация/реконструкция на съоръжения за третиране на утайки от ПСОВ и доставка на необходимо оборудване, вкл. на вече изградени ПСОВ (съгл. Концепцията за третиране на утайките от ГПСОВ на национално ниво) – приоритетно за подобряване на качествените им показатели, с оглед последващото им използване за енергийни цели. Прилагането на тези мерки ще допринесе за изпълнението на Националния план за действие по изменение на климата 2013-2020 г. (НПДИК) и ще има пряк ефект за намаляване емисиите на парникови газове.

Създаването на временни и постоянни работни места в изпълнение на мерките по ОПОС ще допринесе за постигане на приоритета за приобщаващ растеж на Стратегията за постигане на 75% заетост за жените и мъжете на възраст между 20 и 64 години до 2020 г.

ОП „Околна среда 2014 – 2020 г.“ и Национална програма за реформи

Съгласно стратегията на политиката на страната за постигане на устойчив растеж, описана в т. 4 от Националната програма за реформи (НПРф, април 2012 г.), *„опазването на околната среда като един от основните стълбове на устойчивото развитие, е ключов фактор за насърчаване на социално - икономическото развитие, посредством осигуряване на екологосъобразен икономически растеж, високо качество на живот, сигурност и социална равнопоставеност“*. Отчитайки това, ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ е приоритетно насочена към изпълнение на съществени законодателни изисквания и елементи от последователно прилаганите политики за опазване на околната среда и за изменение на климата, които са включени и в *цел 4.3.3 „Опазване на околната среда, вкл. развитие на технологичната инфраструктура“* от НПРф (м. април 2012 г.).

Част от инвестициите, планирани по приоритетни оси 1 и 2 на ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ ще допринесат за намаляване на емисиите парникови газове в страната, което ще подпомогне националните усилия за намаляване на емисиите парникови газове, съгласно НПРф (м. април 2012 г.), в подкрепа на съответната цел от стратегията „Европа 2020“.

ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ ще подпомогне и изпълнението на *цел 4.4.1 „Повишаване на административния капацитет“* от НПРФ (м. април 2012 г.) с планирани инвестиции за повишаване на административния капацитет на органите, отговарящи за изпълнение на проекти, финансирани от оперативната програма, както и на Управляващия орган на програмата.

Препоръки на Съвета относно Националната програма за реформи за България за 2014 г.

На базата на задълбочен преглед на стратегията „Европа 2020“, Националната програма за реформи (април, 2014 г.) и Конвергентната програма 2013 – 2016 г., Европейската Комисия и Съветът на ЕС препоръчват България да предприеме редица действия в периода 2013 -2014 г., изброени в 6 точки (<http://www.minfin.bg/bg/page/867>).

ОПОС 2014-2020 г. ще има индиректен принос за изпълнение на Препоръките на Съвета (2014 г.) чрез Плана за действие по общите предварителни условия за България. В допълнение, чрез мерките за подкрепа на подготовката на инвестиционни проекти, реализиране на ВиК реформата и укрепване капацитета на заинтересованите страни, както и чрез финансиране на част от мерките, предвидени в Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г., програмата ще допринесе за изпълнение на Специфична за страната Препоръка 7 (от 2013 г.), по-специално за подобряване управлението на водите и отпадъците.

ОП „Околна среда 2014 – 2020 г.“ и Становището на службите на Комисията относно разработването на Споразумение за партньорство и програми в България за периода 2014 - 2020 г. (Позицията на ЕК)

При изготвянето на ОПОС е взето предвид Становището на службите на Комисията относно разработването на Споразумение за партньорство и програми в България за периода 2014 - 2020 г. (26 октомври 2012 г.). Становището определя основните специфични за отделните държави предизвикателства и представя предварителното мнение на службите на ЕК относно основните приоритети за финансиране в България, които Комисията би желала да съфинансира за програмен период 2014-2020 г. Определени са 6 приоритета, които да бъдат подкрепени със средства от ЕСИФ. ОПОС предвижда финансиране на част от специфичните за държавата предизвикателства, посочени в приоритет „Ориентирана към околната среда и ресурсно-ефективна икономика“ (Environmentally-friendly and resource-efficient economy).

В ОПОС е предвиден финансов ресурс за изпълнение на едно от специфичните предизвикателства (по приоритетна ос „Води“): *„подобряване на пречистването на отпадъчни води и качеството и управлението на ресурсите за питейна вода по стратегически и разходоефективен начин“* – чрез мерки за изграждане на ВиК инфраструктура, насочени към агломерации с над 10 000 екв. ж., определени като приоритетни в ПУРБ и регионалните генерални планове за ВиК, с оглед принос за

изпълнение на целите на Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014-2023 г.

По отношение на предизвикателствата в сектор „Отпадъци“: „За да изпълни задълженията си във връзка със законодателството на Общността и да достигне целта за рециклиране от 50% до 2020 г. и целите, заложи в Пътната карта за ресурсна ефективност“, ОПОС предвижда финансиране на мерки за постигане на тази цел по отношение на битовите отпадъци. Мерките са съобразени и с препоръката на службите на ЕК, че „Приоритет трябва да получи предотвратяването на отпадъците, повторната употреба и рециклирането, а нуждите от депониране на отпадъците трябва да бъдат намалени.“.

Приоритетна ос 3 на ОПОС предвижда финансов ресурс по отношение на посочените предизвикателства, свързани с подкрепа за устойчивото управление и възстановяването на мрежата Натура 2000, възстановяване и опазване на влажните зони и реките, изготвяне на планове за управление, изграждане на капацитет за органите, отговорни за Натура 2000, както и за повишаване на осведомеността сред различните заинтересовани страни и преустановяване на загубата на биологично разнообразие. Определените в приоритетната ос мерки се основават на Националната приоритетна рамка за действие за Натура 2000 (НПРД), Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2020 г. и националното законодателство.

Приоритетна ос 4 „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“ е насочена към изпълнение препоръката на ЕК за подобряване на превенцията на наводненията чрез оценка на риска от наводнения, картографиране и развитие на инструменти за мониторинг, подкрепа за проекти за предотвратяване на наводнения при речните басейни, справяне с природни бедствия, включително мерките за ранна намеса.

ОПОС 2014-2020 г. адресира нужди по отношение качеството на атмосферния въздух, съгласно предизвикателствата, свързани с подобряване на качеството на въздуха чрез прилагане на адекватни дългосрочни програми и краткосрочни планове за действие в зависимост от източниците на замърсяване (градски транспорт, емисии на промишлеността, движение по пътищата, битово и централно отопление и др.) – чрез мерките по приоритетна ос 5 на програмата.

ОП „Околна среда 2014 – 2020г.“ и Споразумение за партньорство (СП)

Споразумението за партньорство на Република България, очертаващо помощта от европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г., е изготвено съобразно Общата стратегическа рамка на ЕС, Специфичните препоръки на Съвета от юли 2012 г., *Country Fact Sheet* за България на ЕК от юли 2012 г., отчитайки позицията на Комисията.

Анализът на различията, потребностите за развитие и потенциала за растеж на СП обхваща показатели и критерии по идентифицираните области на несъответствие, потребностите за развитие и възможностите за растеж от значение за тематичните цели на ЕСИФ, по които България ще работи.

Акценти са приносът на СП както за изпълнението на Националната програма за развитие „България 2020“ (НПР) и Националната програма за реформи (НПРф), така и за постигане на общоевропейските цели за растеж и заетост, формулирани в стратегията „Европа 2020“. Анализът в сферите, които могат да бъдат финансирани по ЕСИФ, показва, че сред критичните точки за развитието на България са: неефективно използване на ресурсите и енергията, неефективно прилагане на законодателството на ЕС в областта на водите, въздуха и отпадъците, неефективни системи за превенция на риска, управление и адресиране на последиците. В тази връзка са необходими ресурси и продължаване на усилията за преодоляването им.

Предвид заключенията от анализа в СП са формулирани четири стратегически, взаимно допълващи се приоритети за финансиране, от които чрез ОПОС 2014-2020 г. ще се адресира:

Стратегически приоритет 3: *Свързаност и зелена икономика за устойчив растеж*, който обхваща подприоритетите свързаност, преминаване към нисковъглеродна икономика, енергийна и ресурсна ефективност, климат и климатични промени, превенция и управление на риска и околна среда и опазване на природното наследство.

Ефективното използване на ограничените природни ресурси и опазването на околната среда от антропогенно влияние са в основата на устойчивото развитие. ОПОС 2014-2020 г. ще допринесе за постигането на стратегическите приоритети на СП чрез инвестиции в опазването на околната среда, които целят да подпомагат растежа на икономиката и да осигурят по-добър стандарт на живот.

ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ и стратегически документи на ниво ЕС

План за опазване на водните ресурси на Европа до 2020 г. (Blueprint)

ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ е изготвена в съответствие с Плана за опазване на водните ресурси на Европа, тъй като в нея са планирани мерки (в приоритетни оси 1, 3 и 4) за:

- *намаляване на натиска върху водната среда от замърсяване* - чрез инвестиции за ограничаване на точковото замърсяване и подобряване на степените на съответствие при пречистването на отпадъчните води, съгласно изискванията на Директива 91/271/ЕИО относно пречиствателните станции за отпадъчни води от населени места.
- *подобряване на водната ефективност* - чрез инвестиции за намаляване на течовете и за подобряване на капацитета за формиране и прилагане на политики на ценообразуване и възвращаемост на разходите.
- изпълнение на задълженията за *мониторинг* във връзка с Рамковата директива за водите 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г., установяваща рамката за действия на Общността в областта на политиката за водите (РДВ), вкл. за подобряване на мониторинга на *количественото и химичното състояние* на водните тела.

- ограничаване на отрицателните последици от *наводненията и сушите* - чрез инвестиции за подобряване управлението на риска от наводнения, както и за изграждане на зелена инфраструктура и мерки за естествено задържане на водите (напр. възстановяване на влажни зони).

Пътна карта за ресурсна ефективност (на ЕС)

ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ ще допринесе за следните цели на ниво ЕС, планирани за изпълнение до 2020 г.:

Цел 3.1 Устойчиво потребление и производство

ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ ще допринесе за изпълнението на тази цел чрез финансиране на мерки, залегнали в приоритетна ос 2,, свързани с демонстрационни/пилотни проекти, вкл. и промяна на моделите на потребление и насърчаване на устойчивото развитие.

Цел 3.2 Превръщане на отпадъците в ресурси

ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ ще допринесе за изпълнението на тази цел, чрез финансиране на инвестиции, заложен в приоритетна ос 2, за подобряване на системите за управление на отпадъците и за тяхното привеждане в съответствие със съществуващото законодателството в сектор отпадъци, вкл. инвестиции за постигане на целта за 50% рециклиране на отпадъците към 2020 г.

Цел 4.1 Екосистемни услуги и цел 4.2 Биоразнообразие

ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ ще допринесе за изпълнението на тези две цели чрез финансиране на инвестиции, заложен в приоритетна ос 3, насочени към подобряване на знанията за екосистемните услуги, както и чрез финансиране на редица мерки, целящи, и принос към Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2020 г.

Цел 4.4 Води

ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ ще допринесе за изпълнението на тази цел чрез финансиране на инвестиции, заложен в приоритетни оси 1 и 4, за подготовка и изпълнение на Планове за управление на речните басейни (ПУРБ) и Планове за управление на риска от наводнения (ПУРН), вкл. на групи мерки от програмите към тях, както и за ограничаване на отрицателните последици от наводненията и сушите (инвестиции за подобряване управлението на риска от наводнения) и за подобряване на водната ефективност.

Цел 4.5 Въздух

ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ ще допринесе за изпълнението на тази цел чрез финансиране на инвестиции, заложен в приоритетна ос 5, за подкрепа на действия за подобряване качеството на атмосферния въздух.

Цел 4.7 Морски ресурси

ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ ще допринесе за изпълнението на тази цел чрез финансиране на инвестиции, заложи в приоритетна ос 3, насочени към опазването на видовете и местообитанията в защитени зони от Натура 2000 в акваторията на Черно море.

Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие до 2020 г.

ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ ще допринесе за следните цели на ниво ЕС, планирани за изпълнение до 2020 г., чрез финансиране на мерки, заложи в приоритетна ос 3.

Цел 1: Пълно прилагане на директивите за птиците и местообитанията

- Мерки по ОПОС 2014-2020 г., насочени към завършване изграждането на мрежата Натура 2000 и предприемане на мерки за нейното добро управление – в изпълнение на дейности 1(а), 1(в) и 1(г) от Стратегията.
- Мерки по ОПОС 2014-2020 г., насочени към повишаване информираността и участието на заинтересовани страни в изпълнение на Националната информационна и комуникационна стратегия за мрежата Натура 2000 (2014 – 2023 г.) – в изпълнение на дейност 3 от Стратегията.
- Мерки за изпълнение на задълженията по мониторинг и докладване за мрежата Натура 2000 съобразно изискванията на ЕК – в изпълнение на дейност 4 от Стратегията.

Цел 2: Поддържане и възстановяване на екосистемите и техните услуги

- Мерки по ОПОС, насочени към разширяване на познанията за екосистемите и техните услуги – в изпълнение на дейност 5 от Стратегията, чрез оценка на екосистемите и състоянието им, оценка на екосистемните услуги в мрежата Натура 2000. Предвидено е извършване на оценка на икономическата им стойност, разработване на програма за мониторинг на състоянието на екосистемите и критерии за приоритизация и последващо докладване към ЕК.

Приносът на ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ ще бъде приоритетно насочен към опазване и поддържане на екосистеми, попадащи в обхвата на мрежата Натура 2000, както и към подобряване на знанията за екосистемните услуги.

- Мерки по ОПОС в рамките на мрежата Натура 2000 за определяне на приоритети за възстановяване и поощряване използването на зелена инфраструктура – в изпълнение на дейност 6 от Стратегията.

Стратегия на ЕС за Дунавския регион

ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ ще допринесе за изпълнението на цели от приоритетните области на стълб 2 „Опазване на околната среда в региона на река Дунав“, планирани за изпълнение до 2020 г. – чрез финансиране на мерки, заложи в приоритетни оси 1, 3, 4 и 5 на програмата.

Приоритетна област 1: „Възстановяване и поддържане на качеството на водите”

ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ ще допринесе за изпълнението на целите от тази област, чрез финансиране на мерки в приоритетна ос 1 в съгласуваност с мерките, заложи в ПУРБ и в обхвата на програмата.

Приоритетна област 2: „Управление на рисковете за околната среда”

ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ ще допринесе за изпълнението на целите от тази област чрез финансиране на мерки в приоритетна ос 4 в съгласуваност с мерките, заложи в Плановите за управление на риска от наводнения (ПУРН) и в обхвата на програмата.

Приоритетна област 3: „Запазване на биоразнообразието, заобикалящата среда и качеството на въздуха и почвите

ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ ще допринесе за изпълнението на целите от тази област чрез финансиране на мерки по приоритетна ос 3, съгласно НПРД, както и чрез изпълнение на мерки за намаляване замърсяването на въздуха по приоритетна ос 5.

ОП „Околна среда 2014 – 2020 г.“ и Стратегия на ЕС за адаптация към изменението на климата

Общата цел на Стратегията за адаптация на ЕС е да допринесе за повишаване устойчивостта на Европа спрямо изменението на климата. Това означава повишаване на степента на готовност и способност да се реагира на последиците от изменението на климата на местно, регионално, национално и европейско равнище, разработване на съгласуван подход и подобряване на координацията.

Разработен е рамков документ, в който на базата на климатични модели и сценарии за България е направена оценка на риска и уязвимостта по сектори от най-характерните в страната природни бедствия, свързани с климатичните промени. Документът е основа за изготвяне на Националната стратегия за адаптация (НСА), която ще направлява и улесни процеса на адаптация към промените в климата в България. НСА ще представлява основен план за действие срещу влиянието на климатичните промени, имащ за цел да отговори на съществуващата и засилващата се уязвимост на страната ни към последиците от изменението на климата.

ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ ще допринесе за изпълнението на целите на Стратегията на ЕС за адаптация към изменението на климата с изпълнение на мерки по приоритетните оси – например чрез планиране, проектиране и

изграждане на „Национална система за управление на водите в реално време“ и въвеждане на решения за превенция и управление на риска от наводнения, насочени към укрепване на бреговете, вкл. екосистемно базирани решения. В допълнение, изпълнението на мерки по приоритетна ос 4 ще допринесе за подобряване на сътрудничеството между държавите членки на ЕС и за улесняване на координацията в областта на гражданската защита, с цел подобряване ефективността на системите за превенция, готовност и реагиране при природни и причинени от човека бедствия съгласно Решение 1313/2013/ЕС относно Механизъм за гражданска защита на Съюза. Подкрепените мерки ще допълват специфични мерки в идентифицираните области за действие, свързани с подобряване в краткосрочен план на превенцията на бедствията, заложен в Съобщение на Комисията (СОМ (2009) 82) относно подхода на Общността за превенция на природните и причинените от човека бедствия.

Целите, свързани с адаптацията към климатичните промени, ще се адресират и чрез Насоките за интеграция на ПОС и ПИК.

ОП „Околна среда 2014 – 2020 г.“ и секторни стратегически документи на национално ниво

Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България

Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ ще бъде насочена към изпълнение на целите на Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България, а именно:

Цел 1: Гарантирано осигуряване на вода за населението и бизнеса в условията на промени на климата, водещи до засушаване и цел 2: Запазване и подобряване на състоянието на повърхностните и подземните води - чрез финансиране на мерки по приоритетна ос 1 за изграждане на ВиК инфраструктура, както и за укрепване системата за мониторинг на водите. В допълнение финансирането на мерките по приоритетна ос 4, свързани с превенция и управление на риска от наводнения, ще допринесе за постигане на цел 4. Намаляване на риска от щети при наводнения от Стратегията.

Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014-2023 г., приета с решение на Министерски съвет № 269 от 7 май 2014 г.

Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ се очаква да допринесе за изпълнение на целите, залегнали в Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията на Република България за периода 2014-2023 г.

Стратегическите цели и приоритети на отрасъл ВиК в Република България, залегнали в Стратегията, са: 1) ВиК отрасълът да отговаря на

националните/европейските изисквания; 2) ВиК отрасълът да е екологосъобразен, финансово и технически устойчив; 3) цените на ВиК услугите да са социално поносими за потребителите и 4) качеството на услугите и ефикасността на ВиК операторите да съответстват на добрите европейски практики.

Национална стратегия за Черно море

България предвижда изготвянето на национална стратегия за Черно море с цел осигуряване на последователен подход по морските въпроси, подобряване на координацията между политиките, свързани с морето (сини сектори), както и за консолидиране на различните източници на финансиране, в съответствие с изискванията на Рамковата директива за морска стратегия на ЕС (РДМС), интегрираната морска политика на ЕС (ИМП) и нейните инструменти.

Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ ще допринесе за разработването на националната стратегия за Черно море чрез финансиране разработването на документи за целите на изпълнението на Рамковата директива за морска стратегия.

Национален план за управление на отпадъците за периода 2014 – 2020 г.

Основна цел на Плана е да се подобри йерархията на управление на отпадъците чрез идентифициране и разработване на мерки за предотвратяване образуването на отпадъци, като се поставят конкретни количествени цели за подготовка за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на конкретни потоци отпадъци. Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ ще бъде насочена към изпълнение на целите от Националния план, по-конкретно – към мерки за подготовка за повторна употреба и рециклиране, предварително третиране и оползотворяване, изграждане на анаеробни и/или компостиращи инсталации за биоразградими отпадъци.

Национален стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010 – 2020 г.

Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ ще бъде насочена към изпълнение на целите на Националния стратегически план, в изпълнение на изискванията на Директива 1999/31/ЕО и на българското законодателство за намаляване на биоразградимата фракция от битовите отпадъци до 35% от общото тегловно количество на биоразградимите битови отпадъци, предназначени за депониране до 2020 г. Тази цел ще бъде постигната с изпълнение на мерки по приоритетна ос 2 на програмата.

Национална приоритетна рамка за действие за Натура 2000

Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ ще допринесе за осигуряване на условия за защита на най-ценните и застрашени видове и местообитания от мрежата Natura 2000 на територията на страната чрез изпълнение на дейности, заложените в Националната приоритетна рамка за действие за Natura 2000. НПРД определя приоритетите за действие за мрежата Natura 2000 като цялостна мрежа от защитени зони, както и необходимото финансиране за изпълнението им. Чрез НПРД ще се улесни интеграцията на заложените в нея мерки в бъдещите програми, финансирани от различни финансови източници, вкл. от ЕСИФ и от националния бюджет. Изпълнението на НПРД ще бъде подкрепено чрез изпълнение на мерки по приоритетна ос 3 на ОПОС.

Стратегия за намаляване на риска от бедствия 2014-2020 г.

Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ ще допринесе за постигане на целите на Стратегията, която предвижда: развиване на устойчива национална политика и осигуряване на стабилна правна и институционална рамка за намаляване на риска от бедствия; идентифициране, оценка и мониторинг на рисковете от бедствия; разширяване и поддържане на ефективни национални системи за прогнози, мониторинг, ранно предупреждение и оповестяване при бедствия; изграждане на култура за защита при бедствия на всички нива на управление и в обществото чрез използване на опита, обучението, научните изследвания и иновациите; намаляване на съществените рискови фактори и повишаване на готовността за ефективно реагиране при бедствия на всички нива на управление. Чрез мерките за превенция и управление на риска по приоритетна ос 4 ще се подкрепят националните действия по отношение системите за ранно предупреждение, изграждането на обществено съзнание у населението и намаляване на рисковите фактори по отношение наводненията и свлачищата.

Национална програма за защита при бедствия 2014-2018 г.

Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ ще допринесе за изпълнението на мерки, включени в т. 1.2.2. Мерки за намаляване на риска от наводнения от Програмата. С интервенциите по приоритетна ос 4 на ОПОС 2014-2020 г. ще бъдат подкрепени редица дейности, заложените в годишните планове за изпълнение на програмата до 2018 г. – както по отношение на мерки за превенция на риска от и ефективна реакция при наводнения, така и по отношение на риска от свлачища.

Национален план за действие по изменение на климата за периода 2013-2020 г.

Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, в допълнение към мерките в сектор „отпадъци“, ще допринесе и за изпълнението на Приоритетна ос 3 от Плана: Улавяне на биогаза в градските пречиствателни станции за отпадъчни води (ГПСОВ) – чрез интервенции по приоритетна ос 1 на програмата и изпълнение на ВиК инфраструктурни мерки. При изграждането на големи пречиствателни

станции (над 50 000 е.ж.) ще се изследва възможността отделяният в метан-танковете биогаз да се използва за производство на електроенергия за нуждите на пречиствателната станция.

ОП „Околна среда 2014 – 2020г.“ и законодателни ангажименти

В продължение на усилията, положени през програмен период 2007 - 2013 г, оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ ще продължи да се фокусира върху реализация на приоритети, които са насочени към изпълнение на изискванията на европейското законодателство, приоритетно върху актовете, които изискват най-големи публични финансови ресурси. Изпълнението на програмата ще допринесе и за прилагане на изискванията на националното законодателство в областта на околната среда и борбата с изменението на климата. Конкретните законодателни актове, към чието изпълнение е насочена ОП „Околна среда 2014-2020 г.“, са посочени в съответните приоритетни оси на програмата.

Предварителна оценка на ОП „Околна среда 2014 – 2020 г.“

Оценката на стратегията на ОПОС 2014 – 2020 г. е задължителен елемент от предварителната оценка на програмата. Стратегията трябва да следва общата логика на интервенция на оперативните програми, зададена от Регламент (ЕС) № 1303/2013 и Насоките за предварителна оценка на ЕК.

Предварителната оценка на ОПОС 2014 – 2020 г. включва 5 задължителни елемента:

1. Оценка на стратегията на програмата
2. Оценка на индикатори и мониторинг
3. Съответствие с финансовото разпределение на средствата
4. Принос към Стратегията „Европа 2020“
5. Стратегическа екологична оценка.

Предварителната оценка на стратегията е свързана и с допълващи оценъчни стъпки на целия документ на програмата, които включват: оценка на нуждите в сектор „Околна среда“; оценка на вътрешната съгласуваност; оценка на външната съгласуваност; изпълнението на целите и интервенциите, включени в ОПОС 2014-2020 г.; оценка на приноса към Стратегията „Европа 2020“; оценка на прилагането на хоризонтални принципи; оценка на избора на бенефициенти; оценка на капацитета на органите по управление и изпълнение на ОПОС; и оценка на адекватността на плана за изпълнение на предварителните условия.

Резултатите от предварителната оценка на ОПОС 2014-2020 г. са публикувани на интернет страницата на ОПОС:

<http://ope.moew.government.bg/bg/pages/programirane-2014-2020/18#1>.

Екологична оценка на ОП „Околна среда 2014 – 2020 г.“

Екологичната оценка (ЕО) има за цел да оцени евентуалните значителни въздействия върху околната среда в резултат от прилагането на планове и програми на национално, регионално и местно равнище. Оценката се извършва едновременно с разработването на програмата, както и на предварителната оценка на ОПОС 2014-2020 г., т.е. подходът е към интегриране на процесите. Извършването на ЕО се съвместява изцяло с регламентираните национални процедури за изготвяне и одобряване на планове/програми, като органите, отговорни за одобряването им, трябва да се съобразят със становището по ЕО. Процедурата по ЕО се изготвя на основание Директива 2001/42/ЕО относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда, транспонирана в националното законодателство. В рамките на процедурата по ЕО се извършва и процедурата по оценка за съвместимостта на програмата с предмета и целите на защитените зони в съответствие с чл. 6 (3) от Директива 92/43/ЕО.

Екологичната оценка (ЕО) на ОП “Околна среда 2014-2020 г.” е проведена в съответствие с изискванията на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми*, с които са транспонирани изискванията на Директива 2001/42/ЕО. ЕО е проведена като част от предварителната оценка на програмата, в съответствие с насоките на Европейската комисия и препоръките на компетентния орган за ЕО в Република България.

През 2013 г. УО на ОПОС внесе искане за преценка на необходимостта от ЕО на програмата в дирекция “Превантивна дейност” в МОСВ. Въз основа на представената документация е издадено Решение на министъра на околната среда и водите, с което е изискано да се извърши екологична оценка на програмата, като част от предварителната оценка.

За целите на ЕО са проведени консултации с определените като засегнати от програмата общественост, заинтересовани органи и трети лица, в т.ч. съгласуване в рамките на тематичната работна група за изготвяне на ОПОС 2014-2020 г. Консултациите включват предоставяне на документацията по екологична оценка (доклад за екологична оценка с приложенията към него и нетехническо резюме на доклада за екологична оценка) и проекта на ОПОС 2014-2020 г. на обществен достъп за период от 30 дни чрез интернет страницата на ОПОС и в ГД ОПОС в МОСВ. Резултатите от консултациите са надлежно отразени в окончателния доклад за ЕО от юни 2014 г.

В резултат на извършената екологична оценка на ОПОС 2014-2020 г., въз основа на резултатите от анализа и оценката на потенциалните въздействия на предвидените приоритетни оси и свързаните с тях дейности, заключението на екипа независими експерти е, че изпълнението на ОПОС 2014-2020 г. ще доведе до комплексно положително въздействие върху околната среда и човешкото здраве на национално ниво.

С цел да се гарантира предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на програмата върху околната среда и човешкото здраве,

компетентният орган по ЕО е съгласувал с УО на ОПОС допълнителни мерки за наблюдение и контрол, които УО ще прилага в процеса на изпълнение на програмата. На всеки три години от изпълнението на програмата УО на ОПОС ще изготвя доклад за наблюдението и контрола по прилагането на програмата, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни въздействия от осъществяването на програмата.

Издадено е Становище по екологична оценка № 15-9/2014 на министъра на околната среда и водите за одобряване на ОПОС 2014-2020 г. На страницата на ОПОС е публикувана обобщена справка по какъв начин са взети предвид при разработването на програмата основните резултати и препоръки от документацията по ЕО, резултатите от консултациите, условията, мерките и ограниченията, включени в становището по ЕО (обобщена справка по чл. 29, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми).

За промените в ОПОС 2014-2020 г. през м. май 2015 г. в резултат от коментари, бележки и предложения след проведените преговори и технически консултации с ЕК е издадено Решение за преценяване на необходимостта от екологична оценка № ЕО-5/2015 г., с което е преценено да не се извършва екологична оценка.

<http://ope.moew.government.bg/bg/pages/programirane-2014-2020/18#1>

1.1.2 Обосновка на избора на тематични цели и съответстващите им инвестиционни приоритети предвид споразумението за партньорство въз основа на набелязаните регионални и когато е уместно — национални нужди, включително необходимостта от справяне с предизвикателствата, посочени в съответните препоръки за отделните държави, приети съгласно член 121, параграф 2 от ДФЕС, и относимите препоръки на Съвета, приети съгласно член 148, параграф 4 от ДФЕС, като се взема предвид предварителната оценка.

Таблица 1: Обосновка на избора на тематични цели и инвестиционни приоритети

Избрана тематична цел	Избран инвестиционен приоритет	Обосновка за избора
05 - Насърчаване на адаптирането към последиците от изменението на климата, превенция и управление на риска	5ii - Насърчаване на инвестиции, предназначени за справяне със специфични рискове, осигуряване на устойчивост при бедствия и разработване на системи за управление на бедствия	<i>Необходимост от мерки за превенция на риска от наводнения и свлачища и адресиране на специфични рискове, осигуряващи устойчивост към бедствия и с принос към изпълнение на Стратегията на ЕС за адаптиране към изменението на климата. Отчитайки Анализ и оценка на риска и уязвимостта на секторите в българската</i>

Избрана тематична цел	Избран инвестиционен приоритет	Обосновка за избора
		<p><i>икономика и Националния план за защита при бедствия, предвидените мерки ще допринесат за повишаване защитата на населението и изпълнение на ангажиментите, произтичащи от Директива 2007/60/ЕО.</i></p> <p><i>Необходима е адекватна инфраструктура, която да се справя с големи обеми вода, формирани за кратко време, а също и геозащитна инфраструктура за намаляване риска от свлачища.</i></p> <p><i>Мерките ще допринесат и за постигане на цел 4 на Стратегията за управление и развитие на водния сектор в България, за постигане целите на Решение 1313/2013/ЕС относно Механизъм за гражданска защита на Съюза и на Съобщение СОМ(2009) 82 на ЕК относно подхода на Общността за превенция на природните и причинените от човека бедствия.</i></p>
<p>06 - Опазване и защита на околната среда и насърчаване на ефективното използване на ресурсите</p>	<p>ба - Инвестиции в сектора на отпадъците за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания</p>	<p><i>Постигане на съответствие със законодателството на ЕС в областта на отпадъците - Рамкова директива за отпадъците, Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци и постигане целите на Пътната карта за ресурсна ефективност (на ЕС).</i></p> <p><i>Предвидените мерки са идентифицирани като приоритетни и в Националния план за управление на отпадъците за периода 2014-</i></p>

Избрана тематична цел	Избран инвестиционен приоритет	Обосновка за избора
		<p>2020 г. Планът съдържа анализ относно количествата, видовете и състава на различните потоци отпадъци, както и тенденциите по отношение образуването на битови отпадъци и необходимите мерки за тяхното устойчиво управление.</p> <p>Изпълнението на мерки за изграждане на анаеробни инсталации за биоразградими отпадъци ще допринесе за изпълнението на НПДИК 2013-2020 г., както и за целта на Стратегия „Европа 2020“ за 20% намаляване на емисиите парникови газове.</p>
<p>06 - Опазване и защита на околната среда и насърчаване на ефективното използване на ресурсите</p>	<p>6d - Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и почвите и насърчаване на екосистемните услуги, включително чрез „Натура 2000“ и екологосъобразните инфраструктури</p>	<p>Необходимост от изпълнение на мерки за изграждане и управление на мрежата Натура 2000, информационни и комуникационни мерки, мониторинг и докладване съгласно Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕО.</p> <p>Необходимост от изпълнение на мерки за подобряване на знанията за екосистемите и техните услуги. Ще се постигне съответствие със законодателството на ЕС в областта на Натура 2000, както и целите на Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2020 г., целите на Пътна карта за ресурсна ефективност (на ЕС), целите на Стратегията на ЕС за адаптация към изменението на климата и целите на национални стратегически документи в областта на Натура 2000 и биоразнообразието.</p>

Избрана тематична цел	Избран инвестиционен приоритет	Обосновка за избора
06 - Опазване и защита на околната среда и насърчаване на ефективното използване на ресурсите	бii - Инвестиции във водния сектор за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания.	<p><i>Необходимост от адресиране на значителните нужди от инвестиции във ВиК инфраструктура, насочени към агломерации с над 10000 е.ж., и доизграждане на системите за мониторинг на водите във връзка с изпълнение на изискванията на законодателството на ЕС в областта на околната среда и ефективно използване на водите и целите на Плана за опазване на водните ресурси на Европа до 2020 г. - за постигане на съответствие с Директива 91/271/ЕИО, Директива 98/83/ЕО, Директива 2013/51/ЕВРАТОМ и Директива 2000/60/ЕО. Мерки за изграждане/рехабилитация/реконструкция на съоръжения за третиране на утайки от ПСОВ и доставка на необходимото оборудване, вкл. на вече изградени ПСОВ, ще допринесат за постигане целта на Стратегия „Европа 2020“ за намаляване на емисиите парникови газове с 20% спрямо нивата от 1990 г. и националните усилия за намаляване на емисиите на ПГ, съгласно НППф. Необходимост от изпълнение на мерки за разработване на нови и/или актуализация на съществуващи стратегически документи (ПУРБ).</i></p>
06 - Опазване и защита на околната среда и насърчаване на ефективното използване на ресурсите	бiv - Предприемане на действия за подобряване на градската среда, ревитализиране на градове, регенериране и обеззаразяване на промишлени зони (включително зони в процес на преобразуване),	<p><i>Необходимост от изпълнение на мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух (КАВ) посредством намаляване на емисиите на замърсители от основните източници на</i></p>

Избрана тематична цел	Избран инвестиционен приоритет	Обосновка за избора
	намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване на шумовото замърсяване	<i>замърсяване, с което ще се допринесе за изпълнение на целите на Директива 2008/50/ЕО относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа.</i>

1.2 Обосновка на разпределението на финансовите средства

Обосновка за разпределението на финансовите средства (подкрепа от Съюза) за всяка тематична цел и когато е целесъобразно — за всеки инвестиционен приоритет, в съответствие с изискванията за тематична концентрация, като се взема предвид предварителната оценка.

Средствата от фондовете на ЕС по Оперативна програма „Околна среда” за периода 2014-2020 г. (КФ и ЕФРР) ще бъдат насочени към постигането на тематична цел 6 „Съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност” (92,87%) и тематична цел 5 „Насърчаване на адаптацията към изменението на климата и превенцията и управлението на риска” (4,44%) чрез реализиране на съответните инвестиционни приоритети, както и за техническа помощ (2,69%).

Разпределението на средствата по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.” се обуславя главно от идентифицираните национални нужди, които могат да бъдат адресирани със средства от КФ и ЕФРР, както и от произтичащите от европейското законодателство ангажименти на страната. Стратегията на оперативната програма се концентрира върху изграждането на ВиК инфраструктура, управление на отпадъците съгласно йерархията на отпадъците по Рамковата директива за отпадъците, управлението на зоните от мрежата Natura 2000 и опазването на биоразнообразието, превенцията и управлението на риска от наводнения и свлачища, подобряване качеството на въздуха.

В тази връзка 67,57% от общата подкрепа от Съюза за оперативната програма са предвидени за инвестиции във ВиК инфраструктура, насочени към агломерации с над 10 000 екв. ж. и доизграждане на системите за мониторинг на водите във връзка с изпълнение на изискванията на законодателството на ЕС в областта на околната среда и ефективно използване на водите и целите на Плана за опазване на водните ресурси на Европа до 2020 г. (Blueprint).

16,26% от средствата от ЕСИФ по ОПОС ще са насочени за изпълнение на мерки за управление на битовите отпадъци, в съответствие с йерархията за управление на

отпадъците по Рамковата директива за отпадъците и идентифицирани като приоритетни в Националния план за управление на отпадъците.

Предвид големия процент от територията на страната, попадащ в мрежата Natura 2000, с ОПОС 2014-2020 г. (5,73% от общия полагаем ресурс от ЕФРР) ще бъдат адресирани нужди, свързани с управлението, опазването, поддържането и възстановяването на видовете и местообитанията в мрежата Natura 2000. Заложените за финансиране мерки са включени и в НПРД, като се очаква да имат съществен принос за изпълнение на ангажиментите по Директивата за местообитанията и Директивата за птиците. Предвижда се завършване на процеса по изграждане на мрежата Natura 2000, изготвяне на планове за управление или други релевантни документи, докладване на състоянието на видове и местообитания и др.

Сред основните видове рискове, които могат да засегнат територията на цялата страна и които са взети предвид в Националния план за защита при бедствия и Анализа и оценката на риска и уязвимостта на секторите в българската икономика от климатичните промени, са наводненията. Общо 30% от бедствията в България в периода 1974-2006 г. са наводнения. В резултат от тях страната понася огромни по размерите си загуби. Друг тип природно бедствие, в резултат от което страната понася значителни щети, са свлачищата. Известни са 5 катастрофални свличания в периода 1972-1991 г. В тази връзка 4,44% от общата подкрепа от Съюза за оперативната програма (приоритетна ос 4 „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“) ще бъде използвана за изграждане на адекватна инфраструктура, която да е в състояние да се справи с много по-големи обеми вода, формирани за кратко време, както и такава, която да гарантира превенция на свлачищните процеси. В допълнение се предвижда и създаването на Национална система за управление на водите в реално време и установяване на шест центъра за повишаване готовността на населението за адекватна реакция при наводнения.

Двадесет и девет общини в Република България имат приети програми за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на утвърдените норми съгласно Закона за чистотата на атмосферния въздух. Основните проблеми във връзка с качеството на въздуха, са свързани с наднормени нива на фини прахови частици (ФПЧ10) в почти всички големи населени места и превишение на нормите за съдържание на азотен диоксид в атмосферния въздух в две общини в страната. По отношение на ФПЧ10, анализът на представените в програмите резултати от извършената моделна оценка на приноса на източниците на емисии към нивата на ФПЧ10 на територията на отделните общини, показва преобладаващо влияние на битовото отопление и транспорта. Усилията ще бъдат насочени към намаляване замърсяването от тези сектори, чрез финансиране от Кохезионния фонд (3,32% от общата подкрепа на Съюза).

Таблица 2: Преглед на инвестиционната стратегия на оперативната програма

Приоритетна ос	Фонд	Подкрепа от Съюза (в евро)	Дял от общата подкрепа от Съюза за оперативната програма	Тематична цел/инвестиционен приоритет/специфична цел	Общи и специфични за програмата показатели за резултати, за които е определена целева стойност
1	CF	1 016 870 809,00	67.57%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 06 - Опазване и защита на околната среда и насърчаване на ефективното използване на ресурсите <ul style="list-style-type: none"> ▼ 6ii - Инвестиции във водния сектор за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания. <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Опазване и подобряване състоянието на водните ресурси ▼ 2 - Подобряване оценката на състоянието на водите 	[1.1, 1.2, 1.3]
2	ERDF	244 616 731,00	16.26%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 06 - Опазване и защита на околната среда и насърчаване на ефективното използване на ресурсите <ul style="list-style-type: none"> ▼ 6a - Инвестиции в сектора на отпадъците за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Намаляване на количеството депонирани битови отпадъци 	[2.1]
3	ERDF	86 181 500,00	5.73%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 06 - Опазване и защита на околната среда и насърчаване на ефективното използване на ресурсите <ul style="list-style-type: none"> ▼ 6d - Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и почвите и насърчаване на екосистемните услуги, включително чрез „Натура 2000“ и екологосъобразните инфраструктури <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Подобряване на природозащитното състояние на видове и местообитания от мрежата Натура 2000 	[3.1, 3.2, 3.3]
4	CF	66 749 074,00	4.44%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 05 - Насърчаване на адаптирането към последиците от изменението на климата, превенция и управление на риска <ul style="list-style-type: none"> ▼ 5ii - Насърчаване на инвестиции, предназначени за справяне със специфични рискове, осигуряване на устойчивост при бедствия и разработване на системи за управление на бедствия <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Повишаване защитата и готовността за адекватна реакция на населението при наводнения ▼ 2 - Повишаване защитата на населението от свлачищни процеси 	[4.1, 4.2]

Приоритетна ос	Фонд	Подкрепа от Съюза (в евро)	Дял от общата подкрепа от Съюза за оперативната програма	Тематична цел/инвестиционен приоритет/специфична цел	Общи и специфични за програмата показатели за резултати, за които е определена целева стойност
5	CF	50 000 000,00	3.32%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 06 - Опазване и защита на околната среда и насърчаване на ефективното използване на ресурсите <ul style="list-style-type: none"> ▼ бiv - Предприемане на действия за подобряване на градската среда, ревитализиране на градове, регенериране и обеззаразяване на промишлени зони (включително зони в процес на преобразуване), намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване на шумовото замърсяване <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Намаляване замърсяването на атмосферния въздух чрез понижаване количествата на ФПЧ10 /NOx 	[5.1, 5.2]
6	ERDF	40 406 027,00	2.69%	<ul style="list-style-type: none"> 1 - Укрепване на административния капацитет на отговорните структури с цел ефективно и ефикасно изпълнение на дейностите, свързани с програмирането, управлението, наблюдението, оценката и контрола на ОПОС 2 - Повишаване на осведомеността сред широката общественост за програмата и за приноса на ЕСИФ и осигуряване на прозрачност и информация от практическо значение за всички идентифицирани целеви групи. 3 - Укрепване капацитета на бенефициентите на ОПОС за успешно реализиране на проекти по програмата. 	[6.1, 6.2, 6.3, 6.4]

2. ПРИОРИТЕТНИ ОСИ

2.A ОПИСАНИЕ НА ПРИОРИТЕТНИТЕ ОСИ, РАЗЛИЧНИ ОТ ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ

2.A.1 Приоритетна ос

ИД на приоритетната ос	1
Наименование на приоритетната ос	Води

- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти, установени на равнището на Съюза
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез водено от общностите местно развитие
- За ЕСФ: Цялата приоритетна ос е предназначена за социални иновации, за транснационално сътрудничество или и за двете

2.A.2 Обосновка за определянето на дадена приоритетна ос, която обхваща повече от една категория региони, тематична цел или фонд (когато е приложимо)

НЕПРИЛОЖИМО. Териториалният обхват на ОПОС 2014–2020 г. е територията на цялата страната, т.е. всички региони (NUTS II). Всички те са категоризирани като по-слабо развити региони (less developed regions). Приоритетна ос 1 е насочена към изпълнение на тематична цел 6 от Общия регламент: „Опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност“. Приоритетна ос 1 се съфинансира от КФ.

2.A.3 Фонд, категория региони и основа за изчисляване на подкрепата от Съюза

Фонд	Категория регион	Основа за изчисляване (общо допустими разходи или допустими публични разходи)	Категория региони за най-отдалечените региони и северните слабо населени райони (когато е приложимо)
CF		Общо	

2.A.4 Инвестиционен приоритет

ИД на инвестиционния приоритет	бii
Наименование на инвестиционния приоритет	Инвестиции във водния сектор за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания.

2.A.5 Специфични цели, съответстващи на инвестиционния приоритет, и очаквани резултати

ИД на специфичната цел	1
Наименование на специфичната цел	Опазване и подобряване състоянието на водните ресурси
Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза	<p>С изпълнение на мерките по оста ще се надградят постигнатите резултати по ОПОС 2007-2013 г.</p> <p>Предвидените мерки ще подпомагат изпълнението на целите в Рамковата директива за водите (РДВ) и нейните дъщерни директиви, както и Директива 91/271/ЕИО относно пречистването на отпадъчните води от населени места и Директива 98/83/ЕО относно качеството на водите, предназначени за консумация от човека.</p> <p>Основен резултат ще е реализацията на мерки за събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчните води. Финансовият ресурс ще бъде насочен към агломерации с над 10 000 е.ж., които не са в съответствие с изискванията на европейското законодателство.</p>

	<p>В резултат от инвестициите в рехабилитация на съществуващата инфраструктура ще се повиши ефективността на водоснабдителните мрежи и ще се намалят загубите на вода. Конкретният принос по отношение намаляване загубите на вода, където такива мерки са идентифицирани като приоритетни в регионалните прединвестиционни проучвания (регионални ПИП), ще бъде отчетен на ниво проект. Допълващи подходящи методи за пречистване ще намалят или отстранят риска от възникване на отклонения в качеството на водата, преди разпределението ѝ в мрежата.</p> <p>Дългосрочните нужди от изграждане и/или реконструкция на ВиК мрежа и съоръжения за пречистване на отпадъчни и/или питейни води ще се определят при подготовката на регионални ПИП.</p> <p>Друг резултат, който ще се постигне с подкрепа по оста, е подпомагане на процеса по приключване на ВиК реформата в страната и укрепване на капацитета на заинтересованите страни.</p>
ID на специфичната цел	2
Наименование на специфичната цел	Подобряване оценката на състоянието на водите
Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза	Компетентните органи, отговорни за разработването/ актуализирането на плановете за управление на речните басейни (ПУРБ) ще разполагат с необходимите данни за постигане изискванията на Рамковата директива за водите. В резултат от изпълнението на мерките по специфичната цел ще се осъществи съгласуван и пълен преглед на състоянието на водните тела. Мрежите за мониторинг ще бъдат оптимизирани и разширени с оглед подобряване на тяхната ефективност, вкл. чрез осигуряване на необходимото оборудване.

Таблица 3: Специфични за програмата показатели за резултатите по специфични цели (за ЕФРР и Кохезионния фонд)

Специфична цел		1 - Опазване и подобряване състоянието на водните ресурси						
ID	Показател	Мерна единица	Категория регион (когато е целесъобразно)	Базова стойност	Базова година	Целева стойност (2023 г.)	Източник на данните	Честота на отчитане
1.1	Товар на замърсяване, който се събира и третира в пълно съответствие с приложимото законодателство	Екв.ж		196 271,00	2013	1 669 655,00	МОСВ	2019; 2021; 2023

Специфична цел		2 - Подобряване оценката на състоянието на водите						
ID	Показател	Мерна единица	Категория регион (когато е целесъобразно)	Базова стойност	Базова година	Целева стойност (2023 г.)	Източник на данните	Честота на отчитане
1.2	Водни тела с подобрен мониторинг на количественото състояние	Брой		90,00	2013	140,00	МОСВ	2019; 2021; 2023
1.3	Водни тела с подобрен мониторинг на химичното състояние	Брой		153,00	2013	173,00	МОСВ	2019; 2021; 2023

2.А.6 Действия, които ще получат подкрепа в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционни приоритети)

2.А.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери

Инвестиционен приоритет	бii - Инвестиции във водния сектор за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания.
Видове и примери на допустими мерки за подкрепа:	
1. Изграждане на ВиК инфраструктура, съгласно ПУРБ и в съответствие с регионалните генерални планове за ВиК и регионалните ПИП.	
<p>Основните мерки, които ще се подкрепят, са свързани със събиране и пречистване на отпадъчните води, като средствата ще бъдат насочени към агломерации с над 10 000 е.ж. на територията на консолидирани райони. Ще се прилагат най-добрите налични технически решения с доказана ефективност и приложимост, включително иновативни такива от Стратегическия план за изпълнение на Европейското партньорство за иновации в областта на водите (където е подходящо). Други мерки, които ще се финансират, са свързани с осигуряване на чиста и безопасна питейна вода за населението, чрез изпълнение на задълженията по Директива 98/83/ЕО.</p> <p>С цел постигане на икономии от мащаба, където е целесъобразно, при финансирането на инвестиционни мерки за пречистване на отпадъчни води и за питейно водоснабдяване, ще бъде прилаган интегриран подход.</p> <p>При подготовката и изпълнението на проектите ще се следва регионален подход, основан на следния принцип: финансиране на ВиК инфраструктура в консолидирани райони, които се обслужват от един ВиК оператор, въз основа на едно регионално ПИП и една апликационна форма. Основната цел на регионалните ПИП е да се анализират инвестиционните нужди на регионално ниво (вкл. в агломерации между 2 000 и 10 000 екв.ж.) от техническа и икономическа гледна точка, да се определят най-разходоэффективните решения, които може да бъдат приложени в една област и да допринесат за постигане на съответствие с националното и европейското законодателство за опазване на водите.</p> <p>По ОПОС 2007-2013 г. е разработено едно пилотно регионално ПИП за агломерация Смолян, идентифициращо приоритетни мерки, чието</p>	

Инвестиционен приоритет	бii - Инвестиции във водния сектор за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания.
<p>изпълнение може да стартира след приемането му.</p> <p>Регионалните прединвестиционни проучвания ще бъдат разработени в партньорство с ВиК операторите, представители на общините, държавния регулатор и други заинтересовани страни и ще бъдат одобрявани от МРРБ и МОСВ. Към април 2015 г. на територията на страната действат 15 консолидирани регионални ВиК оператора и 1 ВиК оператор, обслужващ Столична община, което ще бъде взето предвид при приоритизиране на инвестициите в сектора.</p> <p>До финализирането и одобряването на регионалните ПИП, с финансиране по оста през 2016 г. може да стартира изпълнението на следните групи проекти, в готовност за инвестиции, с бенефициент общини:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проекти по смисъла на чл. 39 на Регламент (ЕС) № 1083/2006, които са били обект на преглед от ЕК през програмен период 2007-2013 г. (за агломерации Пловдив, Асеновград, Добрич и Плевен-Долна Митрополия); • Проекти за 5 агломерации с над 10 000 е.ж., които ще бъдат обект на преглед и положителна оценка от ДЖАСПЪРС. Предвид тяхната готовност да стартират през 2016 г., тези проекти възлизат на общо 5% от ресурса на приоритетната ос; • Проекти, чието изпълнение е стартирало по ОПОС 2007-2013 г., тяхната втора фаза ще се изпълнява през програмен период 2014-2020 г. и възлизат на общо 10% от ресурса на приоритетната ос. <p>С цел изпълнение на поетите ангажименти и постигане на целта за недопускане увеличаването на емисиите от секторите извън ЕСТЕ с повече от 20% спрямо 2005 г. и съгласно Националния план за действие по изменение на климата за периода 2013-2020 г., при големи пречиствателни станции (над 50 000 е.ж.) ще се изследва възможността отделяният в метан-танковете биогаз да се използва за производство на електроенергия за нуждите на ГПСОВ. При малки и средни пречиствателни станции ще се изследва възможността за въвеждане на анаеробна стабилизация на утайките с улавяне и изгаряне на биогаза. Конкретните мерки за намаляване на емисиите парникови газове са съобразени с политиката на страната в областта на изменението на климата и потенциала на националната икономика за редукция на емисиите.</p> <p>Допустими за финансиране дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разработване на регионални прединвестиционни проучвания (feasibility studies), които ще определят дългосрочните приоритети за оптимално финансиране във ВиК инфраструктура, въз основа на разработените стратегически документи в сектора; • Проектиране/изграждане/рехабилитация/реконструкция на съоръжения за пречистване на отпадъчните води, вкл. на съоръжения за 	

Инвестиционен приоритет	бii - Инвестиции във водния сектор за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания.
<p>третиране на утайки (съгласно изискванията на Директивата за пречистване на отпадъчните води и условията в разрешителното за заустване, вкл. осигуряване на по-строго пречистване с отстраняване на биогенни елементи от отпадъчните води – за агломерации над 10,000 е.ж., заустващи в чувствителни зони);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проектиране/изграждане/рехабилитация/реконструкция или подмяна на канализационни мрежи и съоръжения към или от ПСОВ с цел приоритетно осигуряване на екологосъобразно и икономически ефективно функциониране на ВиК системите, съобразно ангажиментите на страната по Директивата за пречистване на градските отпадъчни води; • Проектиране/изграждане/рехабилитация/реконструкция на съоръжения за пречистване на питейни води, или ако е икономически по-ефективно - изграждане на нови водоземни съоръжения; • Проектиране/ изграждане/ рехабилитация/ реконструкция на водоснабдителни мрежи и съоръжения за питейни води с цел повишаване на ефективността на ползване на водите и намаляване на загубите на вода във водопреносните мрежи и изпълнение на задълженията по Директива 98/83/ЕО; • Проектиране/изграждане на съпътстваща инфраструктура (напр. електроснабдяване, път, водоснабдяване), която обслужва само изгражданите обекти (напр. ПСОВ, ПСПВ, резервоари и помпени станции); • Подкрепа за реализиране на ВиК реформата с оглед принос към изпълнение на Плана за действие към Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014-2023 г. и укрепване капацитета на заинтересованите страни, в т.ч. ВиК оператори, асоциации по ВиК, Комисията за енергийно и водно регулиране. 	
<p>Бенефициенти:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • за разработване на регионални ПИП – МРРБ и Столична Община; • за проекти, идентифицирани като приоритетни в РПИП - ВиК оператори и Столична община; • за проекти, чието изпълнение може да стартира до приемането на регионални ПИП (посочени по-горе) и за фазирани проекти - общини; • за мерки, свързани с подкрепа за реализиране на ВиК реформата – МРРБ; • МОСВ, Асоциации по ВиК (само за подкрепящи мерки). 	
<p>При предоставяне на средствата по тази приоритетна ос ще се използва и възможността за прилагане на финансови инструменти за дейности, отговарящи на условията по чл. 37 от Регламент (ЕС) №1303/2013.</p>	

Инвестиционен приоритет	бii - Инвестиции във водния сектор за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания.
--------------------------------	---

Основни целеви групи: населението в страната.

2. Доизграждане на системите за мониторинг на водите

2.1. Мониторинг на количественото състояние на водите

В изпълнение на Рамковата директива за водите в България са определени около 1 000 повърхностни водни тела, за които следва да бъде установена система за мониторинг на количеството на водите, включително във връзка с осигуряването на изискващите се съпътстващи данни за количеството в местата на вземане на проби за анализ на биологичните, химичните и хидроморфологичните показатели за качество, по които се извършва оценката на тяхното състояние. Предвид големия брой водни тела, не е целесъобразно изграждането на нови стационарни хидрометрични станции, а реализиране на мониторинга чрез мобилни измервателни устройства. Предвид разнообразието на природните условия в България е необходимо да бъде изпълнен анализ и, в зависимост от пространственото разположение на водните тела и техните характеристики, да бъдат обосновани и стабилизирани/изградени подходящи места за извършване на измервания, да се специфицира и закупи съответното мобилно оборудване.

За мониторинг на количественото състояние на подземните води в страната по експертна оценка е необходимо изграждането на около 300 тръбни кладенеца, разположени в неповлияни от човешката дейност места и осигуряващи информация за естественото водно ниво на подземните води, със средна дълбочина за различните водни тела между 15 и 150 м, с обща дължина повече от 15 000 м, като се има предвид и възможността за използване на съществуващите тръбни кладенци след тяхното възстановяване и прочистване.

- Доизграждане и/или оптимизиране на мрежите за мониторинг на количеството на подземните води, съгласно извършени национални проучвания и оценки по унифицирана методология за 4-те района за басейново управление (РБУ) за целите на вторите и на третите ПУРБ: планиране и проектиране на разширяването (оптимизацията); изграждане на пунктове и станции, включително за мониторинг в трансгранични водни тела; оборудване на съществуващи и на новоизградени пунктове и станции с измервателни устройства и устройства за автоматично съхранение и/или предаване на данните, при прилагане на ИКТ- базирани решения, вкл. осигуряване на техническа помощ, подпомагане и подкрепа при разработване на проектите.
- Анализ на пространственото положение на повърхностните водни тела, обосноваване на необходимите измервания на водното

Инвестиционен приоритет	bii - Инвестиции във водния сектор за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания.
<p>количество във връзка с оценката на състоянието на повърхностните водни тела; определяне на местата на измерване, като се вземат предвид планираните и изградени станции към Националната система за управление на водите в реално време стабилизиране на профила на водния обект в точката на измерване и закупуване на уреди за измерване на място, като например преносими хидрометрични витла, кабелни хидрометрични уредби, нивомери и др.</p> <p>Бенефициенти: структури/звена в структурата на МОСВ.</p> <p>Основни целеви групи: басейнови дирекции, НИМХ, населението в страната.</p> <p>2.2. Мониторинг на качеството на водите</p> <p>С цел подобряване на мониторинга на повърхностни, отпадъчни и питейни води е планирано доизграждане на мрежите за мониторинг и подобряване на оборудването за мониторинг. Тези дейности ще допринесат за подобряване на оценките на състоянието на водите и планиране на точните мерки на точното място, както и оценката на ефекта от изпълнените мерки. За изпълнение на мониторинга на приоритетни вещества и специфични замърсители в повърхностни и подземни води (съгл. изискванията на европейското и българското законодателство) е необходимо да се осигури дейността на системата за мониторинг и лабораторно-аналитичната дейност, свързана с набиране и анализ на проби, в това число при необходимост – анализи и проучвания, свързани с качеството на повърхностни, подземни, отпадъчни и питейни води.</p> <p>Осигуряването на апарати за анализ на водите е необходимо, за да могат лабораториите да извършват задължителните измервания при рутинното пробонабиране и да могат да реагират адекватно и да извършват измервания на характеристики на основните физико-химични показатели във водни проби. По отношение дейности, свързани с радиационни измервания, е необходимо закупуване на апаратура за полеви (in situ) измервания, за лабораторни радиометрични и радиохимични анализи и на оборудване за вземане на проби от компонентите на околната среда. Това включва и доставка на пробовземни мобилни лаборатории за взимане на проби по компонент води и при аварийни ситуации с оборудване за експресни полеви изследвания. Закупуването на такава апаратура ще даде възможност на оперативните групи за действие адекватно при аварийни ситуации, като бързо получават резултатите от концентрацията на вредните вещества във водите.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Доизграждане и/или оптимизиране на мрежите за контролен и оперативен мониторинг на химичното състояние на подземните води, съгласно извършени национални проучвания и оценки по унифицирана методология за 4-те РБУ за целите на вторите и на третите 	

Инвестиционен приоритет	бii - Инвестиции във водния сектор за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания.
<p>ПУРБ: изграждане на пунктове в райони, повлияни или в риск да бъдат повлияни от човешката дейност, както и в трансгранични водни тела, оборудване на съществуващи и на новоизградени пунктове с устройства за измерване, автоматично съхранение и/или предаване на данните, при прилагане на ИКТ базирани решения, вкл. осигуряване на техническа помощ, подпомагане и подкрепа при разработване на проектите.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мобилни лаборатории и лабораторно оборудване и материали. • Обновяване и модернизиране на лабораториите на ИАОС с нови средства за измервания (напр. йонхроматографски системи за определяне на аниони и катиони във води, анализатори за определяне на общ органичен въглерод/общ азот (ТОС/TN), стационарни кондуктометри, портативни ОХI – метри, рН – метри, кондуктометри, спектрофотометри, ICP-MS, газхроматографски системи, мобилни лаборатории за системата на ИАОС и др.). За осигуряване качеството на измерванията и безопасни условия на труд в лабораториите за води на ИАОС е необходимо да бъдат подменени по-голямата част от лабораторните камини, вкл. спомагателно лабораторно оборудване като термостати, терморектори, дейонизатори, вакуумизпарители, системи за микровълново разлагане, хладилници и специализирани шкафове за консумативи и химикали и др.). • Обновяване и модернизиране на лабораториите на органите на Държавния здравен контрол с нови средства за измервания за целите на мониторинга на питейни води (в т.ч. ICP-MS-MS, ICP-MS, ICP-OES, газхроматографски системи, течнхроматографски системи, йонхроматографски системи, анализатори за определяне на общ органичен въглерод, кондуктометри, портативни ОХI – метри, рН – метри, спектрофотометри, нискофонов алфа/бета броячни системи, нискофоновы течносцинтилационни спектрометри, нискофоновы гама спектрометрични системи, алфа-спектрометрични системи, гама спектрометри, сокслет апарати, алфагард системи, радонометри и доставка на спомагателно лабораторно оборудване (камини, термостати, терморектори, дейонизатори, вакуумизпарители, системи за микровълново разлагане, климатици, хладилници и специализирани шкафове за консумативи и химикали и др.). • Изготвяне/осъвременяване и прилагане на методики за мониторинг на водите и обучение за прилагане на методиките за извършване на мониторинг – за разработване и въвеждане на методи за определяне на приоритетни вещества и специфични замърсители във води, седименти и биота. <p>Бенефициент: структури/звена в структурата на МОСВ; Органи на Държавния здравен контрол към МЗ (за посочената дейност за обновяване и модернизиране на лабораториите за целите на мониторинг на питейните води).</p> <p>Основни целеви групи: басейнови дирекции, населението в страната.</p>	

Инвестиционен приоритет	бii - Инвестиции във водния сектор за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания.
--------------------------------	---

3. Дейности, насочени към разработване на нови и/или актуализация на съществуващи стратегически документи във връзка с прилагането на Рамковата директива за водите (РДВ) и Рамковата Директива за морска стратегия (РДМС).

Рамковата директива за водите установява политиката и инструментариума за интегрираното управление на водите на басейнов принцип. С цел постигане изискванията на правото на ЕС за управление на водите са планирани проучвания, свързани с разработването на Плановете, които представят актуалното състояние и предлагат мерките, гарантиращи постигането на добро състояние на водите. В изпълнение на РДВ през 2010 г. бяха разработени и впоследствие одобрени първите ПУРБ. Поради недостатъчно развита система за мониторинг и липсата на национални проучвания и национални методологии по значими въпроси, свързани с управлението на водите, те са разработени частично и на базата на експертни оценки.

- Изпълнение на проучвания и оценки по унифицирана методология за 4-те РБУ, във връзка с разработване и прилагане на Плановете за управление на речните басейни, свързани с характеризирането на районите за басейново управление; разработване на модели и системи за управление на водите в пилотни водни тела, при ползването на иновативни и ИКТ-базирани решения; трансгранична координация; проучване на причините и изпълнение на допълнителни мерки (обосновани във вторите ПУРБ) за водни тела, които не могат да достигнат целите за опазване на околната среда (чл.11, ал.5 от РДВ); прилагане на иновативни решения за управление на водите и мониторинг, с доказана ефективност и приложимост, включително разработени в рамките на приоритет 4.7 (подкрепящи решенията системи и мониторинг) от Стратегическия план за изпълнение на Европейското партньорство за иновации в сферата на водите; екологична оценка на проектите на вторите и третите ПУРБ и др. Изпълнението на тези мерки ще допринесе за изпълнение на неструктурни мерки от вторите ПУРБ, свързани с прилагането на РДВ, както и за навременно завършване на необходимите дейности за третите ПУРБ за периода 2021 – 2027 г. (ще се разработват 2016-2021 г.);
- Документи за целите на изпълнението на Рамковата директива за морска стратегия.

Бенефициенти: Структури/звена в структурата на МОСВ, отговорни за формиране, прилагане и изпълнение на политиките в областта на водите.

Основни целеви групи: МОСВ, басейнови дирекции, ИАОС, РИОСВ, други министерства (МО, МВР, МЗХ, ИАРА, МЗ, МТИТС, МРРБ, МИ), институтите към БАН, участващи в разработването на национални методологии по прилагане на европейско законодателство, НЕК, областни

Инвестиционен приоритет	бii - Инвестиции във водния сектор за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания.
управители, общини, населението в страната.	

2.A.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите

Инвестиционен приоритет	бii - Инвестиции във водния сектор за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания.
<p>При предоставянето на безвъзмездна финансова помощ по инвестиционните приоритети в сектор „води“ ще се спазват основните хоризонтални принципи – законност, партньорство, прозрачност и публичност, равни възможности и предотвратяване на дискриминация, както и принципите за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Финансиране, основано на законодателните ангажименти – ще се финансират приоритетно проекти, посредством които ще се постигне изпълнение на ангажиментите на страната съгласно законодателството на ЕС и приложимото национално законодателство в областта на ВиК, насочени са към изпълнение на мерките, залегнали в ПУРБ, и са в съответствие с регионалните генерални планове за ВиК, с оглед принос за изпълнение целите на Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014-2023 г. • Регионализация – ще се финансират приоритетно проекти въз основа на регионален подход, прилагането на който ще допринесе за постигане на устойчивост във водния сектор, за реализиране на икономии от мащаба и за осигуряване възстановяването на инвестиционни разходи. Техническите решения за новите инвестиции следва да отчитат вече изградената инфраструктура през програмен период 2007 – 2013 г. • Интегрираност на инвестициите – интегрирани проекти може да се финансират с оглед постигане на цялостен синергичен ефект, когато това е подходящо и приложимо, както и ефективност от гледна точка на разходите. • Устойчиво развитие и ресурсна ефективност – ще се финансират приоритетно проекти, които допринасят за постигане на ресурсна ефективност и за подобряване на околната среда, като се насърчават технологични решения, изискващи по-малко инвестиционни и експлоатационни разходи, за откриване на нови работни места, развитие на устойчиви икономически дейности, вкл. устойчив туризъм, и намаляване на емисиите парникови газове, с което ще се подпомогне постигането на целите по изменение на климата. По отношение на мерките за питейни води, инвестиции в нови съоръжения за питейни води ще бъдат финансирани при съобразяване с плана за 	

Инвестиционен приоритет	бii - Инвестиции във водния сектор за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания.
<p>намаляване на течовете.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Устойчивост на инвестициите – за да се гарантира ефективност и устойчиво въздействие на интервенцията по ОПОС, при избора на операции ще се предвидят разпоредби, които да гарантират дългосрочността на инвестициите в областта на управление на водите, включително оценка на инвестицията от гледна точка устойчивостта ѝ във връзка с промените на климата. Задължително условие за допустимост на проектите, основани на РПИП, е наличието на подписан договор между асоциацията по ВиК и регионалния ВиК оператор, предвиждащ механизъм за обособяване на приходите, на базата на пълна амортизация на активите, включително активи, финансирани от безвъзмездна помощ, които да бъдат използвани за реинвестиране във ВиК инфраструктура. • Борба с изменението на климата, адаптация и устойчивост към бедствия. При финансирането на проекти, там където е приложимо, ще се цели намаляване на емисиите на парникови газове и адаптация към изменението на климата, както и постигане на устойчивост на инфраструктурата към бедствия. 	

2.А.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	бii - Инвестиции във водния сектор за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания.
<p>Индикативно около 10% от алокирания ресурс по ПО 1 е предвидено да бъдат използвани под формата на финансови инструменти, в подкрепа на дейности по инвестиционния приоритет.</p> <p>Посочените суми в таблица 8 към т. 2.А.9 са индикативни. Конкретният механизъм на финансиране, типът и размерът на финансовите инструменти и предвидената безвъзмездна помощ се определят от резултатите от предварителната оценка за прилагане на финансови инструменти, съгласно чл. 37, ал. 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. и зависят от решенията на национално ниво.</p>	

2.А.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	бii - Инвестиции във водния сектор за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания.
Чрез прилагането на регионалния подход и разработването на регионални ПИП се очаква подготовката на големи проекти.	

2.А.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони

Таблица 5: Общи и специфични за програмата показатели за изпълнението (по инвестиционни приоритети, разпределени по категории региони за ЕСФ и когато е уместно — за ЕФРР)

Инвестиционен приоритет		бii - Инвестиции във водния сектор за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания.							
ID	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория региони (когато е уместно)	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
					М	Ж	О		
СО18	Водоснабдяване : Допълнителен брой жители с достъп до подобро водоснабдяване	лица	Кохезионен фонд (КФ)				220 000,00	МОСВ; бенефициент; формуляри за кандидатстване; доклади за напредъка по одобрените проекти	Годишно
СО19	Пречистване на отпадъчните води: Допълнителен брой жители с достъп до	еквивалент жители	Кохезионен фонд (КФ)				1 473 384,00	МОСВ; бенефициент; формуляри за кандидатстване; доклади за напредъка по	Годишно

Инвестиционен приоритет		бii - Инвестиции във водния сектор за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания.							
ID	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория региони (когато е уместно)	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
					М	Ж	О		
	подобро пречистване на отпадъчните води							одобрените проекти	
1.4	Изградени/рехабилитирани/реконструирани ПСОВ	Брой	Кохезионен фонд (КФ)				16,00	МОСВ, бенефициент, доклади за напредъка	Годишно
1.5	Нови/Актуализирани аналитични/програми/стратегически документи	Брой	Кохезионен фонд (КФ)				18,00	МОСВ, доклади за напредък	Годишно

2.A.7 Социални иновации, транснационално сътрудничество и принос по тематични цели 1—7

Приоритетна ос	1 - Води
НЕПРИЛОЖИМО	

2.A.8 Рамка на изпълнението

Таблица 6: Рамка на изпълнението на приоритетната ос (по фондове и, за ЕФРР и ЕСФ, по категории региони)

Приоритетна ос		1 - Води											
ID	Вид показател	Показател или основна стъпка за изпълнението	Мерна единица, когато е целесъобразно	Фонд	Категория регион	Етапна цел за 2018 г.			Крайна цел (2023 г.)			Източник на данните	Обяснение на съответствието на показателя, когато е целесъобразно
						М	Ж	О	М	Ж	О		
CO18	Изпълнен	Водоснабдяване: Допълнителен брой жители с достъп до подобро водоснабдяване	лица	Кохезионен фонд (КФ)			89 000			220 000,00	МОСВ, Проектни предложения	Етапната цел е определена предвид възможността до 2018 г. да се изпълняват проекти, чието изпълнение може да започне преди приемането на РПИП. Крайната цел е определена въз основа на предварителен анализ на инвестиционните нужди за привеждане в съответствие с Директива 98/83/ЕО на агломерации на територията на консолидиран оператор и отчита финансовия ресурс, заделен за такъв вид мерки по оста.	
CO19	Изпълнен	Пречистване на отпадъчните води: Допълнителен брой жители с достъп до подобро пречистване на отпадъчните води	еквивалент жители	Кохезионен фонд (КФ)			100 000			1 473 384,00	МОСВ, Проектни предложения	Етапната цел за 2018 г. е определена предвид възможността за изпълнение на проекти, чието изпълнение може да започне преди приемането на РПИП. Крайната цел е еквивалент жителите на агломерации, съответстващи на регионалния подход, където са необходими допълнителни инвестиции за постигане на съответствие с изискванията на Директива 91/271/ЕО.	
1.5	Изпълнен	Нови/Актуализирани аналитични/програмни/стратегически документи	Брой	Кохезионен фонд (КФ)			10			18,00	МОСВ, доклади за напредък	Етапната стойност представлява броя на програмите за мониторинг, които	

Приоритетна ос		1 - Води											
ID	Вид показате	Показател или основна стъпка за изпълнението	Мерна единица, когато е целесъобразно	Фонд	Категория регион	Етапна цел за 2018 г.			Крайна цел (2023 г.)			Източник на данните	Обяснение на съответствието на
7	Финансов	Общ размер на сертифицираните разходи от Сертифициращия орган	Евро	Кохезионен фонд (КФ)				169 764 705,88			1 196 318 599,00	Сертифициращ орган	<p>Етапната цел е определена на база възможността за изпълнение на проекти, чието изпълнение може да започне преди приемането на РПИП; мерки, свързани с мониторинг на водите до 2018 г; подготовка на РПИП.</p> <p>Етапната цел отчита и натрупания опит от програмния период 2007-2013 г.</p>

Допълнителна информация за качествени показатели относно създаването на рамката на изпълнението

2.A.9 Категории интервенции

Категории интервенции, съответстващи на съдържанието на приоритетната ос, въз основа на номенклатура, приета от Комисията, и ориентиrowъчно разпределение на подкрепата от Съюза.

Таблицы 7 — 11: Категории интервенции

Таблица 7: Измерение 1 Област на интервенция

Приоритетна ос		1 - Води	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
CF		020. Осигуряване на питейна вода (инфраструктура за добив, обработване, съхранение и разпределение)	55 381 353,33
CF		021. Управление на водите и опазване на питейната вода (включително управление на речните басейни, водоснабдяване, специфични мерки за адаптиране към изменението на климата, отчитане на потреблението на централно равнище и равнище отделен потребител, системи за таксуване и намаляване на течовете)	89 325 430,29
CF		022. Обработка на отпадъчни води	861 827 826,55
CF		023. Мерки, свързани с опазването на околната среда, които са насочени към намаляване и/или предотвратяване на емисиите на парникови газове (включващи обработване и съхранение на метан и компостиране)	10 336 198,83

Таблица 8: Измерение 2 Форма на финансиране

Приоритетна ос		1 - Води	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
CF		01. Безвъзмездни средства	915 183 729,00
CF		04. Подкрепа чрез финансови инструменти: заем или еквивалентен инструмент	81 349 664,00
CF		05. Подкрепа чрез финансови инструменти: гаранция или еквивалентен инструмент	20 337 416,00

Таблица 9: Измерение 3 Вид територия

Приоритетна ос		1 - Води	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро

Приоритетна ос		1 - Води	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
CF		07. Не се прилага	1 016 870 809,00

Таблица 10: Измерение 4 – Териториални механизми за изпълнение

Приоритетна ос		1 - Води	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
CF		07. Не се прилага	1 016 870 809,0 0

Таблица 11: Измерение 6 — Допълнителна тема за ЕСФ (само ЕСФ и ИМЗ)

Приоритетна ос		1 - Води	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро

2.A.10 Резюме на планираното използване на техническа помощ, включващо при необходимост действията за укрепване на административния капацитет на органите, които участват в управлението и контрола на програмите, и на бенефициерите (когато е целесъобразно) (по приоритетни оси)

Приоритетна ос:	1 - Води
<p>Със средства по приоритетната ос, в рамките на проектите ще бъде осигурено финансиране с цел подпомагане изготвянето на необходимата документация, включително разработване/актуализиране на предпроектни проучвания, финансови и икономически анализи, анализи ползи-разходи, подготовка на документация за провеждане на обществени поръчки за мерките, предвидени в проектите и др.</p> <p>В допълнение ще се финансират и действия за подкрепа за реализиране на ВиК реформата с оглед принос към Стратегията за развитие и</p>	

управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014-2023 г. и укрепване капацитета на бенефициентите, в т.ч. ВиК оператори, асоциации по ВиК.

2.A.1 Приоритетна ос

ID на приоритетната ос	2
Наименование на приоритетната ос	Отпадъци

- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти, установени на равнището на Съюза
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез водено от общностите местно развитие
- За ЕСФ: Цялата приоритетна ос е предназначена за социални иновации, за транснационално сътрудничество или и за двете

2.A.2 Обосновка за определянето на дадена приоритетна ос, която обхваща повече от една категория региони, тематична цел или фонд (когато е приложимо)

НЕПРИЛОЖИМО. Териториалният обхват на ОПОС 2014–2020 г. е територията на цялата страната, т.е. всички региони (NUTS II). Всички те са категоризирани като по-слабо развити региони (less developed regions). Приоритетна ос 2 е насочена към изпълнение на тематична цел 6 от Общия регламент: „Опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност“. Приоритетна ос 2 се съфинансира от ЕФРР.

2.A.3 Фонд, категория региони и основа за изчисляване на подкрепата от Съюза

Фонд	Категория регион	Основа за изчисляване (общо допустими разходи или допустими публични разходи)	Категория региони за най-отдалечените региони и северните слабо населени райони (когато е приложимо)
------	------------------	---	--

Фонд	Категория регион	Основа за изчисляване (общо допустими разходи или допустими публични разходи)	Категория региони за най-отдалечените региони и северните слабо населени райони (когато е приложимо)
ERDF	По-слабо развити региони	Общо	

2.A.4 Инвестиционен приоритет

ИД на инвестиционния приоритет	ба
Наименование на инвестиционния приоритет	Инвестиции в сектора на отпадъците за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания

2.A.5 Специфични цели, съответстващи на инвестиционния приоритет, и очаквани резултати

ИД на специфичната цел	1
Наименование на специфичната цел	Намаляване на количеството депонирани битови отпадъци
Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза	<p>Целта на ПО е постигане на съответствие с йерархията при управлението на отпадъците съгласно Директива 2008/98/ЕО.</p> <p>В резултат от изпълняваните мерки ще се постигне намаляване количеството на депонираните битови отпадъци (БО) чрез повторна употреба, рециклиране и оползотворяване.</p> <p>Най-голям дял от депонираните битови отпадъци са биоразградимите. Инвестиционните мерки ще доведат до постепенното намаляване на количествата на депонираните и увеличаване на количествата рециклирани/оползотворени биоразградими отпадъци.</p> <p>Устойчивото управление на отпадъците ще бъде подкрепено чрез инвестиции в допълнителен капацитет за рециклиране и повторна употреба. Това ще допринесе за изпълнение на целите за рециклиране съгласно Закона за</p>

управление на отпадъците и Националния план за управление на отпадъците, както и ще се улесни достъпът на населението до центрове за рециклиране и повторна употреба. Инвестициите ще надградят направеното по ОПОС 2007-2013 г.

Предвидени са и инвестиции в дейности по оползотворяване на битови отпадъци чрез получаване на енергия. Проектът, който ще се финансира (включен в НПУО 2014-2020 г.), е трета фаза на интегрирания проект на Столична община за управление на битовите отпадъци на град София.

Формирането на общество с нулеви отпадъци и повишаване на общественото съзнание за спазване на йерархията за управление на отпадъците е резултат, който ще бъде постигнат чрез информационни кампании и демонстрационни/пилотни проекти. При изпълнението на демонстрационните/пилотните проекти може да бъде използван натрупания опит по изпълнението на проекти по програма LIFE и е възможна допълняемост с инструмента.

Таблица 3: Специфични за програмата показатели за резултатите по специфични цели (за ЕФРР и Кохезионния фонд)

Специфична цел		1 - Намаляване на количеството депонирани битови отпадъци						
ID	Показател	Мерна единица	Категория регион (когато е целесъобразно)	Базова стойност	Базова година	Целева стойност (2023 г.)	Източник на данните	Честота на отчитане
2.1	Количество на депонираните битови отпадъци	тонове	По-слабо развити региони	2 323 000,00	2012	2 038 000,00	НСИ	2019; 2021; 2023

2.A.6 Действия, които ще получат подкрепа в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционни приоритети)

2.A.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери

Инвестиционен приоритет	ба - Инвестиции в сектора на отпадъците за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания
--------------------------------	---

Мерките в сектора ще са насочени към намаляване на количеството битови отпадъци, които се депонират.

Очаква се с изпълнението на мерки по оста количеството на депонираните битови отпадъци да бъде намалено с 12,27%.

В допълнение, мерките по тази ос се очаква да допринесат и за изпълнение на приоритет 3, подприоритет 3.7. Климатични промени от НПРД (мярка „Устойчиво управление на отпадъци или биомаса в териториите от мрежата Натура 2000“) и за намаляване на емисиите парникови газове от депонирани отпадъци.

Мерки за подобряване управлението на битовите отпадъци съгласно йерархията и за изпълнение на законодателни изисквания:

- Проектиране и изграждане на центрове за повторна употреба, за поправка и подготовка за повторна употреба, вкл. осигуряване на съоръжения и техника за целите на дейността;
- Проектиране и изграждане на площадки и инсталации за предварително третиране на битови отпадъци;
- Осигуряване на необходимото оборудване и на съоръжения и техника за разделно събиране на биоразградими и зелени отпадъци;
- Проектиране и изграждане на анаеробни и/или компостиращи инсталации за разделно събрани биоразградими и /или зелени отпадъци,
- Проектиране и изграждане на инсталации за оползотворяване на битови отпадъци – трета фаза на интегрирана система от съоръжения за третиране на битовите отпадъци на Столична община;
- Проектиране и изграждане на съпътстваща инфраструктура към описаните по-горе инсталации (напр. електроснабдяване, път, водоснабдяване), която обслужва само изгражданите обекти;
- Дейности, свързани с изпълнение на демонстрационни/пилотни проекти с цел събиране, синтезиране, разпространение и прилагане на нови, нетрадиционни успешни мерки, добри практики и/или управленски подходи в областта на управлението на отпадъците, както и

Инвестиционен приоритет	ба - Инвестиции в сектора на отпадъците за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания
<p>въвеждане на нови технологии и организиране на информационни кампании, насочени към предотвратяване образуването на отпадъци и формирането на общество с нулеви отпадъци („zero waste“ society).</p> <p>Бенефициенти: общини; юридически лица със стопанска цел; структури /звена в структурата на МОСВ; юридически лица с нестопанска цел – за дейности, свързани с изпълнение на демонстрационни/пилотни проекти.</p> <p>При предоставяне на средствата по тази приоритетна ос ще се използва и възможността за прилагане на финансови инструменти за дейности, отговарящи на условията по чл. 37 от Регламент (ЕС) №1303/2013.</p> <p>Целеви групи: населението в страната</p>	

2.А.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите

Инвестиционен приоритет	ба - Инвестиции в сектора на отпадъците за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания
<p>Всички операции, финансирани със средства от Европейските структурни и инвестиционни фондове в рамките на приоритетна ос 2 на ОП “Околна среда 2014-2020 г.”, са съобразени с европейското и национално законодателство в областта на околната среда. Изборът на дейности е в съответствие с йерархията за управление на отпадъците, установена в разпоредбите на Директива 2008/98/ЕО. Съгласно йерархията се насърчава спазването на приоритетност на дейностите в процеса на управление на отпадъците, както следва: предотвратяване, повторна употреба, рециклиране, друго оползотворяване (напр. оползотворяване за получаване на енергия и обезвреждане).</p> <p>В допълнение, при избора на операции освен основните хоризонтални принципи – законност, партньорство, прозрачност и публичност, равни възможности и предотвратяване на дискриминация, ще се спазват и следните принципи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Финансиране, основано на ангажиментите по законодателството – ще се финансират приоритетно проекти, с изпълнението на които 	

Инвестиционен приоритет	ба - Инвестиции в сектора на отпадъците за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания
<p>ще се подпомогне изпълнението на ангажиментите на страната, произтичащи от европейското и национално законодателство.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Устойчиво развитие – при финансирането ще се търси и постигане на следните ефекти - намаляване на емисиите парникови газове и ограничаване изменението на климата, предоставяне на допълнителни стимули за бизнеса, намаляване на транспортните разходи. • Устойчивост на инвестициите – за да се гарантира ефективност и устойчиво въздействие на интервенцията по ОПОС, при избора на операции ще се предвидят разпоредби, които да гарантират дългосрочността на инвестициите в областта на управление на отпадъците. • Ресурсна ефективност – финансираните проекти ще гарантират спазване на йерархията за управление на отпадъците – от предотвратяване през рециклиране до крайно обезвреждане, като доведат до минимално количество на отпадъците, предназначени за крайно обезвреждане/депонирание. • Борба с изменението на климата и адаптация, устойчивост към бедствия. При финансирането на проекти, там където е приложимо, ще се цели намаляване на емисиите на парникови газове и адаптация към изменението на климата, както и постигане на устойчивост на инфраструктурата към бедствия. 	

2.А.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	ба - Инвестиции в сектора на отпадъците за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания
<p>Индикативно около 10% от алокирания ресурс по ПО 2 е предвидено да бъдат използвани под формата на финансови инструменти, в подкрепа на дейности по инвестиционния приоритет.</p> <p>Посочените суми в таблица 8 към т. 2.А.9 са индикативни. Конкретният механизъм на финансиране, типът и размерът на финансовите инструменти и предвидената безвъзмездна помощ се определят от резултатите от предварителната оценка за прилагане на финансови инструменти, съгласно чл. 37, ал. 2 от Регламент (ЕС) №1303/2013 и зависят от решенията на национално ниво.</p>	

Инвестиционен приоритет	ба - Инвестиции в сектора на отпадъците за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания
--------------------------------	---

2.А.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	ба - Инвестиции в сектора на отпадъците за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания
<p>Планира се подаване на един голям проект от Столична община, чрез който да се подпомогне използването на решения от типа „отпадъци за производство на енергия“, а именно Трета фаза на интегрираната система от съоръжения за третиране на битовите отпадъци на Столична община.</p> <p>В края на 2013 г. стартира изграждането на инсталация за механично-биологично третиране (МБТ), която ще преработва всички битови отпадъци на София (с изключение на разделно събираните био- и зелени отпадъци). Една от задачите на инсталацията е да се произведе RDF фракция, която може да се използва като алтернативно гориво в съоръжение за ко-генерация на енергия, за което се проучи възможността да се разположи на територията на „Топлофикация София“. По този начин ще се създаде възможност за използване на RDF като гориво за производство на топлоенергия, което съответства на йерархията за управление на дейностите по отпадъците съгласно Рамковата директива за отпадъците, по-конкретно – оползотворяване.</p> <p>Съгласно предварителните проучвания горивната инсталация на „Топлофикация София“ е с капацитет за оползотворяване на 180 хиляди тона RDF, получен при преработката на отпадъци в инсталацията за МБТ. Проектът дава възможност за икономия от над 10% от потребявания в момента природен газ и ще покрие нуждите за обезпечаване на базовия товар, като в интервалите на ниска консумация ще акумулира произведената топлинна енергия и ще я реализира в часовете на нарастващо потребление. Реализирането на такъв проект ще допринесе за изпълнение на целите за ресурсна ефективност, заложи в стратегията „Европа 2020“, както и на специфичната цел на инвестиционния приоритет за осигуряване на устойчиво управление на битовите отпадъци за по-голяма ресурсна ефективност, чрез постигане максимална ефективност на регионалната система за управление на отпадъците на София.</p>	

2.А.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони

Таблица 5: Общи и специфични за програмата показатели за изпълнението (по инвестиционни приоритети, разпределени по категории региони за ЕСФ и когато е уместно — за ЕФРР)

Инвестиционен приоритет		ба - Инвестиции в сектора на отпадъците за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания							
ID	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория региони (когато е уместно)	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
					М	Ж	О		
CO17	Твърди отпадъци: Допълнителен капацитет за рециклиране на отпадъци	тона/година	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			105 000,00	МОСВ; УО на ОПОС; бенефициент	Годишно
2.2	Допълнителен капацитет за оползотворяване на битови отпадъци (за получаване на енергия)	тона/година	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			180 000,00	МОСВ; УО на ОПОС; бенефициент	Годишно

2.А.7 Социални иновации, транснационално сътрудничество и принос по тематични цели 1—7

Приоритетна ос	2 - Отпадъци

2.A.8 Рамка на изпълнението

Таблица 6: Рамка на изпълнението на приоритетната ос (по фондове и, за ЕФРР и ЕСФ, по категории региони)

Приоритетна ос		2 - Отпадъци											
ID	Вид показател	Показател или основна стъпка за изпълнението	Мерна единица, когато е целесъобразно	Фонд	Категория регион	Етапна цел за 2018 г.			Крайна цел (2023 г.)			Източник на данните	Обяснение на съответствието на показателя, когато е целесъобразно
						М	Ж	О	М	Ж	О		
CO17	Изпълнение	Твърди отпадъци: Допълнителен капацитет за рециклиране на отпадъци	тона/година	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			20 000			105 000,00	МОСВ, Доклади от бенефициентите, УО на ОПОС	Постигането на етапната цел е изчислено на база проектни капацитети, посочени в проектни предложения, които се очаква да бъдат подадени до 2018 г. Крайната цел отчита възможността общините да не успеят да осигурят необходимото количество отпадъци, които да насочат към новоизградените инсталации.
7	Финансов	Общ размер на сертифицираните разходи от Сертифициращия орган	Евро	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			20 144 907,00			287 784 390,00	Сертифициращ орган	Етапната цел е заложена на база опита от програмния период 2007 – 2013 г.
2.2	Изпълнение	Допълнителен капацитет за оползотворяване на битови отпадъци (за получаване на енергия)	тона/година	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			0			180 000,00	МОСВ, Доклади на бенефициентите, УО на ОПОС	Индикаторът за изпълнение е свързан с планираното изграждане на инсталация за подготовка за оползотворяване и оползотворяване на отпадъци- инсталация за производство на енергия от RDF (трета фаза на проекта за отпадъците на Столична община). Планираният капацитет на инсталацията е да оползотворява около 180 000 тона RDF/година.
2.3	Етап на изпълнение	Подписан договор за БФП за	Брой	Европейски фонд за регионално развитие	По-слабо			1			1,00	УО	Стъпката за изпълнение е

Приоритетна ос		2 - Отпадъци											
ID	Вид показател	Показател или основна стъпка за изпълнението	Мерна единица, когато е целесъобразно	Фонд	Категория регион	Етапна цел за 2018 г.			Крайна цел (2023 г.)			Източник на данните	Обяснение на съответствието на
	не	един голям проект		(ЕФРР)	развити региони								определена на база възможността за подписване на договор за БФП за един голям проект за производство на енергия от RDF – трета фаза на проекта за отпадъците на Столична община.

Допълнителна информация за качествени показатели относно създаването на рамката на изпълнението

2.A.9 Категории интервенции

Категории интервенции, съответстващи на съдържанието на приоритетната ос, въз основа на номенклатура, приета от Комисията, и ориентировъчно разпределение на подкрепата от Съюза.

Таблицы 7 — 11: Категории интервенции

Таблица 7: Измерение 1 Област на интервенция

Приоритетна ос		2 - Отпадъци	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
ERDF	По-слабо развити региони	017. Управление на битови отпадъци (включващо мерки за минимизиране, сортиране и рециклиране на отпадъците)	130 616 731,00
ERDF	По-слабо развити региони	018. Управление на битови отпадъци (включващо мерки за механично-биологична обработка, термична обработка, изгаряне и депониране на отпадъците)	62 000 000,00
ERDF	По-слабо развити региони	023. Мерки, свързани с опазването на околната среда, които са насочени към намаляване и/или предотвратяване на емисиите на парникови газове (включващи обработване и съхранение на метан и компостиране)	52 000 000,00

Таблица 8: Измерение 2 Форма на финансиране

Приоритетна ос		2 - Отпадъци	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
ERDF	По-слабо развити региони	01. Безвъзмездни средства	221 830 065,30
ERDF	По-слабо развити региони	04. Подкрепа чрез финансови инструменти: заем или еквивалентен инструмент	18 229 332,56
ERDF	По-слабо развити региони	05. Подкрепа чрез финансови инструменти: гаранция или еквивалентен инструмент	4 557 333,14

Таблица 9: Измерение 3 Вид територия

Приоритетна ос		2 - Отпадъци	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
ERDF	По-слабо развити региони	07. Не се прилага	244 616 731,00

Таблица 10: Измерение 4 – Териториални механизми за изпълнение

Приоритетна ос		2 - Отпадъци	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
ERDF	По-слабо развити региони	07. Не се прилага	244 616 731,00

Таблица 11: Измерение 6 — Допълнителна тема за ЕСФ (само ЕСФ и ИМЗ)

Приоритетна ос		2 - Отпадъци	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро

2.A.10 Резюме на планираното използване на техническа помощ, включващо при необходимост действията за укрепване на административния капацитет на органите, които участват в управлението и контрола на програмите, и на бенефициерите (когато е целесъобразно) (по приоритетни оси)

Приоритетна ос:	2 - Отпадъци
Със средства по приоритетна ос 2 ще бъде осигурено финансиране в рамките на проектите за изготвяне на необходимата документация, включително изготвяне/актуализиране на предпроектни проучвания, финансови и икономически анализи, анализи ползи-разходи, изготвяне на документация за провеждане на обществени поръчки за мерките, предвидени в проектите.	

2.A.1 Приоритетна ос

ИД на приоритетната ос	3
Наименование на приоритетната ос	Натура 2000 и биоразнообразие

- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти, установени на равнището на Съюза
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез водено от общностите местно развитие
- За ЕСФ: Цялата приоритетна ос е предназначена за социални иновации, за транснационално сътрудничество или и за двете

2.A.2 Обосновка за определянето на дадена приоритетна ос, която обхваща повече от една категория региони, тематична цел или фонд (когато е приложимо)

НЕПРИЛОЖИМО. Териториалният обхват на ОПОС 2014–2020 г. е територията на цялата страната, т.е. всички региони (NUTS II). Всички региони в страната са категоризирани като по-слабо развити региони (less developed regions). Приоритетната ос е насочена към изпълнение на тематична цел 6 от Общия регламент: „Съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност“. Дейностите в обхвата на приоритетната ос ще бъдат съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие.

2.A.3 Фонд, категория региони и основа за изчисляване на подкрепата от Съюза

Фонд	Категория регион	Основа за изчисляване (общо допустими разходи или допустими публични разходи)	Категория региони за най-отдалечените региони и северните слабо населени райони (когато е приложимо)
------	------------------	---	--

Фонд	Категория регион	Основа за изчисляване (общо допустими разходи или допустими публични разходи)	Категория региони за най-отдалечените региони и северните слабо населени райони (когато е приложимо)
ERDF	По-слабо развити региони	Общо	

2.A.4 Инвестиционен приоритет

ИД на инвестиционния приоритет	6d
Наименование на инвестиционния приоритет	Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и почвите и насърчаване на екосистемните услуги, включително чрез „Натура 2000“ и екологосъобразните инфраструктури

2.A.5 Специфични цели, съответстващи на инвестиционния приоритет, и очаквани резултати

ИД на специфичната цел	1
Наименование на специфичната цел	Подобряване на природозащитното състояние на видове и местообитания от мрежата Натура 2000
Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза	<p>С изпълнението на мерки по приоритетната ос ще се надградят резултатите, постигнати през програмен период 2007 – 2013 г. Мерките, които ще се финансират, са включени в обхвата на Националната приоритетна рамка за действие по Натура 2000 (НПРД) и са насочени изцяло към зоните от мрежата Натура 2000. Реализирането на мерките ще допринесе за постигане на част от целите на Стратегия за биоразнообразието в ЕС 2020 (Цел 1 и 2). Ще бъде завършено изграждането на мрежата Натура 2000, ще се гарантира нейното добро управление, ще се изпълняват конкретни консервационни мерки и ще бъде изградена необходимата инфраструктура за поддържане и подобряване на природозащитното състояние (ПС) на видове и местообитания. Предвижда се да бъде извършена оценка на състоянието на екосистемите и техните услуги в Натура 2000 на национално ниво. Част от мерките ще бъдат насочени към повишаване на осведомеността и участието на заинтересованите страни.</p> <p>Приоритетната ос цели запазване и подобряване на природозащитното състояние на видове и местообитания, предмет на опазване съгласно Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕО. Приоритетно ще се финансират мерки за</p>

видове и местообитания, чието състояние е оценено като „неблагоприятно-лошо“ и „неблагоприятно-незадоволително“, съгласно резултатите от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“ и НПРД, както и такива за приоритетни видове и местообитания съгласно двете директиви. Планира се изпълнението на мерки за създаване и функциониране на структура за управление на мрежата Natura 2000, мерки за изграждане на капацитета на органите, имащи отношение към мрежата, както и мерки за изготвяне на планове за управление (или други еквивалентни инструменти) и на планове за действие за видове, които ще допринесат за устойчивото и активно управление на мрежата.

Други мерки, които ще получат подкрепа, са завършване изграждането на Natura 2000 в морска среда. Ще продължи и финансирането на мерки за надграждане на информацията, събрана за целите на докладването по чл. 17 от Директива 92/43/ЕИО и чл. 12 от Директива 2009/147/ЕО. Ще се осигури по-висока информираност и ангажираност на заинтересованите страни чрез изпълнение на мерки от Информационната и комуникационна стратегия за Natura 2000, част от НПРД.

Част от мерките, които са заложи в програмата, ще допринесат за изпълнение на целите на приоритетна област „Запазване на биоразнообразието, заобикалящата среда и качеството на въздуха и почвите“ от Стратегията на ЕС за Дунавския регион.

Таблица 3: Специфични за програмата показатели за резултатите по специфични цели (за ЕФРР и Кохезионния фонд)

Специфична цел		1 - Подобряване на природозащитното състояние на видове и местообитания от мрежата Natura 2000						
ID	Показател	Мерна единица	Категория регион (когато е целесъобразно)	Базова стойност	Базова година	Целева стойност (2023 г.)	Източник на данните	Честота на отчитане
3.1	Видове с подобро природозащитно състояние	%	По-слабо развити региони	48,36% от видовете са в благоприятно състояние към 2013 г.	2013	49,18 % с подобрени или запазени благоприятни оценки на природозащитното състояние към 2020 г.	Докладване по чл.17 от Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, доклади за напредък по проект	2019; 2021; 2023
3.2	Видове птици с подобро състояние	%	По-слабо развити региони	82,50% от птиците са в благоприятно състояние към 2013 г.	2013	83,33% от птиците са с подобро или запазено сигурно състояние към 2020 г.	Докладване по чл.12 от Директивата за птиците, доклади за напредък по проект	2019; 2021; 2023
3.3	Местообитания с подобро природозащитно състояние	%	По-слабо развити региони	5,56% от местообитанията са в благоприятно състояние към 2013г.	2013	7,78% с подобрени или запазени благоприятни оценки на природозащитното състояние към 2020г.	Докладване по чл.17 от Директивата за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, доклади за напредък по проект	2019; 2021; 2023

2.А.6 Действия, които ще получат подкрепа в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционни приоритети)

2.А.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери

Инвестиционен приоритет	6d - Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и почвите и насърчаване на екосистемните услуги, включително чрез „Натура 2000“ и екологосъобразните инфраструктури
През 2014-2020 г. се предвижда финансиране на мерки, идентифицирани в НПРД:	
Развитие и прилагане на управленски подход за ЗЗ от Натура 2000 и повишаване на капацитета за управление на мрежата Натура 2000 (м 25, м 26, м 82, м 102 от НПРД)	
<ul style="list-style-type: none"> • Изготвяне на анализи и провеждане на проучвания, обосноваващи избора на управленски подход на мрежата Натура 2000, на Националната структура за управление изпълнението на НПРД и на подхода за изготвяне на планове за управление на ЗЗ; • Стартово финансиране на разходите за структура за управление на Натура 2000, вкл. системи за управление, заплати, оборудване и др.	
Бенефициенти: структури/звена в структурата на МОСВ, отговорни за формиране, прилагане и изпълнение на политиката в областта на Натура 2000, Структура за управление на Натура 2000.	
Инвестиции за поддържане и подобряване на природозащитното състояние на видове и природни местообитания в мрежата Натура 2000 (м 22, м 43, м 96, м 97, м 98, м 99, м 109 от НПРД)	
<ul style="list-style-type: none"> • Възстановяване и поддържане на природни местообитания и местообитания на видове, както и опазване на видове, приоритизирани въз основа на резултатите от картирането на видове и местообитания, извършено през периода 2007 – 2013 г., на база на идентифицираните в НПРД мерки и въз основа на посочените дейности, заложен в планове за управление, планове за действие и други релевантни документи; • Изграждане/реконструкция/рехабилитация на инфраструктура, необходима за възстановяване и поддържане на природни местообитания	

Инвестиционен приоритет	6d - Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и почвите и насърчаване на екосистемните услуги, включително чрез „Натура 2000“ и екологосъобразните инфраструктури
<p>и видове, вкл. за текущо наблюдение, за намаляване на въздействието от тяхната експлоатация и др.</p> <p>Бенефициенти: структури/звена в структурата на МОСВ и МЗХ, отговорни за формиране, прилагане и изпълнение на политиката в областта на Натура 2000 за подобряване на природозащитното състояние на видове и природни местообитания, Структура за управление на Натура 2000, юридически лица с нестопанска цел, общини, научни институти.</p> <p>Определяне и допълване на мрежата от защитени зони. Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците в морски и крайбрежни територии и в сухоземната част на страната (м 1, м 2, м 62, м 63 от НПРД)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Научни изследвания за мрежата от защитени зони, теренни проучвания, съставяне на бази данни, попълване на стандартни формуляри, разработване и прилагане на методики за определяне на ПС, определяне на ПС и картиране. Подготовка и издаване на заповеди за обявяване на нови зони и/или промяна на границите на съществуващи зони от мрежата Натура 2000; • Анализи и проучвания на видове и местообитания в сухоземната част на страната и в морски и крайбрежни територии, разработване на методики и схеми за мониторинг и оценка на ПС, тяхното прилагане, оценка на резултатите. С особен приоритет са видове със скрит начин на живот, както и видове и местообитания, които не подлежат на моделиране; • Оценки на състоянието на елементите на зелената инфраструктура в сухоземната част на страната и в морски и крайбрежни територии от мрежата Натура 2000. <p>Бенефициенти: структури/звена в структурата на МОСВ, отговорни за събиране и поддържане на информация за състоянието на видове и природни местообитания и за докладването ѝ в ЕК, както и за обявяването на защитени зони.</p> <p>Изготвяне/ актуализиране/ хармонизиране на планове за управление на ЗЗ, планове за действие за видове и други стратегически документи (м 16, м 20 от НПРД)</p>	

Инвестиционен приоритет	6d - Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и почвите и насърчаване на екосистемните услуги, включително чрез „Натура 2000“ и екологосъобразните инфраструктури
<ul style="list-style-type: none"> • Разработване или актуализиране на планове за управление или други релевантни документи; • Разработване/актуализиране на планове за действие за видове съгласно приоритети F1 и F2 на НПРД и други видове, включени в природозащитното законодателство на ЕС, идентифицирани като застрашени или приоритетни на европейско ниво. <p>Бенефициенти: структури/звена в структурата на МОСВ и МЗХ, отговорни за изготвяне/актуализиране на планове за управление на 33 и планове за действие за видове, общини, научни институти, юридически лица с нестопанска цел, Структура за управление на Натура 2000.</p> <p>Подкрепа за развитие и управление на екосистемни услуги (м 17 от НПРД)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Верификация на методиките за оценка на екосистемите и техните услуги и актуализацията им при необходимост; • Оценка състоянието на екосистемите и екосистемните услуги; • Оценка на икономическата стойност на тези услуги и разработване на схема за възмездно ползване на екосистемни услуги от защитените зони от Натура 2000, вкл. насърчаване интегрирането на тази стойност в системите за счетоводство и отчетност; • Разработване на програма за мониторинг на състоянието на екосистемите. Обобщаване на данните на национално ниво и докладване към ЕК. <p>Бенефициенти: структури/звена в структурата на МОСВ и МЗХ, отговорни за формиране и прилагане на политиката за екосистемни услуги.</p> <p>Изграждане, развитие и поддържане на споделена визия за екологичната мрежа Натура 2000 в България (м 15, м 32, м 33, м 34, м 35, м 74, м 75, м 76 от НПРД)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Планиране и провеждане на национални и поддържащи информационни кампании; • Организация и провеждане на годишен национален/международен форум и годишен национален конкурс за най-добри проекти; • Организация и провеждане на иновативни екологични събития; 	

Инвестиционен приоритет	6d - Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и почвите и насърчаване на екосистемните услуги, включително чрез „Натура 2000“ и екологосъобразните инфраструктури
<ul style="list-style-type: none"> • Създаване, организация и функциониране на виртуален офис за връзки с медиите и др. <p>Бенефициенти: структури/звена в структурата на МОСВ, отговорни за политиката за изграждане и поддържане на споделена визия за мрежата Натура 2000, Структура за управление на Натура 2000, национална структурата за управление изпълнението на НПРД, юридически лица с нестопанска цел и общини.</p> <p>Техническа помощ за подпомагане управлението на НПРД и НИКС (м 36, м 64 от НПРД)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Организиране и провеждане на заседания на Комитета за наблюдение на НПРД и НИКС; • Подготовка и провеждане на мониторинг, оценка и докладване на изпълнението на НИКС и НПРД. <p>Бенефициенти: Национална структура за управление изпълнението на НПРД.</p> <p>Обхватът на посочените по-горе мерки е индикативен и има за цел да даде насоки, както е описано в НПРД.</p> <p>Основни целеви групи: засегнати групи (собственици и ползватели на земи, гори и водни площи) и населението в страната.</p>	

2.А.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите

Инвестиционен приоритет	6d - Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и почвите и насърчаване на екосистемните услуги, включително чрез „Натура 2000“ и екологосъобразните инфраструктури
--------------------------------	---

Инвестиционен приоритет	6d - Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и почвите и насърчаване на екосистемните услуги, включително чрез „Натура 2000“ и екологосъобразните инфраструктури
<p>При предоставянето на безвъзмездна финансова помощ по приоритетна ос „Натура 2000 и биоразнообразие“ ще се спазват основните хоризонтални принципи – законност, партньорство, прозрачност и публичност, равни възможности и предотвратяване на дискриминация, равенство между половете, както и принципите за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Финансиране, основано на законодателството – Финансов ресурс ще бъде предоставян само за дейности и разходи от проектите, които отговарят на изискванията на европейското и националното законодателство. Големият процент от територията на страната, попадащ в мрежата Натура 2000, обуславя и големи финансови нужди за управление, опазване, поддържане и възстановяване на видовете и местообитанията. Мерките, които ще се финансират, са заложи в НПРД, разработена съгласно изискванията на Директивата за местообитанията. Такива мерки са напр. завършване на процеса по изграждане на мрежата Натура 2000, докладване на състоянието на видове и местообитания и т.н. Приоритетно ще бъдат финансирани тези мерки, които следва да бъдат изпълнени в най-спешен порядък съгласно законодателните ангажименти. • Устойчиво развитие и ресурсна ефективност – финансираните проекти ще допринасят за съхраняване на биологичното разнообразие. Чрез изпълнение на мерки за информиране, повишаване знанията и капацитета на заинтересованите страни, ще се формира дълготрайно разбиране за мрежата Натура 2000 като възможност, а не като ограничение. С мерките за оценка на екосистемните услуги и на икономическата им стойност, както и с разработването на схема за възмездното им ползване, ще бъде насърчено устойчивото развитие на обществото и ресурсната ефективност на извършваните от него икономически дейности. Като цяло мерките ще имат принос за повишаване на заетостта на местните общности, тъй като ще насърчат развитието на екологосъобразни икономически дейности. <p>В „Насоки за интеграция на политиката по околна среда и политиката по изменение на климата в ЕСИФ - фаза „Изпълнение на Споразумението за партньорство и програмите в периода 2014-2020 г.“ (Насоки – фаза II) се планира определяне на критерии за подбор, които ще позволят финансиране на проекти с по-голям принос за опазване на околната среда, респ. и прилагане на принципите за устойчиво развитие и ресурсна ефективност.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Интегрираност на инвестициите – В НПРД са определени източници за финансиране за всяка мярка, като за част от мерките са определени повече от един източник на финансиране. Това ще улесни потенциалните бенефициенти да се насочат към разработване на интегрирани проекти в случаите, при които е подходящо изпълнението на дейности с такъв тип проекти, напр. изпълнение на дейности с финансиране по ОПОС и по програма LIFE. При провеждането на информационните кампании такива възможности ще бъдат популяризирани. • Отчитане на нуждите на местните общности (ВОМР) – Мерките, които са заложи в НПРД, са предложени и обсъдени сред широк 	

Инвестиционен приоритет	6d - Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и почвите и насърчаване на екосистемните услуги, включително чрез „Натура 2000“ и екологосъобразните инфраструктури
<p>кръг заинтересовани страни, с ангажименти по управление и изпълнение на дейности по Натура 2000, собственици и ползватели на земи в Натура 2000. Финансираните проекти ще гарантират устойчивост на местното развитие, отчитайки особеностите и нуждите на местната общност посредством включване на мерки от НПРД в стратегиите за водено от общностите местно развитие.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Борба с изменението на климата и адаптация, устойчивост към бедствия - Мерките за изграждане на зелена инфраструктура, освен за подобряване свързаността на мрежата Натура 2000, подобряване състоянието на популациите на видовете, ще имат и принос за борбата с изменението на климата и адаптация и устойчивост на бедствия. 	

2.А.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	6d - Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и почвите и насърчаване на екосистемните услуги, включително чрез „Натура 2000“ и екологосъобразните инфраструктури
НЕПРИЛОЖИМО	

2.А.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	6d - Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и почвите и насърчаване на екосистемните услуги, включително чрез „Натура 2000“ и екологосъобразните инфраструктури
НЕ СЕ ПЛАНИРА	

Инвестиционен приоритет	6d - Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и почвите и насърчаване на екосистемните услуги, включително чрез „Натура 2000“ и екологосъобразните инфраструктури

2.A.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони

Таблица 5: Общи и специфични за програмата показатели за изпълнението (по инвестиционни приоритети, разпределени по категории региони за ЕСФ и когато е уместно — за ЕФРР)

Инвестиционен приоритет		6d - Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и почвите и насърчаване на екосистемните услуги, включително чрез „Натура 2000“ и екологосъобразните инфраструктури							
ID	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория региони (когато е уместно)	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
					М	Ж	О		
CO23	Природа и биологично разнообразие: Площ на местообитанията, подкрепени с цел постигане на по-добра степен на съхраненост	хектари	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			1 565 668,00	Доклади за напредък по проект, УО на ОПОС	Годишно
3.4	Площ на местообитания на видове, подкрепени с цел постигане на по-добра степен на	хектари	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			2 878 749,00	Доклади за напредък по проект, УО на ОПОС	Годишно

Инвестиционен приоритет		6d - Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и почвите и насърчаване на екосистемните услуги, включително чрез „Натура 2000“ и екологосъобразните инфраструктури							
ID	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория региони (когато е уместно)	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
					М	Ж	О		
	съхраненост								
3.5	Инвентаризиран и защитени зони, включващи в границите си акваторията на Черно море	брой	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			17,00	Доклади за напредък по проект, УО на ОПОС	Годишно
3.6	Проведени национални информационни кампании	брой	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			3,00	Доклади за напредък по проект, УО на ОПОС	Годишно
3.7	Площ от територията на мрежата Натура 2000 с изградена управленска структура	хектари	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			4 104 320,00	Доклади за напредък по проект, УО на ОПОС	Годишно

2.A.7 Социални иновации, транснационално сътрудничество и принос по тематични цели 1—7

Приоритетна ос	3 - Натура 2000 и биоразнообразие

2.A.8 Рамка на изпълнението

Таблица 6: Рамка на изпълнението на приоритетната ос (по фондове и, за ЕФРР и ЕСФ, по категории региони)

Приоритетна ос		3 - Natura 2000 и биоразнообразие											
ID	Вид показател	Показател или основна стъпка за изпълнението	Мерна единица, когато е целесъобразно	Фонд	Категория регион	Етапна цел за 2018 г.			Крайна цел (2023 г.)			Източник на данните	Обяснение на съответствието на показателя, когато е целесъобразно
						М	Ж	О	М	Ж	О		
CO23	Изпълнение	Природа и биологично разнообразие: Площ на местообитанията, подкрепени с цел постигане на по-добра степен на съхраненост	хектари	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			282 135			1 565 668,00	Доклади за напредък по проект, УО на ОПОС	Крайна цел: съгл. геостатистически анализ за площта на местообитанията. Етапна цел е определена на база предвидените за изпълнение мерки до 2019 г. – определяне на морски защитени зони.
7	Финансов	Общ размер на сертифицираните разходи от Сертифициращия орган	Евро	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			7 097 300,00			101 390 000,00	Сертифициращ орган	Етапната цел е заложена на база опита от програмен период 2007 – 2013 г.
3.4	Изпълнение	Площ на местообитания на видове, подкрепени с цел постигане на по-добра степен на съхраненост	хектари	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			0			2 878 749,00	Доклади за напредък по проект, УО на ОПОС	Крайна цел: съгл. геостатистически анализ за площта на местообитанията.
3.6	Изпълнение	Проведени национални информационни кампании	брой	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			1			3,00	Доклади за напредък по проект, УО на ОПОС	Съгласно НІРД за Natura 2000 и НИКС към нея.
3.8	Етап на изпълнение	Видове, подкрепени с цел постигане на по-добра степен на съхраненост	Брой	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони			1			1,00	Доклади за напредък по проект, УО на ОПОС	Очаква се през 2018 г. въз основа на предприети консервационни мерки да бъде подобрена степента на съхраненост на един вид.

Допълнителна информация за качествени показатели относно създаването на рамката на изпълнението

2.A.9 Категории интервенции

Категории интервенции, съответстващи на съдържанието на приоритетната ос, въз основа на номенклатура, приета от Комисията, и ориентиrowъчно разпределение на подкрепата от Съюза.

Таблицы 7 — 11: Категории интервенции

Таблица 7: Измерение 1 Област на интервенция

Приоритетна ос		3 - Натура 2000 и биоразнообразие	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
ERDF	По-слабо развити региони	085. Опазване и укрепване на биологичното разнообразие, опазване на природата и екологосъобразна инфраструктура	15 300 000,00
ERDF	По-слабо развити региони	086. Опазване, възстановяване и устойчиво използване на зони по „Натура 2000“	70 881 500,00

Таблица 8: Измерение 2 Форма на финансиране

Приоритетна ос		3 - Натура 2000 и биоразнообразие	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
ERDF	По-слабо развити региони	01. Безвъзмездни средства	86 181 500,00

Таблица 9: Измерение 3 Вид територия

Приоритетна ос		3 - Натура 2000 и биоразнообразие	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
ERDF	По-слабо развити региони	07. Не се прилага	86 181 500,00

Таблица 10: Измерение 4 – Териториални механизми за изпълнение

Приоритетна ос		3 - Натура 2000 и биоразнообразие	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
ERDF	По-слабо развити региони	06. Инициативи за водено от общностите местно развитие	16 539 861,55
ERDF	По-слабо развити региони	07. Не се прилага	69 641 638,45

Таблица 11: Измерение 6 — Допълнителна тема за ЕСФ (само ЕСФ и ИМЗ)

Приоритетна ос		3 - Натура 2000 и биоразнообразие	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро

2.A.10 Резюме на планираното използване на техническа помощ, включващо при необходимост действията за укрепване на административния капацитет на органите, които участват в управлението и контрола на програмите, и на бенефициерите (когато е целесъобразно) (по приоритетни оси)

Приоритетна ос:	3 - Натура 2000 и биоразнообразие
<p>Със средства по приоритетна ос 3 ще бъде осигурено финансиране в рамките на проектите за изготвяне на необходимата документация, включително изготвяне/актуализиране на предпроектни проучвания, финансови и икономически анализи, анализи ползи-разходи, изготвяне на документация за провеждане на обществени поръчки за мерките, предвидени в проектите.</p> <p>С финансиране от приоритетна ос 3 ще бъдат организирани и обучения за повишаване на капацитета на заинтересованите страни, отговорни за управлението и развитието на мрежата Натура 2000 (м 82 от НПРД). Целта е повишаване на капацитета на заинтересованите страни за мрежата Натура 2000 по отношение планиране, програмиране развитието на мрежата и управлението ѝ. Приоритетно ще бъдат организирани обучения и за структурата за управление на Натура 2000.</p>	

2.A.1 Приоритетна ос

ИД на приоритетната ос	4
Наименование на приоритетната ос	Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища

- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти, установени на равнището на Съюза
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез водено от общностите местно развитие
- За ЕСФ: Цялата приоритетна ос е предназначена за социални иновации, за транснационално сътрудничество или и за двете

2.A.2 Обосновка за определянето на дадена приоритетна ос, която обхваща повече от една категория региони, тематична цел или фонд (когато е приложимо)

НЕПРИЛОЖИМО. Териториалният обхват на ОПОС 2014–2020 г. е територията на цялата страната, т.е. всички региони (NUTS II). Всички те са категоризирани като по-слабо развит регион (less developed regions). Приоритетна ос 4 е насочена към изпълнение на тематична цел 5 от Общия регламент: „Насърчаване на адаптацията към изменението на климата и превенцията и управлението на риска“. Приоритетна ос 4 ще се съфинансира от КФ.

2.A.3 Фонд, категория региони и основа за изчисляване на подкрепата от Съюза

Фонд	Категория регион	Основа за изчисляване (общо допустими разходи или допустими публични разходи)	Категория региони за най-отдалечените региони и северните слабо населени райони (когато е приложимо)
------	------------------	---	--

Фонд	Категория регион	Основа за изчисляване (общо допустими разходи или допустими публични разходи)	Категория региони за най-отдалечените региони и северните слабо населени райони (когато е приложимо)
CF		Общо	

2.A.4 Инвестиционен приоритет

ИД на инвестиционния приоритет	5ii
Наименование на инвестиционния приоритет	Насърчаване на инвестиции, предназначени за справяне със специфични рискове, осигуряване на устойчивост при бедствия и разработване на системи за управление на бедствия

2.A.5 Специфични цели, съответстващи на инвестиционния приоритет, и очаквани резултати

ИД на специфичната цел	1
Наименование на специфичната цел	Повишаване защитата и готовността за адекватна реакция на населението при наводнения
Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза	<p>Предвидените по оста мерки ще допринесат за повишаване защитата на населението от наводнения и изпълнение на ангажиментите, произтичащи от Директива 2007/60/ЕС.</p> <p>С част от инвестициите по тази ос ще се осигури превенция и управление на риска от наводнения в населени места. С изпълнението на проекти за изграждане, укрепване и/или рехабилитация на защитна инфраструктура и/или хидротехнически съоръжения ще се осигури адекватна инфраструктура, която да е в състояние да се справи с много по-големи обеми вода, формирани за кратко време. При изпълнение на предвидените мерки ще се търси съгласуваност с Мярка 71 от НПРД за Натура 2000, както и принос за изпълнението на целите на Дунавската стратегия.</p> <p>Съществуващата хидроложка информационна система ще се оптимизира и модернизира, включително с изграждане и оборудване на телеметрични автоматични станции и на трансграничните водни течения в близост до държавната</p>

	<p>граница. Чрез закупуването и монтирането на радарни станции ще се създаде възможност за наблюдение на валежите на площ на територията на страната. В резултат от тези мерки ще се подобри наблюдението на бързо променящите се характеристики на водния цикъл (валежи, снеготопене, речен отток), във връзка с възникване на екстремни събития като наводнения и суша.</p> <p>С изграждането на Национална система за управление на водите в реално време ще се подобри прогнозирането и ранното предупреждение при риск от наводнения. Централизираното събиране, обработване и анализ на информацията чрез системата ще позволи взимане на по-ефективни решения за управление и правилно разпределение на задачите между всички участващи в управлението и експлоатацията структури – МОСВ, БД, НИМХ, Предприятие „Язовири и каскади” – НЕК ЕАД, „Напоителни системи“ ЕАД, Изпълнителна агенция „Проучване и поддържане на р. Дунав” и др.</p> <p>В резултат от установяването на 6 центъра за повишаване готовността на населението за адекватна реакция при наводнения ще се подпомогне изграждането на култура за защита при бедствия на всички нива на управление и в обществото чрез използване на опита, научните изследвания и иновациите.</p> <p>Със средства по приоритетната ос ще бъдат финансирани проучвания, оценки и разработки за вторите ПУРН за периода 2021-2027 г., с което ще се надгради направеното през програмен период 2007-2013 г.</p>
ID на специфичната цел	2
Наименование на специфичната цел	Повишаване защитата на населението от свлачищни процеси
Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза	<p>Предвид значителните нужди по отношение превенцията на свлачищните процеси и с оглед концентриране на ресурса в най-неотложните обекти, инвестициите ще бъдат насочени към малко на брой обекти, които обаче са с приоритет по отношение опазването на човешкия живот и здраве, както и обекти с национална или със социална значимост.</p> <p>В резултат от изпълнението на проекти за изграждане на укрепителна/брегоукрепителна инфраструктура, съоръжения за понижаване нивото на подземните води и/или за отвеждане на повърхностните води, мерки за осигуряване устойчивостта на свлачищния склон/откос и др. ще бъдат изпълнени необходимите действия за справяне с</p>

естествените свлачищни процеси.

За да се намали делът на населението в риск, са предвидени интервенции в свлачищни обекти, попадащи в категория А, Б или В и съответно – в класове I, II или III съгл. Наредба № 12 за проектиране на геозащитни строежи, сгради и съоръжения в свлачищни райони, като е отчетена и проектната готовност на бенефициентите.

Таблица 3: Специфични за програмата показатели за резултатите по специфични цели (за ЕФРР и Кохезионния фонд)

Специфична цел		1 - Повишаване защитата и готовността за адекватна реакция на населението при наводнения						
ID	Показател	Мерна единица	Категория регион (когато е целесъобразно)	Базова стойност	Базова година	Целева стойност (2023 г.)	Източник на данните	Честота на отчитане
4.1	Райони със значителен потенциален риск от наводнения, в които населението няма готовност за адекватна реакция при наводнения	Брой		116,00	2013	26,00	Бенефициенти, МОСВ	2019; 2021; 2023

Специфична цел		2 - Повишаване защитата на населението от свлачищни процеси						
ID	Показател	Мерна единица	Категория регион (когато е целесъобразно)	Базова стойност	Базова година	Целева стойност (2023 г.)	Източник на данните	Честота на отчитане
4.2	Население в риск от свлачища	Лица		520 000,00	2012	460 000,00	Общини, Геозащитни Дружества, МРРБ	2019; 2021; 2023

2.А.6 Действия, които ще получат подкрепа в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционни приоритети)

2.А.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери

Инвестиционен приоритет	5ii - Насърчаване на инвестиции, предназначени за справяне със специфични рискове, осигуряване на устойчивост при бедствия и разработване на системи за управление на бедствия
--------------------------------	--

Дейностите и мерките в изпълнение на инвестиционния приоритет са насочени към адресиране риска от наводнения, осигуряване на устойчивост към бедствия от подобен характер и ограничаване на последствията от тях, както и предотвратяване на риска за човешкото здраве и околната среда. Предвидените мерки се очаква да повишат общественото съзнание и степента на подготвеност на населението, както и да доведат до по-ефективно реагиране при подобни ситуации. Същевременно ще се увеличи степента на защита, както и информираността на жителите на районите под заплаха по отношение риска от наводнения.

Други дейности и мерки в изпълнение на инвестиционния приоритет са насочени към адресиране риска от свлачища и предотвратяване на риска за човешкото здраве и околната среда, както и ограничаване на последствията от този тип бедствия.

В допълнение, мерките по оста ще допринесат за постигане на целите от приоритетна област „Управление на рисковете за околната среда” в Стратегията на ЕС за Дунавския регион.

1. Мерки за превенция и управление на риска от наводнения

1.1. Създаване на национална система за управление на водите в реално време – предвижда се етапно изпълнение за период от 7 години.

Планира се първоначално изпълнение на пилотен проект за поречието на р. Искър, а в последствие и основният за още 12 основни поречия в страната (Огоста, Вит, Осъм, Янтра, Русенски лом, Провадийска, Камчия, Тунджа, Марица, Арда, Места, Струма), покривайки територията на цялата страна:

- Планиране, проектиране и установяване на „Национална система за управление на водите в реално време“, която ще представлява уеб-базирана система за наблюдение и прогнозиране на валежите и речния отток, включваща и експлоатацията на язовирите с цел оптимизиране изпускането на водите от язовирите за различни цели, както и осигуряване на по-добро управление при високи води и в

Инвестиционен приоритет	5ii - Насърчаване на инвестиции, предназначени за справяне със специфични рискове, осигуряване на устойчивост при бедствия и разработване на системи за управление на бедствия
<p>периоди на суша. Системата ще бъде изградена въз основа на съществуващата хидроложка система за получаване на данни в реално време, която при доказана необходимост ще бъде оптимизирана и модернизирана с телеметрични автоматични устройства, като ще предоставя необходимата информация в реално време за количеството на водните ресурси на заинтересованите лица и обществеността. Системата ще прогнозира в краткосрочна, средносрочна и дългосрочна перспектива вътрешните водни ресурси на страната, ще оценява риска от наводнения и засушаване и ще изпълнява дейности, свързани с управлението на водите и защитата от вредното им въздействие, като дава възможност за вземане на своевременни решения и предприемане на адекватни действия от компетентните институции. В обхвата на Системата попадат вътрешните повърхностни води в страната. При изграждането ѝ ще се предвиди възможност за надграждане, което да позволи евентуално бъдещо включване на управлението на крайбрежните морски води и зони.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Осигуряване (проектиране, изграждане и оборудване) на компонентите, необходими за функциониране на Системата, а именно: системи и инструменти за ранно предупреждение, за подобряване прогнозирането на риска от наводнения и засушавания и за подобряване управлението на риска от наводнения и засушавания. <p>Бенефициенти: структури/звена в структурата на МОСВ.</p> <p>Целеви групи: МОСВ, басейнови дирекции, НИМХ към БАН, Предприятие „Язовири и каскади” – НЕК ЕАД, „Напоителни системи“ ЕАД, Изпълнителна агенция „Проучване и поддържане на река Дунав”, ГД „Пожарна безопасност и защита на населението” към МВР, ИАРА, населението на страната.</p> <p>1.2. Мерки за въвеждане на решения за превенция и управление на риска от наводнения, в т. ч. екосистемно базирани решения.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дейности по възстановяване на заливни зони; • Дейности, свързани с подобряване задържането на водите; • Дейности по биологично укрепване на бреговете; • Дейности за превенция на риска за населените места – напр. проектиране и изграждане/укрепване/рехабилитация/ликвидация на защитна инфраструктура и/или хидротехнически съоръжения. <p>Изпълнението на мерките, свързани с изграждане на зелена инфраструктура, ще бъдат основани на адекватно планиране и при предвиждане на всички рискове за околната среда. Целта е да се избегне рискът от изпълнение на дейности, които биха довели до отрицателни последици и значителен отрицателен ефект върху околната среда и населението в страната – по-конкретно до увеличаване риска от наводнения в</p>	

Инвестиционен приоритет	5ii - Насърчаване на инвестиции, предназначени за справяне със специфични рискове, осигуряване на устойчивост при бедствия и разработване на системи за управление на бедствия
<p>противоречие с целите на приоритетната ос. При подкрепата на дейности, свързани с изграждане на защитна инфраструктура и хидротехнически съоръжения, ще се гарантира съответствие с Рамковата директива за водите и Плановете за управление на речните басейни.</p> <p>Бенефициенти: Общини.</p> <p>Целеви групи: населението на страната.</p> <p>1.3. Установяване на 6 центъра за повишаване готовността на населението за адекватна реакция при наводнения с фокус върху групи подрастващи (деца и младежи), бизнес (МСП), доброволни формирания за оказване на помощ при наводнения. С цел използване на част от наличната материална база се предвижда шестте центъра да бъдат разположени на територията на някои от вече съществуващите обучителни центрове:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Рехабилитация/модернизация/оптимизация на 6 (шест) от съществуващите областни обучителни центрове за населението в областта на гражданската защита; • Привеждане в съответствие на съществуващите полигони към тези центрове със специфичните нужди по отношение на реакцията при наводнения, вкл. за симулационно пресъздаване на реални ситуации при разлив; • Доставка на необходимото оборудване, техника и материали за нуждите на центрoвете при симулации за повишаване готовността за реакция при наводнения; • Рехабилитация (и при необходимост изграждане) на съпътстваща инфраструктура (напр. електроснабдяване, път, водоснабдяване), която обслужва само изгражданите обекти; • Изготвяне/осъвременяване и прилагане на методики за повишаване готовността на населението за адекватна реакция при наводнения и последващо обучение: <ul style="list-style-type: none"> ○ Теоретична подготовка – за прилагане на методиките; ○ Практически дейности – съвместни учения за защитни действия при наводнения, изпълнявани от целевите групи; превантивни мероприятия, изпълнявани от целевите групи (изграждане на демонстрационни защитни или зелени инфраструктури в рамките на практическото учение) и др. • Проектно-проучвателни работи, инвестиционно проектиране и др. 	

Инвестиционен приоритет	5ii - Насърчаване на инвестиции, предназначени за справяне със специфични рискове, осигуряване на устойчивост при бедствия и разработване на системи за управление на бедствия
<p>Бенефициенти: Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ (ГДПБЗН) към МВР.</p> <p>Целеви групи: население в страната, подрастващи, бизнес, доброволни формирования за оказване на помощ при наводнения и др.</p> <p>1.4. Изпълнение на проучвания и оценки във връзка с втори ПУРН за периода 2021-2027 г. (ще се разработват 2016-2021 г.), които да обхващат всички аспекти на управлението на риска от наводнения с фокус върху предотвратяването, защитата и подготвеността, отчитайки влиянието на изменението на климата. Всички етапи на разработване на Планове за управление на риска от наводнения в съответствие с Директивата за наводненията ще се координират на национално ниво. Ще се гарантира осъществяването на съгласуваност и координация с Решение 1313/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година относно Механизъм за гражданска защита на Съюза, чрез включването на всички етапи от ПУРН в Стратегията за защита от бедствия (2014-2020 г.) и Националната програма за защита при бедствия (2014-2018 г.), както и синергия и допълняемост на мерките в съответствие със Съобщение на Комисията (СОМ (2009) 82) относно подхода на Общността за превенция на природните и причинените от човека бедствия. В ПУРН освен мерки за превенция и защита ще се включат и мерки за подготвеност и предупреждение на населението в случай на наводнение, както и мерки за обучение и повишаване на експертния потенциал на компетентните органи за управлението на риска при наводнения.</p> <p>Бенефициенти: структури/звена в структурата на МОСВ.</p> <p>Целеви групи: МОСВ, басейнови дирекции, ИАРА, общини, население в страната и др.</p> <p>2. Мерки за превенция и управление на риска от свлачища</p> <p>2.1. Осъществяване на превантивни геозащитни мерки и дейности в регистрирани свлачищни райони (в това число в свлачищни райони, засегнати от абразионни процеси по Черноморското крайбрежие и ерозионни процеси по Дунавското крайбрежие).</p> <p>2.2. Извършване на геозащитни мерки и дейности в регистрирани свлачищни райони за ограничаване на свлачищните процеси:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проектно-проучвателни работи (инженерно-геоложки проучвания, инженерно-геоложки райониране, инвестиционно проектиране и др.); • Изграждане на укрепителни съоръжения в т. ч. брегоукрепителни съоръжения (пилотни конструкции, подпорни стени, буни и др.); • Изграждане на отводнителни съоръжения за понижаване нивото на подземните води и/или за отвеждане на повърхностни води извън обхвата на свлачището (дренажни шахти, сондажи, водопонизителни системи, канавки и др.); 	

Инвестиционен приоритет	5ii - Насърчаване на инвестиции, предназначени за справяне със специфични рискове, осигуряване на устойчивост при бедствия и разработване на системи за управление на бедствия
<ul style="list-style-type: none"> • Планировъчни мерки, повърхностна обработка и др. мерки за осигуряване устойчивостта на склона (откосите). <p>2.3. Изграждане/възстановяване на контролно-измервателни системи в регистрирани свлачищни райони за мониторинг на свлачищните процеси.</p> <p>Бенефициенти: Общини; структури/звена в структурата на МРРБ.</p> <p>Целеви групи: Общини, население, посетители и туристи, застрашени от свлачищни процеси, икономически субекти, застрашени от свлачищни процеси.</p> <p>3. Изпълнение на демонстрационни/пилотни проекти, свързани с превенция и управление на риска от наводнения и свлачища, както и информационни кампании за повишаване на общественото съзнание по отношение на тези рискове.</p> <p>С изпълнение на мярката ще се цели събиране, синтезиране, разпространение и прилагане на нови, нетрадиционни успешни мерки, добри практики и/или управленски подходи в областта на превенцията и управлението на риска от наводнения и свлачища, адаптация и осигуряване на устойчивост към изменението на климата.</p> <p>Бенефициенти: Общини, юридически лица с нестопанска цел.</p> <p>Целеви групи: населението в страната.</p>	

2.А.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите

Инвестиционен приоритет	5ii - Насърчаване на инвестиции, предназначени за справяне със специфични рискове, осигуряване на устойчивост при бедствия и разработване на системи за управление на бедствия
--------------------------------	--

Инвестиционен приоритет	5ii - Насърчаване на инвестиции, предназначени за справяне със специфични рискове, осигуряване на устойчивост при бедствия и разработване на системи за управление на бедствия
<p>Всички операции, финансирани със средства от Европейските структурни и инвестиционни фондове в рамките на приоритетната ос, ще са съобразени с европейското и национално законодателство в областта на околната среда. При избора на операции освен основните хоризонтални принципи – законност, партньорство, прозрачност и публичност, равни възможности и предотвратяване на дискриминация, ще се спазват и следните принципи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Финансиране, основано на нуждите – ще се финансират приоритетно проекти за превенция и управление на риска от наводнения, които ще допринесат за изпълнение на мерките, залегнали в ПУРН и проекти за геозащитни дейности за обекти, включени в Методиката за приоритизиране на свлачищни обекти на територията на страната, разработена от МРРБ, отчитайки приоритетност и от гледна точка на населението в риск. • Съгласуваност с Рамковата директива за водите – ще се финансират проекти, чието изпълнение няма да доведе до влошаване състоянието на водните тела, в съгласуваност с изискванията на РДВ. • Устойчиво развитие – ще се финансират проекти, чието изпълнение ще допринесе за подобряване на околната среда (вкл. съгласуваност с Националната приоритетна рамка за действие за Натура 2000), за запазване икономическото състояние на региона чрез създаване на устойчивост при бедствия и предотвратяване на отрицателните последствия в резултат от наводнения, както и за защита човешкото здраве. • Ресурсна ефективност – ще се финансират приоритетно проекти, които допринасят за постигане на ресурсна ефективност и за подобряване на околната среда, като се насърчават технологични решения, изискващи по-малко инвестиционни и експлоатационни разходи. • Борба с изменението на климата и адаптация, устойчивост към бедствия - при финансирането на проекти, там където е приложимо, ще се цели намаляване на емисиите на парникови газове и адаптация към изменението на климата, както и постигане на устойчивост на инфраструктурата към бедствия. 	

2.А.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	5ii - Насърчаване на инвестиции, предназначени за справяне със специфични рискове, осигуряване на устойчивост при бедствия и разработване на системи за управление на бедствия
НЕПРИЛОЖИМО	

2.А.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	5ii - Насърчаване на инвестиции, предназначени за справяне със специфични рискове, осигуряване на устойчивост при бедствия и разработване на системи за управление на бедствия
НЕ СЕ ПЛАНИРА.	

2.А.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони

Таблица 5: Общи и специфични за програмата показатели за изпълнението (по инвестиционни приоритети, разпределени по категории региони за ЕСФ и когато е уместно — за ЕФРР)

Инвестиционен приоритет		5ii - Насърчаване на инвестиции, предназначени за справяне със специфични рискове, осигуряване на устойчивост при бедствия и разработване на системи за управление на бедствия							
ID	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория региони (когато е уместно)	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
					М	Ж	О		

Инвестиционен приоритет		5ii - Насърчаване на инвестиции, предназначени за справяне със специфични рискове, осигуряване на устойчивост при бедствия и разработване на системи за управление на бедствия							
ID	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория региони (когато е уместно)	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
					М	Ж	О		
CO20	Предотвратяване и управление на риска: Брой жители, които се ползват от мерки за защита от наводнения	лица	Кохезионен фонд (КФ)				2 750 000,00	НСИ, МОСВ	Годишно
4.3	Установени центрове за повишаване готовността на населението за адекватна реакция при наводнения	брой	Кохезионен фонд (КФ)				6,00	Доклади за напредък по проектите; Бенефициент	Годишно
4.4	Укрепени свлачища	хектара	Кохезионен фонд (КФ)				80,00	Бенефициенти, доклади за напредък, МРРБ	Годишно

2.A.7 Социални иновации, транснационално сътрудничество и принос по тематични цели 1—7

Приоритетна ос	4 - Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища
----------------	--

2.A.8 Рамка на изпълнението

Таблица 6: Рамка на изпълнението на приоритетната ос (по фондове и, за ЕФРР и ЕСФ, по категории региони)

Приоритетна ос		4 - Профилактика и управление на риска от наводнения и свлачища											
ID	Вид показател	Показател или основна стъпка за изпълнението	Мерна единица, когато е целесъобразно	Фонд	Категория регион	Етапна цел за 2018 г.			Крайна цел (2023 г.)			Източник на данните	Обяснение на съответствието на показателя, когато е целесъобразно
						М	Ж	О	М	Ж	О		
CO20	Изпълнение	Предотвратяване и управление на риска. Брой жители, които се ползват от мерки за защита от наводнения	лица	Кохезионен фонд (КФ)			1 300 000			2 750 000,00	НСИ, МОСВ	Етапната цел са лицата, които ще бъдат обхванати от мерките на пилотния проект по поречието на р. Искър. Крайна цел: лицата, които ще бъдат обхванати от мерките за създаването на Националната система на територията на цялата страна (съгласно последното преброяване от 2011 г.).	
7	Финансов	Общ размер на сертифицираните разходи от Сертифициращия орган	Евро	Кохезионен фонд (КФ)			4 500 000			78 528 323,00	Сертифициращ орган	Етапната цел е заложена на база опита от програмния период 2007-2013 г., вкл. на база опита по ОПРР 2007-2013 г. по изпълнение на сходни дейности, свързани с риска от свлачища.	
4.4	Изпълнение	Укрепени свлачища	хектара	Кохезионен фонд (КФ)			2			80,00	Бенефициенти, Доклади за напредък, МРРБ	Етапната цел е площта на свлачищата, които се очаква да бъдат укрепени до края на 2018 г. предвид проектната готовност на потенциалните бенефициенти. Целевата стойност е определена на база на свлачищните обекти, включени в списък с индикативни приоритетни обекти. Списъкът е в процес на актуализация в координация с МРРБ, поради бедствени	

Приоритетна ос		4 - Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища												
ID	Вид показате	Показател или основна стъпка за изпълнението	Мерна единица, когато е целесъобразно	Фонд	Категория регион	Етапна цел за 2018 г.			Крайна цел (2023 г.)			Източник на данните	Обяснение на съответствието на ситуация, породени от неблагоприятните метеорологични условия в страната в края на 2014 и началото на 2015 г.	

Допълнителна информация за качествени показатели относно създаването на рамката на изпълнението

Мерките за Националната система за управление на водите в реално време ще се прилагат по поречията на 13 реки, пилотно по поречието на р. Искър, а в последствие и за останалите 12 основни поречия:

В района на р. Дунав – Искър, Огоста, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом;

В района на Черно море – р. Провадийска, р. Камчия.

В Източнобеломорски район – Тунджа, Марица, Арда.

В Западнобеломорски район – Места, Струма.

2.A.9 Категории интервенции

Категории интервенции, съответстващи на съдържанието на приоритетната ос, въз основа на номенклатура, приета от Комисията, и ориентировъчно разпределение на подкрепата от Съюза.

Таблицы 7 — 11: Категории интервенции

Таблица 7: Измерение 1 Област на интервенция

Приоритетна ос		4 - Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
CF		087. Мерки за адаптиране към изменението на климата и превенция и управление на рисковете, свързани с климата, например ерозия, пожари, наводнения, бури и суша, включително повишаване на осведомеността, системи и инфраструктури за гражданска защита и управление на бедствия	66 749 074,00

Таблица 8: Измерение 2 Форма на финансиране

Приоритетна ос		4 - Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
CF		01. Безвъзмездни средства	66 749 074,00

Таблица 9: Измерение 3 Вид територия

Приоритетна ос		4 - Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
CF		07. Не се прилага	66 749 074,00

Таблица 10: Измерение 4 – Териториални механизми за изпълнение

Приоритетна ос		4 - Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро

Приоритетна ос		4 - Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
CF		07. Не се прилага	66 749 074,00

Таблица 11: Измерение 6 — Допълнителна тема за ЕСФ (само ЕСФ и ИМЗ)

Приоритетна ос		4 - Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро

2.A.10 Резюме на планираното използване на техническа помощ, включващо при необходимост действията за укрепване на административния капацитет на органите, които участват в управлението и контрола на програмите, и на бенефициерите (когато е целесъобразно) (по приоритетни оси)

Приоритетна ос:	4 - Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища
<p>Със средства от приоритетната ос ще бъде осигурено финансиране в рамките на проектите за изготвяне на необходимата документация, включително изготвяне/актуализиране на предпроектни проучвания, финансови и икономически анализи, анализи ползи-разходи, изготвяне на документация за провеждане на обществени поръчки за мерките, предвидени в проектите.</p>	

2.A.1 Приоритетна ос

ИД на приоритетната ос	5
Наименование на приоритетната ос	Подобряване качеството на атмосферния въздух

- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез финансови инструменти, установени на равнището на Съюза
- Цялата приоритетна ос ще се изпълнява само чрез водено от общностите местно развитие
- За ЕСФ: Цялата приоритетна ос е предназначена за социални иновации, за транснационално сътрудничество или и за двете

2.A.2 Обосновка за определянето на дадена приоритетна ос, която обхваща повече от една категория региони, тематична цел или фонд (когато е приложимо)

НЕПРИЛОЖИМО. Териториалният обхват на ОПОС 2014–2020 г. е територията на цялата страната, т.е. всички региони (NUTS II). Всички те са категоризирани като по-слабо развит регион (less developed regions). Приоритетна ос 5 е насочена към изпълнение на тематична цел 6 от Общия регламент: „Опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност“. Приоритетна ос 5 ще се съфинансира от КФ.

2.A.3 Фонд, категория региони и основа за изчисляване на подкрепата от Съюза

Фонд	Категория регион	Основа за изчисляване (общо допустими разходи или допустими публични разходи)	Категория региони за най-отдалечените региони и северните слабо населени райони (когато е приложимо)
------	------------------	---	--

Фонд	Категория регион	Основа за изчисляване (общо допустими разходи или допустими публични разходи)	Категория региони за най-отдалечените региони и северните слабо населени райони (когато е приложимо)
CF		Общо	

2.A.4 Инвестиционен приоритет

ИД на инвестиционния приоритет	бiv
Наименование на инвестиционния приоритет	Предприемане на действия за подобряване на градската среда, ревитализиране на градове, регенериране и обеззаразяване на промишлени зони (включително зони в процес на преобразуване), намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване на шумовото замърсяване

2.A.5 Специфични цели, съответстващи на инвестиционния приоритет, и очаквани резултати

ИД на специфичната цел	1
Наименование на специфичната цел	Намаляване замърсяването на атмосферния въздух чрез понижаване количествата на ФПЧ10 /NOx
Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза	<p>Очакваният резултат по тази ос е намаляване количествата на ФПЧ10 и NOx в определен брой общини с нарушено качество на атмосферния въздух.</p> <p>Предприемането на адекватни към местните условия мерки за подобряване качеството на въздуха ще бъде гарантирано чрез преглед и анализ на общинските програми за качество на атмосферния въздух, в резултат на който ще се определят прецизно източниците на замърсяване и конкретният им принос. Ще бъде извършена инвентаризация на емисиите на замърсители от тези източници, моделна оценка, както и идентифициране на адекватни към местните условия мерки за подобряване качеството на въздуха. Ще се определят необходимите действия, срокове, отговорни институции и средства за справяне с основните източници на замърсяване. В резултат от прегледа и анализа на общинските програми за КАВ, при необходимост, те ще бъдат преработени, така че да се осигури високото им качество.</p>

Инвестиционните мерки ще се фокусират върху основните източници на замърсяване – битовото отопление и транспорта, което се очаква да доведе до намаляване замърсяването на въздуха на местно ниво. В допълнение, интервенциите ще демонстрират икономическата и техническата възможност за изпълнение на мерките, както и ефекта им върху качеството на въздуха, което ще позволи по-дългосрочно планиране, в по-голям мащаб. Отчитайки специфичността на мерките и големия брой фактори и процеси, които биха оказали влияние върху резултатите, базовата и целевата стойност на индикаторите за резултат ще бъдат установени до края на 2016 г., в изпълнение на действие по общо предварително условие 7 (*таблица 25*), включващо следните дейности:

1. Анализ на наличните информация и данни от общинските програми за КАВ, които са в процес на изпълнение или ревизиране, научна литература, съществуващ опит и др., с оглед осигуряване на по-прецизна информация за целите на изчисляване на базовите стойности.
2. Разработване на методология за обработка и оценка на наличните данни, както и за събиране на нови такива, при необходимост.
3. Експертен преглед и финализиране на методологията.
4. Определяне обхвата на мерките, отнасящи се до установяване на базовата година и изчисляване на базовата стойност (включително събиране на информация, свързана с количествата на емисиите от източниците на замърсяване, към които ще са насочени мерките).
5. Определяне на базова и целева стойност на индикаторите.

Таблица 3: Специфични за програмата показатели за резултатите по специфични цели (за ЕФРР и Кохезионния фонд)

Специфична цел		1 - Намаляване замърсяването на атмосферния въздух чрез понижаване количествата на ФПЧ10 /NOx						
ID	Показател	Мерна единица	Категория регион (когато е целесъобразно)	Базова стойност	Базова година	Целева стойност (2023 г.)	Източник на данните	Честота на отчитане
5.1	Количество на ФПЧ10	тона/година		Базовата стойност ще се определи до края на 2016 г., в изпълнение на план за действие		Намаление спрямо базовата стойност	Данни от изчисления и дисперсионно моделиране на емисиите (в случаите, когато е приложимо)	2019; 2021; 2023
5.2	Количество на NOx	тона/година		Базовата стойност ще се определи до края на 2016 г., в изпълнение на план за действие		Намаление спрямо базовата стойност	Данни от изчисления и дисперсионно моделиране на емисиите (в случаите, когато е приложимо)	2019; 2021; 2023

2.А.6 Действия, които ще получат подкрепа в рамките на инвестиционния приоритет (по инвестиционни приоритети)

2.А.6.1 Описание на видовете и примерите за действия, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели, включително, когато е целесъобразно, определяне на основните целеви групи, конкретни целеви територии и категории бенефициери

Инвестиционен приоритет	biv - Предприемане на действия за подобряване на градската среда, ревитализиране на градове, регенериране и обеззаразяване на промишлени зони (включително зони в процес на преобразуване), намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване на шумовото замърсяване
<p>Списък на мерките, които ще бъдат финансирани по ПО5:</p> <p>1. Преглед и анализ на общинските програми за качеството на атмосферния въздух и подпомагане за последващото им изготвяне/преработване и контрол.</p> <p>Със средства по приоритетната ос ще бъде финансиран преглед и анализ на програмите за КАВ на общините с нарушено качество на атмосферния въздух по показателите ФПЧ10 и NOx.</p> <p>Като последваща мярка общините ще бъдат подпомогнати при разработването на нови или преработването на действащи програми, тяхното изпълнение и контрол.</p> <p>Въз основа на резултатите от прегледа и анализа на програмите ще бъдат предприети мерки за развитие и оптимизиране на системите за мониторинг качеството на атмосферния въздух. При необходимост, ще бъдат изградени и системи за ранно предупреждение за замърсяване на атмосферния въздух при неблагоприятни метеорологични условия.</p> <p>По време на прегледа и анализа на общинските програми за КАВ и последващата им актуализация, там където е приложимо, ще се търси синергия с Плановите за устойчива градска мобилност (ако такива са налични). При изпълнение на мярката ще бъдат взети предвид резултатите от приключили проекти по програма LIFE и Седмата рамкова програма, както и целите за укрепване на капацитета в дългосрочен план във връзка със заключенията от проекта Air Implementation Pilot[1] на Европейската агенция по околна среда и Генерална дирекция „Околна среда“ на Европейската комисия.</p>	

Инвестиционен приоритет	biv - Предприемане на действия за подобряване на градската среда, ревитализиране на градове, регенериране и обеззаразяване на промишлени зони (включително зони в процес на преобразуване), намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване на шумовото замърсяване
--------------------------------	---

2. Мерки, адресиращи замърсяването от битово отопление

Индикативни мерки, които ще бъдат финансирани:

- подмяна на стационарни индивидуални и многофамилни домакински горивни устройства на твърдо гориво – по отношение на последните, приоритет ще се дава на инвестиции в санирани сгради;
- поставяне на филтри за прахови частици на индивидуални горивни инсталации (когато е технически и икономически обосновано);
- мерки за алтернативно отопление на жилищни райони, състоящи се от индивидуални къщи и/или малки многофамилни сгради, използващи твърдо гориво за отопление – при спазване на демаркацията с ОПРР 2014-2020;
- други допълнителни мерки, идентифицирани като подходящи от бенефициентите за постигане целите на проекта и произтичащи от прегледа и анализа на общинските програми за качеството на атмосферния въздух.

3. Мерки, адресиращи замърсяването от обществения транспорт

Индикативни мерки, които ще бъдат финансирани:

- мерки за намаляване замърсяването на атмосферния въздух от обществения транспорт, в т.ч. намаляване използването на конвенционални горива в обществения транспорт, замяна на изпускателните устройства (retrofitting) на превозните средства на градския транспорт;
- други допълнителни мерки, идентифицирани като подходящи от бенефициентите за постигане целите на проекта и произтичащи от прегледа и анализа на общинските програми за качеството на атмосферния въздух.

При изпълнение на мерките по оста ще бъдат взети предвид резултатите от приключили проекти и натрупан опит по програма LIFE, където е приложимо.

Бенефициенти: структури/звена в структурата на МОСВ, общини с нарушено качество на атмосферния въздух, юридически лица със стопанска

Инвестиционен приоритет	бiv - Предприемане на действия за подобряване на градската среда, ревитализиране на градове, регенериране и обеззаразяване на промишлени зони (включително зони в процес на преобразуване), намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване на шумовото замърсяване
и с нестопанска цел.	
[1] http://www.eea.europa.eu/themes/air/activities/the-air-implementation-pilot-project	

2.A.6.2 Ръководни принципи за подбора на операциите

Инвестиционен приоритет	бiv - Предприемане на действия за подобряване на градската среда, ревитализиране на градове, регенериране и обеззаразяване на промишлени зони (включително зони в процес на преобразуване), намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване на шумовото замърсяване
<p>Всички операции, финансирани със средства от Европейските структурни и инвестиционни фондове в рамките на приоритетната ос, са съобразени с европейското и национално законодателство в областта на околната среда. При избора на операции освен основните хоризонтални принципи – законност, партньорство, прозрачност и публичност, равни възможности и предотвратяване на дискриминация, ще се спазват и следните принципи:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Финансиране, основано на ангажиментите по законодателството – ще се финансират приоритетно проекти, с които ще се подпомогне изпълнението на ангажиментите на страната по изискванията на европейското и национално законодателство. • Устойчиво развитие – финансираните проекти ще допринасят за постигане на ресурсна ефективност и за подобряване състоянието на околната среда и опазване на човешкото здраве, по-конкретно по отношение намаляване дела на респираторните заболявания. Изпълнението на мерките, предвидени по приоритетна ос 5, ще имат принос в борбата с изменението на климата. • Устойчивост на инвестициите – за да се гарантира ефективност и устойчивост на интервенциите по ОПОС, при избора на операции ще се предвидят разпоредби, които да гарантират дългосрочността и устойчивостта на инвестициите в областта на качеството на въздуха. • Интегрираност на инвестициите – ще се финансират дейности, при изпълнението на които ще се цели ефективност на интервенциите и интегрираност на инвестициите, вкл. чрез обединяване на мерки, насочени към замърсяването от битово отопление и мерки, адресиращи замърсяването от обществения транспорт, в рамките на един проект. 	

Инвестиционен приоритет	бiv - Предприемане на действия за подобряване на градската среда, ревитализиране на градове, регенериране и обеззаразяване на промишлени зони (включително зони в процес на преобразуване), намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване на шумовото замърсяване
<ul style="list-style-type: none"> • Ресурсна и енергийна ефективност – ще се финансират приоритетно проекти, които допринасят за постигане на ресурсна ефективност и за подобряване на околната среда, като се насърчават технологични решения, изискващи по-малко инвестиционни и експлоатационни разходи; при избора на операции ще бъдат взети предвид и стандартите за екодизайн и за емисии за 2020 г., когато такива съществуват. • Борба с изменението на климата и адаптация, устойчивост към бедствия - при финансирането на проекти, там където е приложимо, ще се цели намаляване на емисиите на парникови газове и адаптация към изменението на климата, както и постигане на устойчивост на инфраструктурата към бедствия. 	

2.А.6.3 Планирано използване на финансови инструменти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	бiv - Предприемане на действия за подобряване на градската среда, ревитализиране на градове, регенериране и обеззаразяване на промишлени зони (включително зони в процес на преобразуване), намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване на шумовото замърсяване
<p>В случай на актуализиране на предварителната оценка на финансови инструменти по ОПОС 2014-2020 г., може да се установи възможност за прилагане на финансови инструменти по приоритетната ос. Конкретният механизъм на финансиране, типът и размерът на финансовите инструменти и предвидената безвъзмездна помощ ще се определят както от предварителната оценка за прилагане на финансови инструменти, съгласно чл. 37, ал. 2 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, така и съгласно решенията на национално ниво.</p>	

2.А.6.4 Планирано използване на големи проекти (когато е целесъобразно)

Инвестиционен приоритет	бiv - Предприемане на действия за подобряване на градската среда, ревитализиране на градове, регенериране и обеззаразяване на промишлени зони (включително зони в процес на преобразуване), намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване на шумовото замърсяване
--------------------------------	---

Инвестиционен приоритет	бiv - Предприемане на действия за подобряване на градската среда, ревитализиране на градове, регенериране и обеззаразяване на промишлени зони (включително зони в процес на преобразуване), намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване на шумовото замърсяване
НЕ СЕ ПЛАНИРА	

2.А.6.5 Показатели за изпълнението по инвестиционни приоритети и когато е целесъобразно — по категории региони

Таблица 5: Общи и специфични за програмата показатели за изпълнението (по инвестиционни приоритети, разпределени по категории региони за ЕСФ и когато е уместно — за ЕФРР)

Инвестиционен приоритет		бiv - Предприемане на действия за подобряване на градската среда, ревитализиране на градове, регенериране и обеззаразяване на промишлени зони (включително зони в процес на преобразуване), намаляване на замърсяването на въздуха и насърчаване на мерки за намаляване на шумовото замърсяване							
ID	Показател	Мерна единица	Фонд	Категория региони (когато е уместно)	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
					М	Ж	О		
5.4	Проекти, насочени към намаляване количествата на ФПЧ10 и NOx	Брой	Кохезионен фонд (КФ)				5,00	Доклади на бенефициентите, Доклади за напредък по програмата	Годишно
5.3	Население, обхванато от мерките за намаляване на количествата на ФПЧ10 и NOx	Лица	Кохезионен фонд (КФ)				1 300 000,00	Доклади на бенефициентите, УО на ОПОС	Годишно

2.A.7 Социални иновации, транснационално сътрудничество и принос по тематични цели 1—7

Приоритетна ос	5 - Подобряване качеството на атмосферния въздух
----------------	--

2.A.8 Рамка на изпълнението

Таблица 6: Рамка на изпълнението на приоритетната ос (по фондове и, за ЕФРР и ЕСФ, по категории региони)

Приоритетна ос		5 - Подобряване качеството на атмосферния въздух											
ID	Вид показател	Показател или основна стъпка за изпълнението	Мерна единица, когато е целесъобразно	Фонд	Категория регион	Етапна цел за 2018 г.			Крайна цел (2023 г.)			Източник на данните	Обяснение на съответствието на показателя, когато е целесъобразно
						М	Ж	О	М	Ж	О		
7	Финансов	Общ размер на сертифицираните разходи от Сертифициращия орган	Евро	Кохезионен фонд (КФ)			4 117 647,00				58 823 530,00	УО	Етапната цел е заложена на база опита от програмен период 2007 – 2013 г.
5.4	Изпълнение	Проекти, насочени към намаляване количествата на ФПЧ10 и NOx	Брой	Кохезионен фонд (КФ)			0				5,00	УО	
5.5	Етап на изпълнение	Подадени проекти, насочени към намаляване количествата на ФПЧ10 и NOx	Брой	Кохезионен фонд (КФ)			2				5,00	УО	Етапната цел отчита намеренията на УО за обявяване на процедура през 2016 г. Целевата стойност отчита намеренията на УО да обяви допълнителна процедура за набране на проектни предложения на покъсен етап.

Допълнителна информация за качествени показатели относно създаването на рамката на изпълнението

2.A.9 Категории интервенции

Категории интервенции, съответстващи на съдържанието на приоритетната ос, въз основа на номенклатура, приета от Комисията, и ориентиrowъчно разпределение на подкрепата от Съюза.

Таблицы 7 — 11: Категории интервенции

Таблица 7: Измерение 1 Област на интервенция

Приоритетна ос		5 - Подобряване качеството на атмосферния въздух	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
CF		083. Мерки, свързани с качеството на въздуха	50 000 000,00

Таблица 8: Измерение 2 Форма на финансиране

Приоритетна ос		5 - Подобряване качеството на атмосферния въздух	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
CF		01. Безвъзмездни средства	50 000 000,00

Таблица 9: Измерение 3 Вид територия

Приоритетна ос		5 - Подобряване качеството на атмосферния въздух	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
CF		07. Не се прилага	50 000 000,00

Таблица 10: Измерение 4 – Териториални механизми за изпълнение

Приоритетна ос		5 - Подобряване качеството на атмосферния въздух	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
CF		07. Не се прилага	50 000 000,00

Таблица 11: Измерение 6 — Допълнителна тема за ЕСФ (само ЕСФ и ИМЗ)

Приоритетна ос		5 - Подобряване качеството на атмосферния въздух	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро

2.A.10 Резюме на планираното използване на техническа помощ, включващо при необходимост действията за укрепване на административния капацитет на органите, които участват в управлението и контрола на програмите, и на бенефициерите (когато е целесъобразно) (по приоритетни оси)

Приоритетна ос:	5 - Подобряване качеството на атмосферния въздух
<p>Със средства от приоритетната ос ще бъде осигурено финансиране в рамките на проектите за изготвяне на необходимата документация, включително изготвяне/актуализиране на предпроектни проучвания, финансови и икономически анализи, анализи ползи-разходи, изготвяне на документация за провеждане на обществени поръчки за мерките, предвидени в проектите.</p>	

2.Б ОПИСАНИЕ НА ПРИОРИТЕТНИТЕ ОСИ, ЗАСЯГАЩИ ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ

2.Б.1 Приоритетна ос

ИД на приоритетната ос	6
Наименование на приоритетната ос	Техническа помощ

2.Б.2 Обосновка за определяне на приоритетна ос, включваща повече от една категория региони (когато е приложимо)
НЕПРИЛОЖИМО.

2.Б.3 Фонд и категория региони

Фонд	Категория регион	Основа за изчисляване (общо допустими разходи или допустими публични разходи)
Европейск и фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Общо

2.Б.4 Специфични цели и очаквани резултати

ID	Специфична цел	Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза
1	<p>Укрепване на административния капацитет на отговорните структури с цел ефективно и ефикасно изпълнение на дейностите, свързани с програмирането, управлението, наблюдението, оценката и контрола на ОПОС</p>	<p>През програмния период 2014-2020 г. приоритетната ос ще бъде насочена още по-задълбочено към дейности, надграждащи установения административен капацитет на служителите в УО и членовете на Комитета за наблюдение, което ще допринесе за успешното управление на програмата. Укрепването на капацитета на УО и на членовете на КН ще бъде ориентирано както към управлението на програмния период 2014-2020 г., затваряне на програмния период 2007-2013 г. и подготовка на програмния период 2021-2027 г.</p> <p>В началото на програмния период и до края на 2015 г., УО на ОПОС ще се изправи пред предизвикателството да управлява две програми – ОПОС 2007-2013 г. и ОПОС 2014-2020 г. Липсата на опит от предхождащ 2007-2013 г. програмния период в България, значителният набор от документи, които следва да бъдат изготвени, във връзка с приключване на периода 2007-2013 г. и възможно най-ранният старт на изпълнението на ОПОС 2014-2020 г., налагат запазване и допълнително укрепване на капацитета на УО.</p> <p>От съществено значение ще бъде набелязването на мерки за ограничаване на текучеството на човешките ресурси. След извършената административна реформа през 2012 г., с която се установяват нови модели на оценяване и заплащане на служителите в държавната администрация, УО на ОПОС следва единния подход за възнаграждение на персонала, основан на обективни критерии и изпълнение, съгласно посоченото в Споразумението за партньорство на Република България.</p> <p>Допълнителното повишаване на квалификацията и мотивацията на служителите в УО ще бъде постигнато чрез съхранение и поддържане на стабилността на структурите и надграждане на натрупаното ноу-хау и добри практики на УО. През периода 2007-2013 г. на национално ниво са идентифицирани слабости в процедурите, свързани с обществените поръчки, борбата с измамите и анти-корупционни мерки, което засяга и ОПОС 2014-2020 г. В рамките на обученията по техническа помощ на отговорните служители в УО ще бъдат предоставени задълбочени обучения, вкл. добри практики и научени уроци за адресиране на тези нужди, като напр.</p>

ID	Специфична цел	Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза
		превенция на нередностите, измамите и прилагане на антикорупционни мерки. Тези мерки ще бъдат координирани със съответните УО, компетентни органи и Централното координационно звено в Министерски съвет.

2.Б.5 Показатели за резултатите

Таблица 12: Специфични за програмата показатели за резултатите (по специфични цели) (за ЕФРР/ЕСФ/Кохезионния фонд)

Приоритетна ос		1 - Укрепване на административния капацитет на отговорните структури с цел ефективно и ефикасно изпълнение на дейностите, свързани с програмирането, управлението, наблюдението, оценката и контрола на ОПОС									
ID	Показател	Мерна единица	Базова стойност			Базова година	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
			М	Ж	О		М	Ж	О		
6.1	Средно време за одобряване на проектно предложение	Брой дни			155,00	2013			147,00	ИСУН	2019; 2021; 2023
6.2	Средно време за верификация на искане за средства	Брой дни			90,00	2013			85,00	ИСУН	2019; 2021; 2023

2.Б.4 Специфични цели и очаквани резултати

ID	Специфична цел	Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза
2	Повишаване на осведомеността сред широката общественост за програмата и за приноса на ЕСИФ и осигуряване на прозрачност и информация от практическо значение за всички идентифицирани целеви групи.	В резултат от интервенциите ще се търси по-висока осведоменост на обществеността както за напредъка по изпълнението на програмата като цяло, така и за постигнатите резултати от проектите в отделните сектори -води, отпадъци, биоразнообразие, въздух и др.

ID	Специфична цел	Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза
		<p>В допълнение, бенефициентите ще бъдат информирани за възможностите за финансиране. Ще бъде осигурено популяризиране на фондовете на ЕС сред широката общественост с предоставяне на информация по отношение на основните аспекти, свързани с изпълнението на програмата.</p> <p>Комуникационните канали, които основно ще се използват, са националните електронни медии (радио и телевизия), които трайно се задържат като най-използвани, най-ефективни и най-предпочитани канали за информация относно ОПОС, а интернет като цяло е третият най-често посочван комуникационен канал.</p> <p>На национално ниво ще се изпълнява Национална комуникационна стратегия (НКС) на Споразумението за партньорство. В изпълнение на НКС, всеки УО ще разработи годишен план за действие, в който да бъдат конкретизирани мерките за популяризиране и публичност на програмата. В зависимост от вида дейност, ще се търси сътрудничество и с Областните информационни центрове чрез Централния информационен офис и Централния информационен и координационен офис.</p>

2.Б.5 Показатели за резултатите

Таблица 12: Специфични за програмата показатели за резултатите (по специфични цели) (за ЕФРР/ЕСФ/Кохезионния фонд)

Приоритетна ос		2 - Повишаване на осведомеността сред широката общественост за програмата и за приноса на ЕСИФ и осигуряване на прозрачност и информация от практическо значение за всички идентифицирани целеви групи.									
ID	Показател	Мерна единица	Базова стойност			Базова година	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
			М	Ж	О		М	Ж	О		
6.3	Ниво на обществена осведоменост за ОПОС	%			40,00	2014			60,00	Проучване	2019; 2021; 2023

2.Б.4 Специфични цели и очаквани резултати

ID	Специфична цел	Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза
3	Укрепване на капацитета на бенефициентите на ОПОС за успешно реализиране на проекти по програмата.	<p>По приоритетната ос УО ще продължи организирането на специализирани обучения за бенефициентите, като ще подкрепя единствено мерки за укрепване и повишаване на капацитета им чрез предоставяне на обучения с практическа насоченост и обхващане на специфични теми, като добри практики и научени уроци, свързани с изискванията за подготовка на проекти и последващо (устойчиво) управление на придобитите активи (резултати) по ОПОС. При констатиране на повтарящи се въпроси и/или пропуски ще бъдат организирани навременни обучения по идентифицираните проблематични теми.</p> <p>Екипите за управление на проекти от страна на бенефициентите ще провеждат активни консултации, както с УО, така и с регионалните звена в процеса на подготовка на проекти. Чрез обучения, насоки и публикуване на полезна информация, бенефициентите ще се подкрепят по отношение на казуси, свързани с обществените поръчки, с оглед намаляване на случаите на нередности, водещи до финансови корекции.</p>

ID	Специфична цел	Резултати, които държавите членки се стремят да постигнат с подкрепа от Съюза
		УО на ОПОС ще продължи да поддържа постоянна обратна връзка с бенефициентите и ще прилага новите функционални възможности на ИСУН 2020 веднага след тяхното създаване. При възможност УО ще редуцира изискваната от бенефициентите информация като се придържа към минималните изисквания на законодателството.

2.Б.5 Показатели за резултатите

Таблица 12: Специфични за програмата показатели за резултатите (по специфични цели) (за ЕФРР/ЕСФ/Кохезионния фонд)

Приоритетна ос		3 - Укрепване капацитета на бенефициентите на ОПОС за успешно реализиране на проекти по програмата.									
ID	Показател	Мерна единица	Базова стойност			Базова година	Целева стойност (2023 г.)			Източник на данните	Честота на отчитане
			М	Ж	О		М	Ж	О		
6.4	Степен на удовлетвореност на бенефициентите от мерки по техническа помощ и проведени обучения	%			35,00	2013			60,00	Проучване	2019; 2021; 2023

2.Б.6 Действия, които ще получат подкрепа, и очакваният им принос за постигането на специфичните цели (по приоритетни оси)

2.Б.6.1 Описание на действията, които ще получат подкрепа, и на очаквания им принос за постигането на специфичните цели

Приоритетна ос	6 - Техническа помощ
	Техническата помощ в рамките на ОПОС ще осигури необходимата подкрепа за управлението на програмата и за въвеждане на добри практики и подходи в програмирането, управлението, изпълнението на програмата, мониторинга, контрол и оценката на програмата, както и за мерки за

Приоритетна ос	6 - Техническа помощ
<p>комуникация и популяризиране, обмяна на опит и изграждане на експертен и мотивиран човешки ресурс. Всички дейности, свързани с ефективното администриране на ОПОС, трябва да бъдат в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1303/2013. Дейностите са дефинирани въз основа на натрупания опит от 2007-2013 г.</p> <p>Част от средствата по Приоритетна ос 6 ще бъдат насочени към организиране на обучения за потенциални бенефициенти и на бенефициенти с одобрени проекти. Целта на обученията е повишаване на капацитета им по отношение на цикъла за изпълнение на проектите, вкл. вземайки предвид научените уроци през периода 2007 – 2013 г. (добри практики, слабости и допуснати грешки).</p> <p>Друга част от средствата по оста ще са насочени към обучения на Управляващия орган на ОПОС, свързани с управлението и изпълнението на програмата, вкл. под формата на специализирани обучения, обмен на опит. Тези обучения ще допринесат за подобряване знанията и експертизата за управление на програмата, както и по отношение на спецификата на инвестициите и нуждите в сектор „околна среда“.</p> <p>За дейностите по техническа помощ се предвижда разработване на стратегически план, съгласно който ще се възприеме стратегически, а не проектно-ориентиран подход.</p> <p>1. Дейности, насочени към осигуряване на необходимата подкрепа за управлението и изпълнението на ОПОС 2014-2020 г., затваряне на ОПОС 2007-2013 г. и ОПОС 2014–2020 г.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подготовка, организиране и провеждане на обучения за Управляващия орган на ОПОС и членовете на Комитета за наблюдение на ОПОС; • Организиране и провеждане на срещите на Комитета за наблюдение на ОПОС; • Финансиране на разходите за възнаграждения на необходимите човешки ресурси, ангажирани изключително с изпълнението на стриктно посочени задачи за управлението, изпълнението, мониторинга, оценката, осигуряването на информация и публичност, контрола и одита на ОПОС, в съответствие с разработените национални правила; • Осигуряване на необходимата материална база и техническо оборудване и информационни системи за управлението и изпълнението на ОПОС, ако е необходимо; • Събиране и анализиране на данни за изпълнението на програмата във връзка с мониторинга и докладването по ОПОС; • Извършване на одит и контрол на ОПОС и други разходи, свързани с тях (напр. разходи, свързани с проверки на място по операциите, изпълнявани в рамките на ОП), както и разработване на механизъм за определяне и оценка на риска и предприемане на ефективни и съответстващи мерки за превенция на измамите и корупционните практики при изпълнението на ОПОС; 	

Приоритетна ос	6 - Техническа помощ
<ul style="list-style-type: none"> • Извършване на проучвания, подготовка на експертни доклади, анализи, тестове и оценки, свързани с управлението на ОПОС, както и наемане на външна експертна помощ с цел подобряване на управлението и изпълнението на ОПОС; • Извършване на оценки на ОПОС 2014 – 2020 г., съобразно плана за оценка на програмата; • Набиране, обобщаване и анализ на информация и статистически данни, подготовка на становища, доклади и документи, провеждане на изследвания и осъществяване на други дейности в подкрепа програмирането на средствата от ЕС през следващия програмен период (2021-2027 г.); • Осигуряване на външна експертна помощ при изготвяне на необходимия пакет документи за затваряне на програмни периоди 2007-2013 г. и 2014-2020 г., съгл. изискванията на ЕК при необходимост; • Оказване на методическа и експертна подкрепа по отношение затваряне на нередностите; • Дейности по подготовка, организиране на и участия в работни срещи и работни посещения в рамките на ЕС, вкл. с цел обогатяване на опита и запознаване с добри практики за управление и изпълнение на програмата, както и във връзка с приключване на програмните периоди и подготовката на програмен период 2021-2027 г. (командировки, посещения на чуждестранни експерти, представители на други ДЧ, представители на ЕК); • Обезпечаване участието на служители на УО в обучения, работни срещи, заседания/сесии на комитети, работни групи, мрежи, конференции и др., които се отнасят до подготовката, управлението, изпълнението и приключването на оперативната програма; • Дейности, насочени към прилагане на Директива 2014/24 от 26.02.2014 г. за обществените поръчки и относно задължителното прилагане на електронни търгове; • Дейности, насочени към подпомагане на УО на ОПОС, съвместно с останалите компетентни органи в областта на прилагането на правилата за държавни помощи, в т.ч. обучения, обмяна на опит, разработване на процедури и други приложими дейности в сектора; • Подготовка, превод и разпространение на документи, свързани с цялостното управление и изпълнение на ОПОС. 	
<p>2. Дейности, насочени към осигуряване на необходимата подкрепа за комуникация и популяризиране на ОПОС</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подготовка, организиране и изпълнение на Годишни планове за действие, съгласно Националната комуникационна стратегия, включително материално-техническо обезпечаване на предвидените дейности; • Разработване и администриране на интернет страница на ОПОС, информираща потенциалните бенефициенти за наличната помощ по програмата и резултатите от нейното изпълнение. 	

Приоритетна ос	6 - Техническа помощ
<p>3. Дейности, насочени към укрепване и повишаване капацитета на бенефициентите</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подготовка, организиране и провеждане на семинари, обучения, информационни дни, срещи и др. за бенефициентите по приоритетни оси 1, 2, 3, 4 и 5 в подкрепа на подготовката и изпълнението на проекти. • Подготовка, организиране и провеждане на обучения, информационни дни, семинари, срещи и др. за звената за управление на проекти по съответната приоритетна ос, с оглед укрепване и/или повишаване на капацитета им за провеждане на процедури за избор на изпълнители, договаряне, точно изпълнение и управление на одобрените проекти, както и по-нататъшна правилна експлоатация и поддръжка на придобитите активи. <p>Бенефициенти: Управляващ орган на ОПОС.</p> <p>Целеви групи: бенефициенти, идентифицирани в рамките на приоритетни оси 1, 2, 3, 4 и 5; звена, отговорни за формиране и прилагане на политиките по околна среда и изменение на климата в структурата на МОСВ, членове на Комитета за наблюдение.</p>	

2.Б.6.2 Показатели за изпълнението, които се очаква да допринесат за постигане на резултатите

Таблица 13: Показатели за изпълнението (по приоритетни оси) (за ЕФРР/ЕСФ/Кохезионния фонд)

Приоритетна ос		6 - Техническа помощ				
ID	Показател (име на показателя)	Мерна единица	Целева стойност (2023 г.) (незадължително)			Източник на данните
			М	Ж	О	
6.5	Обучени служители на УО	Брой			123,00	УО на ОПОС
6.6	Обучения за служители на УО	Брой			24,00	УО на ОПОС
6.7	Заети лица (на пълно работно време), чиито заплати се	Брой			123,00	МОСВ

	съфинансират по ТП.					
6.8	Извършени оценки по програмата	Брой			5,00	УО на ОПОС, доклади за напредък по програмата
6.9	Информационни кампании	Брой			7,00	УО на ОПОС, доклади за напредък по програмата
6.10	Обучени служители на бенефициентите	Брой			1 400,00	УО на ОПОС
6.11	Обучения за служители на бенефициентите	Брой			40,00	УО на ОПОС

2.Б.7 Категории интервенции (по приоритетни оси)

Съответните категории интервенции въз основа на номенклатура, приета от Комисията, и ориентировъчно разпределение на подкрепата от Съюза

Таблицы 14 — 16: Категории интервенции

Таблица 14: Измерение 1 — Област на интервенция

Приоритетна ос		6 - Техническа помощ		
Фонд	Категория региони	Код		Сума в евро
Европейск и фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	121. Изготвяне, изпълнение, наблюдение и контрол		30 406 027,00
Европейск и фонд за регионални	По-слабо развити региони	122. Оценка и проучвания		5 000 000,00

Приоритетна ос		6 - Техническа помощ	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
о развитие (ЕФРР)			
Европейск и фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	123. Информация и комуникация	5 000 000,00

Таблица 15: Измерение 2 — Форма на финансиране

Приоритетна ос		6 - Техническа помощ	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
Европейск и фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	01. Безвъзмездни средства	40 406 027,00

Таблица 16: Измерение 3 — Вид територия

Приоритетна ос		6 - Техническа помощ	
Фонд	Категория региони	Код	Сума в евро
Европейск и фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	07. Не се прилага	40 406 027,00

3. ПЛАН ЗА ФИНАНСИРАНЕ

3.1 Финансови бюджетни кредити от всеки фонд и суми за резерва за изпълнение

Таблица 17

Фонд	Категория регион	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Общо	
		Основно разпределени е на финансовите средства	Резерв за изпълнение	Основно разпределени е на финансовите средства	Резерв за изпълнение	Основно разпределени е на финансовите средства	Резерв за изпълнение	Основно разпределени е на финансовите средства	Резерв за изпълнение	Основно разпределени е на финансовите средства	Резерв за изпълнение	Основно разпределени е на финансовите средства	Резерв за изпълнение	Основно разпределени е на финансовите средства	Резерв за изпълнение	Основно разпределени е на финансовите средства	Резерв за изпълнение
Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	0,00	0,00	89 037 469,00	5 683 243,00	48 064 118,00	3 067 922,00	50 062 828,00	3 195 500,00	52 025 473,00	3 320 775,00	53 941 592,00	3 443 080,00	55 800 523,00	3 561 735,00	348 932 003,00	22 272 255,00
Общо Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)		0,00	0,00	89 037 469,00	5 683 243,00	48 064 118,00	3 067 922,00	50 062 828,00	3 195 500,00	52 025 473,00	3 320 775,00	53 941 592,00	3 443 080,00	55 800 523,00	3 561 735,00	348 932 003,00	22 272 255,00
Кохезионен фонд (КФ)		0,00	0,00	271 347 845,00	17 320 075,00	146 967 551,00	9 380 907,00	153 166 413,00	9 776 580,00	158 987 687,00	10 148 150,00	164 968 253,00	10 529 889,00	170 164 941,00	10 861 592,00	1 065 602 690,00	68 017 193,00
Общо		0,00	0,00	360 385 314,00	23 003 318,00	195 031 669,00	12 448 829,00	203 229 241,00	12 972 080,00	211 013 160,00	13 468 925,00	218 909 845,00	13 972 969,00	225 965 464,00	14 423 327,00	1 414 534 693,00	90 289 448,00

3.2 Общи финансови бюджетни кредити по фондове и национално съфинансиране (в евро)

Таблица 18а: План за финансиране

Приоритетна ос	Фонд	Категория регион	Основа за изчисляване на подкрепата от Съюза (общо допустими разходи или публични допустими разходи)	Подкрепа от Съюза (a)	Национално участие (b) = (c) + (d)	Ориентировъчно разпределение на националното участие		Обща стойност на финансирането (e) = (a) + (b)	Процент на съфинансиране (f) = (a) / (e) (2)	Участие на ЕИБ (g)	Основно разпределение на финансовите средства		Резерв за изпълнение		Размер на резерва за изпълнение като процент от общата подкрепа от Съюза (l) = (j) / (a) * 100
						Национално публично финансиране (c)	Национално частно финансиране (d) (1)				Подкрепа от Съюза (h) = (a) - (j)	Национално участие (i) = (b) - (k)	Подкрепа от Съюза (j)	Национално участие (k) = (b) * ((j) / (a))	
1	Кохезионен фонд (КФ)		Общо	1 016 870 809,00	179 447 790,00	179 447 790,00	0,00	1 196 318 599,00	84,9999999875%	0,00	955 858 560,00	168 680 923,00	61 012 249,00	10 766 867,00	6,00%
2	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Общо	244 616 731,00	43 167 659,00	43 167 659,00	0,00	287 784 390,00	84,9999998263%	0,00	228 141 794,00	40 260 317,00	16 474 937,00	2 907 342,00	6,74%
3	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Общо	86 181 500,00	15 208 500,00	15 208 500,00	0,00	101 390 000,00	85,0000000000%	0,00	80 384 182,00	14 185 444,00	5 797 318,00	1 023 056,00	6,73%
4	Кохезионен фонд (КФ)		Общо	66 749 074,00	11 779 249,00	11 779 249,00	0,00	78 528 323,00	84,9999992996%	0,00	62 744 130,00	11 072 494,00	4 004 944,00	706 755,00	6,00%
5	Кохезионен фонд (КФ)		Общо	50 000 000,00	8 823 530,00	8 823 530,00	0,00	58 823 530,00	84,9999991500%	0,00	47 000 000,00	8 294 118,00	3 000 000,00	529 412,00	6,00%
6	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Общо	40 406 027,00	7 130 476,00	7 130 476,00	0,00	47 536 503,00	84,9999988430%		40 406 027,00	7 130 476,00			
Общо	Кохезионен фонд (КФ)			1 133 619 883,00	200 050 569,00	200 050 569,00	0,00	1 333 670 452,00	84,9999991100%		1 065 602 690,00	188 047 535,00	68 017 193,00	12 003 034,00	6,00%
Общо	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони		371 204 258,00	65 506 635,00	65 506 635,00	0,00	436 710 893,00	84,9999997596%		348 932 003,00	61 576 237,00	22 272 255,00	3 930 398,00	6,00%
Общо				1 504 824 141,00	265 557 204,00	265 557 204,00	0,00	1 770 381 345,00	84,9999998729%		1 414 534 693,00	249 623 772,00	90 289 448,00	15 933 432,00	

(1) Попълва се само когато приоритетните оси са изразени в общи разходи.

(2) В таблицата ставката на съфинансиране може да бъде закръглена към най-близкото цяло число. Точният процент, използван за възстановяване на плащания, е съотношението (f).

Таблица 18в: Разпределение на финансовия план по приоритетни оси, фондове, категории региони и тематични цели

Приоритетна ос	Фонд	Категория регион	Тематична цел	Подкрепа от Съюза	Национално участие	Обща стойност на финансирането
Води	Кохезионен фонд (КФ)		Опазване и защита на околната среда и насърчаване на ефективното използване на ресурсите	1 016 870 809,00	179 447 790,00	1 196 318 599,00
Отпадъци	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Опазване и защита на околната среда и насърчаване на ефективното използване на ресурсите	244 616 731,00	43 167 659,00	287 784 390,00
Натура 2000 и биоразнообразие	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Опазване и защита на околната среда и насърчаване на ефективното използване на ресурсите	86 181 500,00	15 208 500,00	101 390 000,00
Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища	Кохезионен фонд (КФ)		Насърчаване на адаптирането към последиците от изменението на климата, превенция и управление на риска	66 749 074,00	11 779 249,00	78 528 323,00
Подобряване качеството на	Кохезионен фонд (КФ)		Опазване и защита на околната среда и насърчаване на ефективното използване на ресурсите	50 000 000,00	8 823 530,00	58 823 530,00

Приоритетна ос	Фонд	Категория регион	Тематична цел	Подкрепа от Съюза	Национално участие	Обща стойност на финансирането
атмосферния въздух						
Общо				1 464 418 114,00	258 426 728,00	1 722 844 842,00

Таблица 19: Ориентировъчен размер на подкрепата, която ще бъде използвана за цели във връзка с изменението на климата

Приоритетна ос	Ориентировъчен размер на подкрепата, която ще бъде използвана за цели във връзка с изменението на климата (в евро)	Дял от общо разпределените средства за оперативната програма (%)
1	46 066 370,95	3,06%
2	52 000 000,00	3,46%
3	34 472 600,00	2,29%
4	66 749 074,00	4,44%
5	20 000 000,00	1,33%
Общо	219 288 044,95	14,57%

4. ИНТЕГРИРАН ПОДХОД ЗА ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ

Описание на интегрирания подход за териториално развитие, като се вземат предвид съдържанието и целите на оперативната програма с оглед на споразумението за партньорство и като се представят начините, по които той допринася за постигането на целите на оперативната програма и очакваните резултати

Териториалният обхват на ОПОС 2014–2020 г. е територията на цялата страна – всички региони (NUTS II), които са категоризирани като по-слаборазвити региони (less developed regions). В страната се разработват Регионални планове за развитие на районите за планиране. В тях ясно се очертават различията в заетостта, доходите и изградената инфраструктура, в резултат на разнообразните природни условия, вече изградените социално-икономически структури, както и динамиката на развитие на отделните териториално-административни единици.

През 2014-2020 г. регионалната политика ще бъде насочена към корекция на процесите на развитие на районите на страната с оглед преодоляване на изоставането в развитието им, решаване на проблеми от социално-икономически и инфраструктурен характер, разкриване на капацитета на местния потенциал за развитие и подобряване пазарната устойчивост на местните икономически субекти, съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност, както и превенция и управление на риска и използване на потенциала на културното наследство.

В тази връзка ОПОС 2014-2020 г. планира насърчаване активността на потенциалните бенефициенти при подготовката и изпълнението на проекти в по-слабо развитите региони в страната, както по райони за планиране, така и на по-ниско NUTS ниво.

4.1 Ръководено от общностите местно развитие (когато е целесъобразно)

Описание на подхода за използване на инструментите на ръководеното от общностите местно развитие и принципите за определяне на областите, в които те ще бъдат приложени

ОПОС 2014-2020 г. предвижда използване на подхода „Водено от общностите местно развитие“ (ВОМР) за изпълнение на дейности за мрежата Натура 2000, чрез одобрени местни инициативни групи (МИГ) за периода 2014-2020 г. На базата на съществуващия опит в страната за периода 2007-2013 г., от местните инициативни групи, финансирани чрез Програмата за развитие на селските райони 2007 – 2013 г. и местните инициативни рибарски групи, подкрепени чрез Оперативна програма за развитие на сектор “Рибарство” 2007-2013 г., е заявена категорична подкрепа за продължаване и надграждане прилагането на подхода. Очевидно е предимството на подхода „отдолу-нагоре“, предвид факта, че местните публични и частни организации познават в най-голяма степен както предизвикателствата, така и предимствата в съответната територия.

Основните предизвикателства за местните групи през програмен период 2014-2020 г. засягат необходимостта от създаване на заетост, вкл. алтернативна и използване на местния потенциал за растеж. Използването на местните групи ще позволи да се постигне концентрация на такива интервенции, които имат най-голяма добавена стойност за преодоляване на социалните и икономическите различия. Приоритет на национално ниво, посочен в Споразумението за партньорство и имащ отношение към мрежата Натура 2000, чието реализиране ще се осъществява по подхода ВОМР е „Интегриран подход към околната среда, чрез съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност, вкл. дейности за превенция и управление на риска и за използване на потенциала на културното наследство“.

През програмен период 2014-2020 г. подходът ВОМР ще се прилага в рамките на селските райони, рибарските райони и в територии със специфични характеристики, съгласно Националната концепция за пространствено развитие. Ще бъде осигурено финансиране от ЕЗФРСР, ЕФМДР, ЕСФ и ЕФРР. Средства от ЕФРР по приоритетна ос „Натура 2000 и биоразнообразие“ на ОПОС 2014 – 2020 г. се предвижда да бъдат осигурени с цел обезпечаване изпълнението на консервационни мерки чрез подхода ВОМР.

В ОПОС 2014-2020 г. подходът за прилагане на принципа ВОМР предвижда, от една страна, подкрепа на бенефициенти (напр. юридически лица с нестопанска цел, общини), които кандидатстват за осигуряване на финансов ресурс през местните групи при условие, че в Стратегиите за водено от общностите местно развитие са заложили мерки от НПРД с източник на финансиране ОПОС 2014 – 2020 г. Такива мерки са инвестиции в консервационни дейности за поддържане/ подобряване на природозащитното състояние на видове и природни местообитания.

От друга страна, със средства от ОПОС 2014-2020 г. се планира финансиране на дейности, целящи повишаване на информираността, разбирането и познанията на заинтересованите страни, представяне на възможностите за финансиране на проекти, както и изграждане капацитета за планиране и програмиране на развитието и управлението на мрежата Натура 2000, като местните групи ще са една от целевите групи.

Със средства от ОПОС се планира и провеждане на национални информационни кампании за насочване вниманието и интереса на заинтересованите страни към възможностите, предоставяни от мрежата Натура 2000. Кампаниите засягат всички заинтересовани страни, вкл. и местните инициативни групи.

Друга възможност за повишаване на информираността и разбирането на мрежата Натура 2000 от местните групи е провеждането на поддържащи информационни кампании отново в рамките на приоритетна ос 3 на ОПОС 2014-2020 г. След проучване на потребностите от информация, специална кампания може да бъде насочена към местните групи за включване на мерки от НПРД с финансиране от ОПОС 2014-2020 г. в съответните Стратегии.

В допълнение се предвижда организиране и провеждане на годишен национален форум по актуални теми, свързани с Натура 2000, в който участие могат да вземат представители на местните инициативни групи и местните инициативни рибарски

групи, както и ЮЛНЦ, общини и др., които са бенефициенти по Стратегиите за местно развитие.

Промотирането на възможности за финансиране на проекти по ОПОС 2014-2020 г., вкл. свързани с Натура 2000, ще засегне всички бенефициенти, които кандидатстват за финансиране, в т.ч. и бенефициенти по Стратегиите на местните групи.

Въпреки провеждането на информационни дейности, местните групи в крайна сметка са тези, които взимат окончателното решение за включване на мерки в разработваните от тях стратегии.

Ролята на Министерство на околната среда и водите (МОСВ)/ Структурата за управление изпълнението на Натура 2000 може да бъде свързана с предоставяне на информация в кои защитени зони има необходимост от изпълнение на мерки за видове и местообитания, които да бъдат заложени в Стратегиите.

Отговорен управляващ орган за прилагане на подхода ВОМР е УО на ПРСР, който ще координира действията на програмите при многофондово финансиране на подхода ВОМР. За осигуряване на координацията, със заповед на министъра на земеделието и храните ще бъде създаден Комитет за координация на ВОМР.

Координационният механизъм и ролята на всички заинтересовани страни в процеса на многофондовото финансиране на ВОМР, ще бъдат определени в специален нормативен акт. УО на финансиращите програми се предвижда да бъдат включени в прилагането на подготвителни дейности и в избора на операции в рамките на Стратегиите. Ролята на МОСВ включва и преглед на Стратегиите за местно развитие по реда на съгласувателна процедура съгласно ЗООС и ЗБР, както и на конкретните проектни предложения.

4.2 Интегрирани действия за устойчиво градско развитие (когато е целесъобразно)

Когато е целесъобразно — ориентировъчния размер на подкрепата от ЕФРР за интегрирани действия за устойчиво градско развитие, които трябва да бъдат прилагани в съответствие с разпоредбите на член 7, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1301/2013, и ориентировъчния размер на сумата, отпусната като подкрепа от ЕСФ за интегрирани действия.

НЕПРИЛОЖИМО

Таблица 20: Интегрирани действия за устойчиво градско развитие – ориентирувчен размер на подкрепата от ЕФРР и ЕСФ

Фонд	Подкрепа по ЕФРР и ЕСФ (ориентирувчно) (в евро)	Дял от общите средства, разпределени за програмата по линия на фонда
Общо Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	0,00	0,00%
ОБЩО ЕФРР+ЕСФ	0,00	0,00%

4.3 Интегрирани териториални инвестиции (ИТИ) (когато е целесъобразно)

Описание на подхода за използване на интегрираните териториални инвестиции (както е определено в член 36 от Регламент (ЕС) № 1303/2013), различни от случаите по точка 4.2, и ориентирувчния размер на сумата, отпусната за тях по всяка приоритетна ос.

Таблица 21: Ориентирувчно разпределение на финансовите средства за ИТИ, различни от посочените в точка 4.2 (обща сума)

Приоритетна ос	Фонд	Ориентирувчно разпределение на финансовите средства (подкрепа от Съюза) (в евро)
Общо		0,00

4.4 Уредба за междурегионалните и транснационалните действия в рамките на оперативната програма с бенефициери, намиращи се в поне още една държава членка (когато е целесъобразно)

НЕПРИЛОЖИМО

4.5 Принос на планираните действия по програмата за осъществяване на макрорегионални стратегии и стратегии за морските басейни в зависимост от потребностите на програмния район, посочени от държавата членка (когато е целесъобразно)

(Когато държавата членка и регионите участват в макрорегионални стратегии и стратегии за морските басейни)

България ще продължи да развива активно териториалното сътрудничество, като участва успешно в програмите за двустранно трансгранично, транснационално и междурегионално сътрудничество, съвместната програма за развитие на Черноморския басейн и макрорегионалната стратегия на ЕС за Дунавския регион.

Съгласуваността на оперативните програми със стратегията на ЕС за развитието на Дунавския регион се осъществява посредством създадения с Решение на МС от 2012 г. Национален координационен механизъм за координация на дейностите по Дунавската стратегия, който гарантира отразяването на приетите цели по стратегията и дейностите за тяхното постигане в съответните програмни документи за периода 2014-2020 г.

ОПОС подкрепя активно изпълнението на макрорегионалната стратегия на ЕС за развитие на Дунавския регион. Изпълнението на програмата ще допълва в пълна синергия, но и ясна демаркация приоритетите на Дунавската стратегия, както и Механизма за свързаност на Европа, програмите за ТГС и транснационална програма „Дунав“. В тази връзка, в ОПОС ще бъдат включени проекти, които покриват целите на стратегията, като ще взимат предвид и ще отчитат резултатите и допълнителните нужди по отношение изпълнението на проектите Дунавски паркове 1.0 и 2.0. Успешното участие на България в Дунавската стратегия изисква непрекъснато осъществяване на дейности от различни ведомства и координация между тях за изпълнение на общ план за действие на всички заинтересовани страни, с ясно дефинирани отговорности и конкретни задачи. Към настоящия момент са създадени Национален механизъм за координация на участието на България в Стратегията на ЕС за Дунавския регион. В тази връзка са създадени съвместни експертни работни групи по специфични цели към Стратегията за изграждане и поддръжка на инфраструктура, както и за опазване и възстановяване на биологичното разнообразие в Дунавския регион.

Мерките по приоритетните оси на програмата ще допринесат за изпълнение на приоритетните области: 4) Възстановяване и запазване на качеството на водите, 5) Управление на рисковете за околната среда и 6) Опазване на биологичното разнообразие, ландшафтите и качеството на въздуха и почвите към цел „Опазване на околната среда в Дунавския регион“ на Стратегията.

Същевременно оперативната програма ще подкрепя планираните мерки, които следва да залегнат в Морската стратегия за постигане на добро състояние на Черно море (в процес на разработване, ще започне своето действие от края на 2015 г.). Рамковата директива за морска стратегия надгражда изискванията на РДВ по отношение постигането на „доброто състояние“ на морските води и установява политика, насочена към постигане и поддържане на „доброто състояние на морската околна среда“ чрез разработване на морски стратегически план за Черно море. Този план предвижда програми от мерки за постигане и поддържане на „доброто състояние“ на морската околна среда най-късно до 2020 г. Рамковата Директива за морска стратегия формулира и една цел с общоевропейско измерение – определяне и изграждане на представителна мрежа от защитени зони в морските акватории от Натура 2000. В тази връзка ОПОС ще има синергичен ефект с бъдещи макрорегионални и морски стратегии на ЕС.

5. СПЕЦИФИЧНИ ПОТРЕБНОСТИ НА ГЕОГРАФСКИ РАЙОНИ, КОИТО СА НАЙ-ТЕЖКО ЗАСЕГНАТИ ОТ БЕДНОСТ, ИЛИ НА ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ С НАЙ-ВИСОК РИСК ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ ИЛИ СОЦИАЛНО ИЗКЛЮЧВАНЕ (КОГАТО Е ЦЕЛЕСЪОБРАЗНО)

5.1 Географски райони, които са най-тежко засегнати от бедност/целеви групи с най-висок риск от дискриминация или социално изключване

НЕПРИЛОЖИМО

5.2 Стратегия за работа по специалните потребности на географските райони, които са най-тежко засегнати от бедност /целевите групи с най-висок риск от дискриминация или социално изключване, и когато е приложимо — принос за прилагането на интегрирания подход, определен в споразумението за партньорство

НЕПРИЛОЖИМО

Таблица 22: Действия за работа по специалните потребности на географските райони, които са най-тежко засегнати от бедност /целевите групи с най-висок риск от дискриминация или социално изключване

Целева група/географски район	Основни видове планирани действия като част от интегрирания подход	Приоритетна ос	Фонд	Категория регион	Инвестиционен приоритет
-------------------------------	--	----------------	------	------------------	-------------------------

6. СПЕЦИФИЧНИ ПОТРЕБНОСТИ НА ГЕОГРАФСКИТЕ РАЙОНИ, КОИТО СТРАДАТ ОТ ТЕЖКИ И ПОСТОЯННИ НЕБЛАГОПРИЯТНИ ПРИРОДНИ И ДЕМОГРАФСКИ УСЛОВИЯ (КОГАТО Е ЦЕЛЕСЪОБРАЗНО)

НЕПРИЛОЖИМО

7. ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ, КОИТО ОТГОВАРЯТ ЗА УПРАВЛЕНИЕТО, КОНТРОЛА И ОДИТА И РОЛЯ НА СЪОТВЕТНИТЕ ПАРТНЬОРИ

7.1 Съответни органи и организации

Таблица 23: Съответни органи и организации

Орган/организация	Наименование на органа/организацията и отдела или звеното	Ръководител на органа/организацията (длъжност или позиция)
Управляващ орган	Главна дирекция „Оперативна програма „Околна среда“ в Министерство на околната среда и водите	Главен директор
Сертифициращ орган	Дирекция „Национален фонд“ в Министерство на финансите	Директор
Одитен орган	Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“ към министъра на финансите	Изпълнителен директор
Организация, към която Комисията прави плащания	Дирекция „Национален фонд“ в Министерство на финансите	Директор

7.2 Привличане на съответните партньори

7.2.1 Предприети действия за привличане на съответните партньори в подготовката на оперативната програма и ролята на партньорите в изпълнението, мониторинга и оценката на програмата

Нормативният акт на национално ниво, определящ водещи ведомства за изготвяне на оперативните програми, е РМС № 328/25.04.2012 г. за одобряване на списък с тематичните цели, които да бъдат включени в Споразумението за партньорство на Република България за програмния период 2014-2020 г., списък с програми и водещо ведомство за разработването на всяка програма. Съгласно разпоредбите му МОСВ е определено за водещо ведомство за разработване на оперативна програма за околна среда за периода 2014 – 2020 г.

УО на ОПОС включва всички необходими партньори при подготовката и изпълнението на програмата, предприемайки редица действия за осигуряване на тясно сътрудничество с компетентни регионални и местни органи, публични органи, икономически и социални партньори, структури, представляващи гражданското общество, включително партньорите в областта на опазването на околната среда, неправителствените организации и организациите, отговарящи за спазване принципите на равенство и недискриминация.

Изборът на партньорите при изготвянето на оперативната програма се основава на принципите на партньорство и многостепенно управление при спазване изискванията на чл. 5 от Общия регламент и изискванията на ПМС № 5/18.01.2012 г. за разработване на стратегическите и програмните документи на Република България за управление на средствата от фондовете по Общата стратегическа рамка на Европейския съюз за програмния период 2014 – 2020 г.

Сформирането на тематичната работна група (ТРГ) за изготвяне на оперативната програма е извършено в тясно сътрудничество с публичните органи на национално и регионално равнище, както и с частния и неправителствения сектор с цел осигуряване на широка представителност и практически опит. В ТРГ са включени представители на *публични органи на национално равнище*, които са задължително посочени в ПМС № 5/18.01.2012 г. и които имат съществен принос, както за определяне на демаркация и осигуряване на синергия между оперативните програми, така и по отношение предоставяне на експертиза по отделните части на оперативната програма. В ТРГ са включени *регионални мрежи и асоциации* като например Националното сдружение на общините в Република България и Регионалните съвети за развитие поради важната им роля и значение за определяне на потребностите за развитие и потенциала за растеж на местно и регионално ниво. *Социалните партньори* участват с представители в ТРГ в лицето на организации на работниците като КТ „Подкрепа“, както и организации на работодателите като Конфедерация на работодателите и индустриалците в България. *Икономическите партньори*, които са ключови фактори при стимулиране на развитието, иновациите и конкурентоспособността, участват в ТРГ с организация като Българска стопанска камара. Членове на ТРГ са и представители на *неправителствения сектор*. Те разпространяват предоставената им информация като по този начин изпълняват представителни функции за голяма група организации в областта на околната среда и политиките за развитие и предоставят единни позиции на неправителствения сектор по програмата. За осигуряване на принципите за насърчаване равенството между мъжете и жените и недопускане на дискриминация в ТРГ са включени представители на организации като Комисията за защита от дискриминация и Национален съвет за интеграция на хората с увреждания. Процесът на формиране на РГ протече както следва:

- Изпратени са официални покани до институции/организации, посочени в чл. 5, ал. 4 на ПМС № 5/18.01.2012 г.;
- Публикувана е покана за участие на организациите от неправителствения сектор в ТРГ за изготвяне на оперативна програма за околна среда на интернет страницата на ОПОС и на Единния информационен портал за обща информация за управление на Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС в Република България - www.eufunds.bg;
- Проведен е избор на неправителствени организации съгласно Механизма за избор на неправителствените организации, чиито представители да участват в състава на работните групи за разработване на Споразумението за партньорство и програмите на Република България за програмен период 2014 – 2020 г., утвърден от министъра по управление на средствата от ЕС;

Съгласувана е и одобрена от министъра по управление на средствата от ЕС и от министъра на околната среда и водите Заповед за създаване на работната група, в която са посочени участниците в ТРГ, техните функции и сроковете за изготвяне на оперативната програма.

Пълният списък на партньорите, участващи в ТРГ е представен в Раздел 12, т.12.3.

Заповедта за създаване на ТРГ и Вътрешните правила за дейността на ТРГ регламентират участието на партньорите в процеса на изготвяне на оперативната програма. Материалите за заседанията и писмените процедури се изпращат по електронна поща най-късно в срок от 7 работни дни преди датата на заседанията или преди крайния срок за предоставяне на становища. Всички членове на ТРГ, представляващи съответните организации/институции, имат правото да изпращат становища по материалите, които изискват съгласуване.

По време на присъствени заседания членовете на РГ имат възможност свободно да излагат своите позиции по разглежданите въпроси и предоставените материали. Изказванията от заседанията се записват и протоколират. Проектът на протокол от заседанието, включващ и взетите решения, се изпраща до ТРГ по електронен път. Членовете на ТРГ имат възможност да дадат писмени бележки по проекта на протокол. Окончателният вариант се изпраща повторно на всички членове и се публикува на интернет страницата на ОПОС (<http://ope.moew.government.bg/bg>). Заседанията на ТРГ се провеждат на удобно за целта място, в сгради с осигурен достъп за хора с увреждания.

Друга възможност за активно участие на партньорите е предоставянето на конкретни предложения по отношение на текста на оперативната програма както по официален път, така и по електронна поща.

Основните коментари и препоръки по програмата са свързани със съответствието ѝ с европейското и национално законодателство, с европейските и национални стратегически документи; извършването на предварителна и екологична оценка на оперативната програма; избора на приоритети за финансиране, допустими дейности, определянето на бенефициенти, определянето на индикатори, разпределението на финансовия ресурс, прилагането на хоризонталните принципи. ТРГ се информира за напредъка по общите предварителни условности и тематични предварителни условности в сектор околна среда и изменение на климата.

За по-качествено изготвяне на оперативната програма, в ТРГ са заложили механизми като създаване на работни под-групи и включване на външни експерти. УО на ОПОС използва и други форми за въвличане на партньорите при изготвяне на програмата извън формата на ТРГ. Организиран се срещи по конкретни теми, изискващи експертиза и широко участие на заинтересованите страни.

Чрез интернет страницата на ОПОС и Единния информационен портал за обща информация за управление на Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС в Република България е осигурен достъп на заинтересованите страни извън ТРГ до процеса на изготвяне на оперативната програма. Публикуват се материали от заседанията на РГ, анкети по важни теми, отговори на въпроси, засягащи обхвата на програмата и др. Чрез участието в информационни кампании и разпространението на печатни материали от УО на ОПОС, програмата достига до още по-широк кръг заинтересовани страни.

Изготвянето на оперативната програма се осъществява чрез отчитане позициите на партньорите и постигане на съгласие по отделните приоритетни оси.

На базата на опита и „научените уроци“ от програмен период 2007 – 2013 г. партньорите предоставят препоръки и предложения относно процеса на програмиране и текстовете на оперативната програма за околна среда за периода 2014 – 2020 г., в т.ч. и по отношение на последващото ѝ изпълнение.

Принципът на партньорство следва да се прилага и при изпълнението, мониторинга и оценката на ОП. Участието на идентифицираните при разработването на програмата партньори е осигурено чрез прерастването на ТРГ в Комитет за наблюдение (КН). Експертният опит на партньорите се използва при формулирането и одобрението на критерии за оценка на операциите за финансиране. КН разглежда и съгласува годишните доклади за напредък на програмата, като по този начин гарантира нейното ефективно и качествено изпълнение. КН следи напредъка по плана за оценка на ОПОС. Достъпът до информация на партньорите и заинтересованите страни при изпълнението на програмата се осъществява чрез изпълнение на информационни и комуникационни мерки, финансирани в рамките на техническа помощ.

7.2.2 Глобални субсидии (за ЕСФ, когато е приложимо)

7.2.3 Отпускане на средства за изграждане на капацитет (за ЕСФ, когато е приложимо)

8. КООРДИНАЦИЯ МЕЖДУ ФОНДОВЕТЕ, ЕЗФРСР И ЕФМДР И КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ИНСТРУМЕНТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ, НАЦИОНАЛНИ И НА СЪЮЗА, КАКТО И С ЕИБ

Механизмите за осигуряване на координация между фондовете, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР) и други инструменти за финансиране, национални и на Съюза, както и с Европейската инвестиционна банка (ЕИБ), като се вземат под внимание съответните разпоредби, определени в общата стратегическа рамка.

Демаркацията на дейностите, заложили в отделните ПО на ОПОС 2014-2020 г. и в други програми, е както следва:

1. Интервенции, свързани с управление на водите:

- ОПОС 2014-2020 г. - Инвестиции за изграждане на ВиК инфраструктура, насочени към агломерации с над 10 000 екв.ж. (с оглед осигуряване на съответствие с Директива 91/271/ЕИО). В рамките на оста ще се финансира и изготвянето на документи за целите на изпълнението на РДВ и на РДМС.
- ПРСР 2014-2020 г. - Инвестиции във ВиК инфраструктура в агломерации с под 2 000 екв.ж. в селските райони.
- ОПРР 2014 – 2020 –Инвестиции в сградни ВиК инсталации паралелно с мерките за енергийна ефективност ще подкрепят интервенции за насърчаване намаляването на потреблението на вода и въвеждането на други водоспестяващи методи (в сградите в градовете съгласно ИПГВР). Дейностите по ОПРР 2014-2020 г. в рамките на зоните за въздействие, ще бъдат координирани с дейностите във ВиК отрасъла по ОПОС 2014-2020 г.

2. Интервенции, свързани с управление на отпадъците:

- ОПОС 2014-2020 г. – Мерки за подобряване управлението на битовите отпадъци в съответствие с йерархията на управлението на отпадъците; информационни кампании/демонстрационни проекти, насочени към превенция образуването на отпадъци.
- ОПИК 2014-2020 г. – Мерки за внедряване на съвременни технологии за влагане на отпадъците като суровина в ново производство и/или други алтернативни приложения; внедряване на безотпадни технологии, иновационни производствени материали и повишаване използването на рециклируеми материали; технологии за производство на „зелени продукти“ и др. във всички сектори на икономиката.
- ПРСР 2014-2020 г. – Мерки за правилното съхранение и използване на животински отпадъци и инвестиции за изграждане на нови и реконструкция на съществуващи производствени мощности за преработка на вторични продукти, отпадъци, остатъци и други суровини в био енергия в земеделските и горските стопанства и преработвателните предприятия, както и за инвестиции за улесняване на доставките и използване на възобновяеми източници на енергия от вторични продукти, отпадъци, остатъци и други нехранителни суровини за целите на биоикономиката.
- ПМДР 2014-2020 г. - Мерки за намаляване на замърсяването от кораби, пристанищни съоръжения, морски отпадъци, модернизация на стопанствата

за аквакултури, с цел намаляване вредното въздействие върху околната среда.

3. Интервенции, свързани с опазване на Натура 2000 и биоразнообразието:

- ПМДР 2014-2020 г. – Подобряване селективността на риболовните уреди и кораби; компенсации за съоръжения за производство в Натура 2000; събиране на данни за сектор „рибарство“ и осигуряване на интегрирани морски мониторинг и планиране.
- ПРСР 2014-2020 г. – мерки само за поддържане и предотвратяване на деградационните процеси в земеделски земи с висока природна стойност (ВПС), извън земите с изключителна държавна собственост. Чрез ОПОС ще се финансират основно мерки за възстановяване на природни местообитания и местообитания на видове в мрежата Натура 2000, включително и такива определени като затревени площи с ВПС. Мерки за поддържане на земи с ВПС в мрежата Натура 2000 ще са допустими само в земи изключителна държавна собственост и в земи, където механизмите на ПРСР не са приложими, т.е. не представляват земеделски земи и/или не са налице регистрирани земеделски стопани, желаещи да обработват земята (напр. земи в близост до Черно море, земи с инвестиционен интерес, които да бъдат закупувани от ОПОС и възстановени).

По отношение на мерки в горски територии, ПРСР предвижда осигуряване на финансов ресурс за подобряване на структурата и функциите на горите по мярка 8 за територии, вкл. и в мрежата Натура 2000, с изключение на земите изключителна държавна собственост. ОПОС предвижда финансиране на дейности за подобряване на структурата и функциите на горските природни местообитания и местообитания на видове единствено на територии в Натура 2000, изключителна държавна собственост. Мерки, свързани с предотвратяване и възстановяване на щети по горите от горски пожари и катастрофични събития са в обхвата на ПРСР.

В ПРСР е предвидено предоставяне на компенсаторни плащания за земеделски площи в Натура 2000, при издадени заповеди за защитени зони с разписани конкретни режими за земеделски дейности.

- ОПРЧР 2014-2020 г. – предвижда да бъдат подкрепяни интервенции, позволяващи да се използват в максимална степен възможностите за заемане на работни места в секторите с голям потенциал, например секторите, създаващи „зелени“ работни места. Такива са: подкрепа за работодателите и предприятията, попадащи в Натура 2000 зони; мерки за обучение на млади предприемачи за планиране и развитие на екологосъобразен бизнес в територии, попадащи в Натура 2000 и др.

ОПОС ще подкрепи създаването на работни места в зоните, като финансира органите за управление, както и създаване на временна заетост чрез предоставяне на разходи по управление и изпълнение на проекти по ос 3.

- ОПДУ 2014 – 2020 г. С финансиране от ОПОС се предвижда създаване на Национална структура за управление изпълнението на НПРД. Функционирането на тази структура ще бъде финансирано по ОПДУ със съфинансиране от ЕСФ, вкл. повишаване на капацитета ѝ.

- ОПНОИР 2014-2020 г. – мерки за подкрепа на екологичното образование в училищата, като изготвяне на нови книги, увеличаване грамотността за природните науки; насърчаване на висшето образование в сферата на природните науки, вкл. установяване на мрежи с бизнеса. ОПОС осигурява финансиране за провеждане на иновативни екологични събития, които ще задържат интереса на обществеността върху темата.
- ФМ на ЕИП – по програма „BG03 Биологично разнообразие и екосистеми“ ще бъдат подкрепени разработване на национални методики за биофизичната оценка екосистеми, както и оценка на екосистемните услуги, извън НАТУРА 2000. По ОПОС 2014-2020 г. се предвижда верифициране на методиките, изготвени по ФМ на ЕИП в Натура 2000, тяхната актуализация при необходимост, извършването на биофизичната оценка на екосистемите и оценка на техните услуги в Натура 2000. Предвижда се извършването на оценка на икономическата стойност на тези услуги и разработване на схема за възмездното им ползване в Натура 2000.

4. Интервенции, свързани с превенция и управление на риска:

- ОПОС 2014-2020 г. - ще се подкрепи създаването на Национална система за управление на водите в реално време, с цел предоставяне на необходимата информация за управление на водите и осигуряване навременно предупреждение при наводнения, както и ще се установят 6 центъра за повишаване готовността на населението за адекватна реакция при наводнения. Ще се финансират и мерки за въвеждане на решения за превенция и управление на риска от наводнения, вкл. екосистемно базирани решения. Предвидени са и инвестиции за превенция и управление на риска от свлачища.
- ПРСР 2014-2020 г. подкрепя мерки, свързани с управление на риска в селското стопанство - създаване и развитие на култури, устойчиви на климатичните промени, увеличаване дела на земеделските земи под агроекологични практики, намаляване на риска от наводнения и засушаване в земеделските райони.

5. Интервенции, свързани с подобряване качеството на атмосферния въздух:

- ОПОС 2014-2020 г. - подкрепа за мерки за преглед и анализ на общинските програми за КАВ; подпомагане на компетентните органи при изготвянето/преработването, изпълнението и контрола на общинските програми и мониторинга на КАВ; мерки, насочени към намаляване количеството на ФПЧ10 и NOx от битовото отопление и обществения градски транспорт (вкл. ретрофитинг на съществуващи превозни средства и др.).
- ОПРР 2014-2020 г. – инвестиции в разработване и подобряване на системи за обществен градски транспорт, използващи автобуси, трамваи, тролеи, които отговарят на европейската нормативна уредба за вредни емисии от двигателите и използване на възобновяеми/алтернативни енергийни източници в градския транспорт (закупуване на нови превозни средства). Също така мерки за енергийна ефективност в жилищни и административни сгради и студентски общежития, в т.ч. газоснабдяване. Въвеждане в експлоатация на инсталации за производство на енергия от възобновяеми източници за задоволяване на собствените нужди от енергия; мерки за

подобряване на градската среда, вкл. зелена инфраструктура и свързване на зелените зони за подобряване на градските екосистеми.

- ОПТТИ 2014-2020 г. – инвестиции за подобряване на инфраструктурата за интермодалните превози и повишаване качеството на услугите за пътници и товари.
- ПРСР 2014-2020 г. – инвестиции за намаляване на емисиите от промишлеността за предприятия в сектор „селско стопанство“ и развитието на основните услуги и обновяване на инфраструктурата в селските райони.
- ОПИК 2014-2020 г. – инвестиции за повишаване на енергийната и ресурсна ефективност на предприятията чрез въвеждане на ниско-въглеродни технологии, екоинновации.

6. Техническа помощ:

- ОПОС 2014-2020 г. – подкрепа за повишаване административния капацитет на УО във връзка с изпълнението и управлението на програмата и на бенефициентите по отношение цикъла на изпълнението на конкретни проекти по програмата – казуси при процедури за избор на изпълнители, договаряне, изпълнение и управление на одобрените проекти, както и по-нататъшна правилна експлоатация и поддръжка на придобитите активи и др.
- ОПДУ 2014-2020 г. – общи обучения, насочени към повишаване на административния капацитет – по отношение общи предварителни условия (обществени поръчки, държавни помощи, управление на проекти), подобряване на административните услуги за гражданите и бизнеса чрез въвеждане на стандартизирани услуги, въвеждане на комплексни административни услуги, въвеждане на електронно правителство и управление на човешките ресурси.

По отношение финансирането на мерки от Стратегията на ЕС за Дунавския регион, ОПОС 2014-2020 г. предвижда подкрепа на дейности, свързани с превенция/защита от наводнения чрез изпълнение на мерките от ПУРН. В рамките на изпълнението на тези задължения ще бъдат изпълнени и част от предвидените в Дунавската стратегия мерки.

По отношение финансирането на мерки, свързани с постигане на добро състояние на морската околна среда, съгл. изискванията на РДМС, ОПОС 2014-2020 г. ще допринесе за постигане по-доброто състояние на морската околна среда, като вземе предвид заложените в Черноморската стратегия цели и препоръки. От своя страна ОПТТИ 2014-2020 г. ще подкрепя мерки, насочени към опазването на морската и речна околна среда в районите на пристанищата и крайбрежието чрез осигуряване на съоръжения за приемане на отпадъци и остатъци от товари с произход от експлоатация на корабите.

Същевременно ще се търси синергия и допълняемост с Програмите за транснационално, трансгранично и териториално сътрудничество. Ще се гарантира извършването на ясна, точна и конкретна демаркация (където е необходимо – на ниво оценка и последващо изпълнение на проектите), което ще доведе до минимизиране на риска от двойно финансиране на дейностите, заложените в тях.

В контекста на Стратегията „Европа 2020“ за насърчаване хармоничното, балансирано и устойчиво развитие на Европейския съюз, следва да се постигне

интегриран подход, като помощта на ЕСИФ се съгласува с други подходящи финансови инструменти на ЕС. Взаимното допълване и взаимодействието на средствата от фондовете с инструменти, насочени към сектор „околна среда”, ще засили ефекта от използването им.

При изпълнение на ОПОС 2014-2020 г. е възможна допълняемост с Програмата за действие в областта на околната среда и климата - LIFE и ще бъде използван натрупаният опит по изпълнението на проекти по нея. В допълнение, при разработването на критерии за избор на проекти по ОПОС ще участват и експерти от МОСВ, администриращи програмата LIFE за България.

ОПОС 2014-2020 г. ще допринесе за изпълнението на мерките по приоритет „Споделяне на ресурси и знания за защита и съхраняване на околната среда“ на Съвместна оперативна програма Черно море, по-конкретно чрез финансиране на дейности по приоритетни оси 1, 2 и 3 на ОПОС.

Помощта от ЕСИФ може да бъде съчетана с национални финансови инструменти, насочени към реализирането на проекти в сектор „околна среда”. В този смисъл Предприятието за управление на дейности по околна среда предлага такива възможности. ПУДООС осигурява финансиране във всички области, за които се предвижда финансиране и от ОПОС 2014-2020 г., като предоставя безвъзмездна финансова помощ в размер до 100 %, както и безлихвени заеми, които могат да бъдат отпуснати на публични структури в размер до 100% и на търговски дружества и еднолични търговци в размер до 70% от общата стойност на проекта.

Прилагането на интегрирания подход при използването на помощта от ПУДООС ще позволи да се постигне синергия между наличното национално финансиране и европейските средства в областта на околната среда.

За засилване ефекта от използването на подходящи финансови инструменти, финансовият ресурс, предоставен под формата на БФП, може да бъде съчетан по подходящ начин със заеми и гаранции от ЕИБ. Тя предлага и възможност да се използва опитът на външни експерти по финанси и управление от институцията за успешното осъществяване на проектите от страна на бенефициентите.

9. ПРЕДВАРИТЕЛНИ УСЛОВИЯ

9.1 Предварителни условия

Информация за оценката на приложимостта и изпълнението на предварителни условия (незадължително)

Идентифицираните общи и тематични предварителни условия са както следва:

Тематични предварителни условия:

- 5.1. Превенция и управление на риска: наличие на национални или регионални оценки на риска за целите на управлението на бедствията, които оценки вземат под внимание приспособяването към изменението на климата.
- 6.1. Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите.
- 6.2. Сектор на отпадъците: Насърчаване на икономически и екологично устойчиви инвестиции в сектора на отпадъците, по-конкретно чрез съставяне на планове за управление на отпадъците в съответствие с Директива 2008/98/ЕО и с йерархията на отпадъците.

Общи предварителни условия:

- 4. Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза за обществените поръчки в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове.
- 5. Наличие на уредба за ефективното прилагане на правилата на Съюза за държавните помощи в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове. (Приложимостта на условието е по първоначална преценка за голяма вероятност интервенциите да попадат в приложното поле на законодателството за минимални помощи и помощи, попадащи в обхвата на груповите освобождавания).
- 6. Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза относно околната среда, свързано с ОВОС и СООС.
- 7. Наличие на статистическа база, необходима, за да се извършват оценки на ефективността и въздействието на програмите. Наличие на система от показатели за резултатите, необходима, за да се изберат действия, които най-ефективно допринасят за желаните резултати, както и за да се следи напредъкът към постигане на резултатите и да се извършва оценка на въздействието.

Информация за статуса на изпълнението, включително за изпълнение на необходими допълнителни действия, се актуализира ежемесечно и е налична в отделни приложения в съответствие със Споразумението за партньорство.

Таблица 24: Приложими предварителни условия и оценка на тяхното изпълнение

Предварително условие	Приоритетни оси, за които се прилагат условия	Изпълнени предварителни условия (да/не/частично)
Т.05.1 - Превенция и управление на риска: наличие на национални или регионални оценки на риска за целите на управлението на бедствията, които оценки вземат под внимание приспособяването към изменението на климата.	4 - Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища	Не
Т.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно, и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите.	1 - Води	Не
Т.06.2 - Сектор на отпадъците: Насърчаване на икономически и екологично устойчиви инвестиции в сектора на отпадъците, по-конкретно чрез съставяне на планове за управление на отпадъците в съответствие с Директива 2008/98/ЕО и с йерархията на отпадъците.	2 - Отпадъци	Да
G.4 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза за обществените поръчки в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове.	1 - Води 2 - Отпадъци 3 - Натура 2000 и биоразнообразие 4 - Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища 5 - Подобряване качеството на атмосферния въздух 6 - Техническа помощ	Частично
G.5 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на правилата на Съюза за държавните помощи в областта на европейските структурни и	1 - Води 2 - Отпадъци 3 - Натура 2000 и биоразнообразие	Да

Предварително условие	Приоритетни оси, за които се прилагат условия	Изпълнени предварителни условия (да/не/частично)
инвестиционни фондове.	4 - Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища 5 - Подобряване качеството на атмосферния въздух	
G.6 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза относно околната среда, свързано с ОВОС и СООС.	1 - Води 2 - Отпадъци 3 - Натура 2000 и биоразнообразие 4 - Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища 5 - Подобряване качеството на атмосферния въздух	Да
G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на програмите. Наличие на система от показатели за резултатите, необходими за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдение на напредъка към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.	1 - Води 2 - Отпадъци 3 - Натура 2000 и биоразнообразие 4 - Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища 5 - Подобряване качеството на атмосферния въздух	Частично

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
<p>Т.05.1 - Превенция и управление на риска: наличие на национални или регионални оценки на риска за целите на управлението на бедствията, които оценки вземат под внимание приспособяването към изменението на климата.</p>	<p>1 - Въведена е национална или регионална оценка на риска със следните елементи:</p>	<p>Не</p>	<p>Предварителни оценки на риска от наводнения за 4-те района на басейново управление.</p> <p>Одобрен е Трети национален план за изменение на климата за периода 2013-2020.</p> <p>Подготвен анализ и оценка на риска и уязвимостта на секторите в българската икономика от климатичните промени.</p> <p>Анализ на риска от свлачища на територията на България.</p> <p>Картографирани са свлачищата в страната.</p> <p>Методика за приоритизиране на свлачищата на територията на България.</p>	<p>Необходими са допълнителни усилия</p>

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
<p>T.05.1 - Превенция и управление на риска: наличие на национални или регионални оценки на риска за целите на управлението на бедствията, които оценки вземат под внимание приспособяването към изменението на климата.</p>	<p>2 - описание на процеса, методологията, методите и неповерителните данни, използвани за оценка на риска, както и на основаните на риска критерии за определяне на приоритетите по отношение на инвестициите;</p>	<p>Не</p>	<p>Предварителни оценки на риска от наводнения за 4-те района на басейново управление.</p> <p>Одобрен е Трети национален план за изменение на климата за периода 2013-2020.</p> <p>Подготвен анализ и оценка на риска и уязвимостта на секторите в българската икономика от климатичните промени.</p> <p>Анализ на риска от свлачища на територията на България.</p> <p>Картографирани са свлачищата в страната.</p> <p>Методика за приоритизиране на свлачищата на територията на България.</p>	<p>Необходими са допълнителни усилия</p>

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
<p>Т.05.1 - Превенция и управление на риска: наличие на национални или регионални оценки на риска за целите на управлението на бедствията, които оценки вземат под внимание приспособяването към изменението на климата.</p>	<p>3 - описание на сценарии с един риск и множество рискове;</p>	<p>Не</p>	<p>Предварителни оценки на риска от наводнения за 4-те района на басейново управление.</p> <p>Одобрен е Трети национален план за изменение на климата за периода 2013-2020.</p> <p>Подготвен анализ и оценка на риска и уязвимостта на секторите в българската икономика от климатичните промени.</p> <p>Анализ на риска от свлачища на територията на България.</p> <p>Картографирани са свлачищата в страната.</p> <p>Методика за приоритизиране на свлачищата на територията на България.</p>	<p>Необходими са допълнителни усилия</p>

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
<p>T.05.1 - Превенция и управление на риска: наличие на национални или регионални оценки на риска за целите на управлението на бедствията, които оценки вземат под внимание приспособяването към изменението на климата.</p>	<p>4 - отчитане, където е целесъобразно, на националните стратегии за приспособяване към изменението на климата.</p>	<p>Не</p>	<p>Предварителни оценки на риска от наводнения за 4-те района на басейново управление.</p> <p>Одобрен е Трети национален план за изменение на климата за периода 2013-2020.</p> <p>Подготвен анализ и оценка на риска и уязвимостта на секторите в българската икономика от климатичните промени.</p> <p>Анализ на риска от свлачища на територията на България.</p> <p>Картографирани са свлачищата в страната.</p> <p>Методика за приоритизиране на свлачищата на територията на България.</p>	<p>Необходими са допълнителни усилия</p>

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
<p>Т.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно, и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите.</p>	<p>1 - В секторите, получаващи подкрепа от ЕФРР, Кохезионния фонд и ЕЗФРСР, държавата членка е осигурила принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги по сектори в съответствие с член 9, параграф 1 от Директива 2000/60/ЕО, като се вземат предвид, когато е целесъобразно, социалните, екологичните и икономическите последици от възстановяването, както и географските и климатичните условия на засегнатия регион или региони.</p>	<p>Не</p>	<p>ПУРБ, докладвани на ЕК на 22.03.2010</p> <p>http://www3.moew.government.bg/?show=top&cid=66&lang=bg</p> <p>Закон за водите:</p> <p>http://www3.moew.government.bg/files/file/Water/Legislation/Zakoni/ZAKON_za_vodite.pdf</p> <p>Тарифа за таксите за водовземане, ползване на воден обект и замърсяване:</p> <p>http://www3.moew.government.bg/files/file/Water/Legislation/tarifi/Ttaksi_vodovz_polzv_zamyr_s.pdf</p> <p>Законодателство във водния сектор:</p> <p>http://www.moew.government.bg/?show=top&cid=40</p>	<p>Изискванията са изпълнени частично само за услугите за питейно водоснабдяване на населението и пречистване на отпадъчни води от населените места.</p>

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
Т.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно, и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите.	2 - Приемане на план за управление на речни басейни за региона на речния басейн в съответствие с член 13 от Директива 2000/60/ЕО.	Не	Планове за управление на речните басейни: http://www3.moew.government.bg/?show=top&cid=66&lang=bg Плановете са одобрени, влезли в сила и докладвани на ЕК на 22.03.2010 г.	
Т.06.2 - Сектор на отпадъците: Насърчаване на икономически и екологично устойчиви инвестиции в сектора на отпадъците, по-конкретно чрез съставяне на планове за управление на отпадъците в съответствие с Директива 2008/98/ЕО и с йерархията на отпадъците.	1 - На Комисията е представен доклад за изпълнението съгласно изискването по член 11, параграф 5 от Директива 2008/98/ЕО относно напредъка във връзка с постигането на целите, посочени в член 11 от Директива 2008/98/ЕО.	Да	Докладът е изпратен на Европейската комисия на 30 септември 2013 г.	
Т.06.2 - Сектор на отпадъците: Насърчаване на икономически и екологично устойчиви инвестиции в сектора на отпадъците, по-конкретно чрез съставяне на планове за управление на отпадъците в съответствие с	2 - Наличие на един или повече планове за управление на отпадъците съгласно изискването на член 28 от Директива 2008/98/ЕО;	Да	Национален план за управление на отпадъците за периода 2014-2020 г. http://www.moew.government.bg/files/file/Waste/NACIONALE_N_PLAN/_/NPUO_2014-	На 22 декември 2014 г. МС прие Националния план за периода 2014-2020 г. http://www.moew.government.bg/files/file/Waste/NACIONALEN_PLAN/_/NPUO_2014-2020.pdf

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
Директива 2008/98/ЕО и с йерархията на отпадъците.			2020.pdf	
Т.06.2 - Сектор на отпадъците: Насърчаване на икономически и екологично устойчиви инвестиции в сектора на отпадъците, по-конкретно чрез съставяне на планове за управление на отпадъците в съответствие с Директива 2008/98/ЕО и с йерархията на отпадъците.	3 - Наличие на програми за предотвратяване на отпадъци съгласно изискването по член 29 от Директива 2008/98/ЕО;	Да	Национален план за управление на отпадъците за периода 2014-2020 г. http://www.moew.government.bg/files/file/Waste/NACIONALE_N_PLAN/_/NPUO_2014-2020.pdf	Програмата за предотвратяване образуването на отпадъците е част от Националния план за управление на отпадъците за периода 2014-2020 г., приет от МС на 22 декември 2014 г.
Т.06.2 - Сектор на отпадъците: Насърчаване на икономически и екологично устойчиви инвестиции в сектора на отпадъците, по-конкретно чрез съставяне на планове за управление на отпадъците в съответствие с Директива 2008/98/ЕО и с йерархията на отпадъците.	4 - Приети са необходимите мерки за постигане до 2020 г. на целите относно подготовката за повторната употреба и рециклирането в съответствие с член 11, параграф 2 от Директива 2008/98/ЕО.	Да	С обнародвания на 13.07.2012 г. Закон за управление на отпадъците са въведени целите и са заложени отговорностите. http://www3.moew.government.bg/files/file/Waste/Legislation/Zakoni/ZUO.pdf	Мерките за изпълнение на целите са включени в новия Национален план за управление на отпадъците.
Г.4 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза за обществените поръчки в областта	1 - Уредба за ефективното прилагане на правилата на Съюза за обществените поръчки посредством	Не	Национална стратегия за развитие на сектора на обществените поръчки в	Мерките ще се засилят допълнително. Стратегията предвижда нов ЗОП; предлага мерки за използване на единна практика от

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
на европейските структурни и инвестиционни фондове.	подходящи механизми.		<p>България за периода 2014-2020 г. (приета с РМС № 498/11.07.2014 г.)</p> <p>http://www.government.bg/cgi-bin/e-cms/vis/vis.pl?s=001&p=0211&n=99&g</p> <p>В Стратегията са предвидени мерки за повишаване ефективността при възлагане на обществени поръчки и създаване на гаранции за спазване законодателството на Съюза в областта.</p>	<p>АОП, УО на ОП, Сметната палата, АДФИ, КЗК и ВАС и координация на техните дейности; съдържа мерки за разширяване обхвата на предварителния контрол от АОП за ефективно сътрудничество между наблюдаващите органи с цел стандартизиране на практиките и оптимизиране на последващия контрол. Предвидени са мерки за повишаване ефективността на правната защита. Получени са писма от КЗК и ВАС за оптимизиране на системата за обжалване.</p>
G.4 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза за обществените поръчки в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове.	2 - Уредба, гарантираща прозрачни процедури за възлагане на договори.	Да	<p>Стратегията за развитие на сектора на обществените поръчки за периода 2014-2020 г. предвижда до края на 2016 г. въвеждане на електронна комуникация до етап електронна оферта.</p>	<p>Мерките ще бъдат допълнително засилени.</p>

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
G.4 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза за обществените поръчки в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове.	3 - Уредба за обучение на персонала, който участва в провеждането на европейските структурни и инвестиционни фондове в действие, и за разпространение на информация до този персонал.	Не	<p>УО на ОПОС осигурява обучения за експертите от структурите на УО, свързани с ефективното прилагане на законодателството в областта на обществените поръчки, избягване на риска от налагане на финансови корекции и административно наказателни санкции при провеждане на процедурите по възлагане.</p> <p>УО на ОПОС публикува на страницата си редица процедури, наръчници и ръководства.</p> <p>В Стратегията за сектора за периода 2014-2020 г. се предвиждат мерки за обучение на служители на УО на ОП и на АОП.</p>	
G.4 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза за обществените поръчки в областта	4 - Уредба, гарантираща административния капацитет за въвеждане и прилагане на правилата на Съюза за обществените поръчки.	Не	Ангажираните служители с въпросите на обществените поръчки в УО на ОПОС получават подходящи	

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
на европейските структурни и инвестиционни фондове.			<p>обучения.</p> <p>В разработената Национална стратегия за развитие на сектора на обществените поръчки за периода 2014-2020 г. се предвиждат мерки за укрепване на капацитета на АОП и мерки за осигуряване на техническа помощ на лица, които прилагат правилата за възлагане на обществени поръчки.</p>	
G.5 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на правилата на Съюза за държавните помощи в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове.	1 - Уредба за ефективното прилагане на правилата на Съюза за държавните помощи.	Да	<p>Национално и Европейско законодателство във връзка с държавните помощи:</p> <p>http://stateaid.minfin.bg/</p>	
G.5 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на правилата на Съюза за държавните помощи в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове.	2 - Уредба за обучение на персонала, който участва в привеждането на европейските структурни и инвестиционни фондове в действие, и за разпространение на информация до този персонал.	Да	<p>Всички УО вземат участие в обученията и имат възможност да участват в такива, организирани от школата за публични финанси към МФ.</p>	

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
G.5 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на правилата на Съюза за държавните помощи в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове.	3 - Уредба, гарантираща административния капацитет за въвеждане и прилагане на правилата на Съюза за държавните помощи.	Да	<p>Национално и европейско законодателство във връзка с държавните помощи:</p> <p>http://stateaid.minfin.bg/</p> <p>В проекта за изменение на ЗДП се предвижда въвеждане на конкретно задължение за администраторите на помощ (в т.ч. на УО на ОПОС) да изградят, поддържат и осигурят достатъчен капацитет за планиране, разработване, уведомяване, управление и контрол на предоставените държавни и минимални помощи.</p>	
G.6 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза относно околната среда, свързано с ОВОС и СООС.	1 - Уредба за ефективното прилагане на Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (ОВОС) и на Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на	Да	<p>Закон за опазване на околната среда (Обн., ДВ, бр. 91 от 25.09.2002 г., изм. и доп.);</p> <p>Наредба за условията и реда за</p>	

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
	Съвета (СООС).		извършване на оценка на въздействието върху околната среда (посл. изм. ДВ, бр. 94 от 30.11.2012 г.); Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка (посл. изм. ДВ, бр. 94 от 30.11.2012 г.).	
G.6 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза относно околната среда, свързано с ОВОС и СООС.	2 - Уредба за обучение на персонала, който участва в прилагането на директивите за ОВОС и СООС, и за разпространение на информация до този персонал.	Да	Изготвените по проекта на JASPERS ръководства са публикувани на страницата на МОСВ: http://www.moew.government.bg/?show=top&cid=233&lang=en Създадена е електронна мрежа на експертите по ОВОС и ЕО в системата на МОСВ, в т.ч. на регионално ниво, за обмяна на информация, опит и за разпространяване на информация и документация по електронен път.	

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
G.6 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза относно околната среда, свързано с ОВОС и СООС.	3 - Уредба за осигуряване на достатъчен административен капацитет.	Да	В 16-те РИОСВ, като компетентни органи по околна среда по процедурата за ОВОС и ЕО, има създадени структурни звена по ОВОС и ЕО с назначени експерти, чиито длъжностни характеристики включват координиране на процедурата по ОВОС и ЕО. http://www.moew.government.bg/?show=164	
G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на програмите. Наличие на система от показатели за резултатите, необходими за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдение на напредъка към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.	1 - Въведена е уредба за своевременно събиране и агрегиране на статистически данни със следните елементи: идентифициране на източници и механизми за осигуряване на статистическо валидиране.	Да	Кодекс на европейската статистическа практика. Декларация за качеството на националната статистическа система на Република България. Закон за статистиката. Национална статистическа	

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
			<p>програма за 2013 година.</p> <p>Правилник за разпространение на статистически продукти и услуги.</p>	
G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на програмите. Наличие на система от показатели за резултатите, необходими за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдение на напредъка към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.	2 - Въведена е уредба за своевременно събиране и агрегиране на статистически данни със следните елементи: уредба относно публикуването и публичната достъпност на агрегираните данни.	Да	<p>Кодекс на европейската статистическа практика.</p> <p>Декларация за качеството на националната статистическа система на Република България.</p> <p>Закон за статистиката.</p> <p>Национална статистическа програма за 2013 година.</p> <p>Правилник за разпространение на статистически продукти и услуги.</p>	
G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на	3 - Ефективна система от показатели за резултатите, включително: подбор на показатели за резултатите за всяка	Не	Списък на стандартизирани статистически данни.	

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
<p>програмите. Наличие на система от показатели за резултатите, необходими за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдение на напредъка към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.</p>	<p>програма, които предоставят информация за обосновката на подбора на свързани с политиката действия, финансирани от програмата.</p>			
<p>G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на програмите. Наличие на система от показатели за резултатите, необходими за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдение на напредъка към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.</p>	<p>4 - Ефективна система от показатели за резултатите, включително: определяне на цели за тези показатели.</p>	<p>Не</p>	<p>Списък на стандартизирани статистически данни.</p>	
<p>G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на програмите. Наличие на система от показатели за резултатите, необходими за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдение на напредъка към постигане на резултатите и за</p>	<p>5 - Ефективна система от показатели за резултатите, включително: съгласуваност на всеки показател със следните реквизити: солидност и статистическо валидиране, яснота на тълкуванието на нормите, реагиране на предприетите мерки на ниво политика, своевременно събиране на данните.</p>	<p>Не</p>	<p>Списък на стандартизирани статистически данни.</p>	

Предварително условие	Критерии	Изпълнени критерии (Да/Не)	Референтен номер	Обяснения
извършване на оценка на въздействието.				
G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на програмите. Наличие на система от показатели за резултатите, необходими за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдение на напредъка към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.	6 - Въведени са процедури, които гарантират, че всички операции, финансирани от програмата, възприемат ефективна система от показатели.	Не		

9.2 Описание на действията за изпълнение на предварителните условия, отговорните органи и графика

Таблица 25: Действия, необходими за изпълнението на приложимите общи предварителни условия

Общо предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
G.4 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза за обществените поръчки в областта на европейските структурни и	1 - Уредба за ефективното прилагане на правилата на Съюза за обществените поръчки посредством подходящи механизми.	Д 1 - Установяване на кодифицирано, устойчиво и опростено законодателство в областта на обществените поръчки чрез приемане на нов Закон за обществените поръчки и подзаконовите актове по прилагането му.	2016-1-31	Д1 - МИ, АОП Д2 - УО, ЦКЗ, ИА „ОСЕС“, АОП, СП, АДФИ Д3 - КЗК, ВАС

Общо предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
инвестиционни фондове.		<p>Д 2 - Въвеждане на мерки за засилване на системите за управление и контрол на европейските фондове, вкл. ефективно сътрудничество с цел гарантиране на съгласуваност между действията при предварителния и последващия контрол.</p> <p>Д 3 - Преглед на системата за обжалване и предложения за нейното оптимизиране (напр. гаранции срещу злоупотреба с правото на обжалване и др.).</p>		
G.4 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза за обществените поръчки в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове.	3 - Уредба за обучение на персонала, който участва в провеждането на европейските структурни и инвестиционни фондове в действие, и за разпространение на информация до този персонал.	<p>Д 1 - Изработване и изпълнение на програма за обучение и развитие на персонала, който участва в управлението на европейските фондове</p> <p>Д 2 - Преразглеждане и актуализиране на съществуващите системи за разпространение и обмен на информация между персонала от Управляващите органи и бенефициентите и останалите заинтересовани страни по отношение правилата за обществените поръчки с оглед установяване на единна практика.</p>	2016-12-31	Д1 - ИПА, УО, АОП Д2 - УО, ЦКЗ, ИА „ОСЕС“, АОП, СП, АДФИ
G.4 - Наличие на уредба за ефективното прилагане на законодателството на Съюза за обществените поръчки в областта на европейските структурни и инвестиционни фондове.	4 - Уредба, гарантираща административния капацитет за въвеждане и прилагане на правилата на Съюза за обществените поръчки.	<p>Д 1 - Укрепване и стабилитет на административния капацитет на АОП чрез увеличаване на персонала и провеждане на специализирани обучения.</p> <p>Д 2 - Осигуряване на техническа помощ за лицата, които прилагат правилата за възлагане на обществени поръчки чрез организиране и провеждане на текущи обучения и други необходими мерки/действия, определени след проучване и консултация със съответните целеви групи.</p>	2016-12-31	Д1 - МИ, АОП Д2 – ИПА, УО, АОП

Общо предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на програмите. Наличие на система от показатели за резултатите, необходими за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдение на напредъка към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.	3 - Ефективна система от показатели за резултатите, включително: подбор на показатели за резултатите за всяка програма, които предоставят информация за обосновката на подбора на свързани с политиката действия, финансирани от програмата.	Д 1 - Избор на показатели за резултатите за всяка оперативна програма до два месеца след одобрението на ОП. Д 2 - Определяне на базови и целеви стойности на показатели за резултат, въз основа на план за действие, по приоритетна ос 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“.	2016-12-31	Д1 – НСИ, УО на ОП Д2 – НСИ, УО на ОП
G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на програмите. Наличие на система от показатели за резултатите, необходими за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдение на напредъка към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.	4 - Ефективна система от показатели за резултатите, включително: определяне на цели за тези показатели.	Д 1 - Избор на показатели за резултатите за всяка оперативна програма до два месеца след одобрението на ОП. Д 2 - Определяне на базови и целеви стойности на показатели за резултат, въз основа на план за действие, по приоритетна ос 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“.	2016-12-31	Д1 – НСИ, УО на ОП Д2 – НСИ, УО на ОП
G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието	5 - Ефективна система от показатели за резултатите, включително: съгласуваност	Д 1 - Избор на показатели за резултатите за всяка оперативна програма до два месеца след одобрението	2016-12-31	Д1 – НСИ, УО на ОП Д2 – НСИ, УО на ОПОС

Общо предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
на програмите. Наличие на система от показатели за резултатите, необходими за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдение на напредъка към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.	на всеки показател със следните реквизити: солидност и статистическо валидиране, яснота на тълкуванието на нормите, реагиране на предприетите мерки на ниво политика, своевременно събиране на данните.	на ОП. Д 2 - Определяне на базови и целеви стойности на показатели за резултат, въз основа на план за действие, по приоритетна ос 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“.		
G.7 - Наличие на статистическа база, необходима за оценяване на ефективността и въздействието на програмите. Наличие на система от показатели за резултатите, необходими за подбора на действия, които най-ефективно допринасят за постигане на желаните резултати, за наблюдение на напредъка към постигане на резултатите и за извършване на оценка на въздействието.	6 - Въведени са процедури, които гарантират, че всички операции, финансирани от програмата, възприемат ефективна система от показатели.	Д 1 - Разработване на процедурите за събиране и обработване на микроданните, необходими за оценка на приноса на операциите към специфичните цели за всяка ОП в срок до два месеца след одобрението на ОП.	2015-8-31	Д1 – НСИ, УО на ОП

Таблица 26: Действия, необходими за изпълнението на приложимите тематични предварителни условия

Тематично предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
T.05.1 - Превенция и управление на риска: наличие на национални	1 - Въведена е национална или регионална оценка на	Д 1 - Приемане на планове за управление на риска от наводнения, включително национален каталог от	2016-12-31	МОСВ, МВР

Тематично предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
или регионални оценки на риска за целите на управлението на бедствията, които оценки вземат под внимание приспособяването към изменението на климата.	риска със следните елементи:	мерки и национални приоритети за управление на риска от наводнения. Картите за риска от наводнения ще осигурят информация за оценката на потенциалните неблагоприятни последици при различните сценарии за наводненията.		
Т.05.1 - Превенция и управление на риска: наличие на национални или регионални оценки на риска за целите на управлението на бедствията, които оценки вземат под внимание приспособяването към изменението на климата.	2 - описание на процеса, методологията, методите и неопределените данни, използвани за оценка на риска, както и на основаните на риска критерии за определяне на приоритетите по отношение на инвестициите;	Д 1 - Приемане на планове за управление на риска от наводнения, включително национален каталог от мерки и национални приоритети за управление на риска от наводнения. Картите за риска от наводнения ще осигурят информация за оценката на потенциалните неблагоприятни последици при различните сценарии за наводненията.	2016-12-31	МОСВ, МВР
Т.05.1 - Превенция и управление на риска: наличие на национални или регионални оценки на риска за целите на управлението на бедствията, които оценки вземат под внимание приспособяването към изменението на климата.	3 - описание на сценарии с един риск и множество рискове;	Д 1 - Приемане на планове за управление на риска от наводнения, включително национален каталог от мерки и национални приоритети за управление на риска от наводнения. Картите за риска от наводнения ще осигурят информация за оценката на потенциалните неблагоприятни последици при различните сценарии за наводненията.	2016-12-31	МОСВ, МВР
Т.05.1 - Превенция и управление на риска: наличие на национални	4 - отчитане, където е целесъобразно, на	Д 1 - Приемане на планове за управление на риска от наводнения, включително национален каталог от	2016-12-31	МОСВ, МВР

Тематично предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
или регионални оценки на риска за целите на управлението на бедствията, които оценки вземат под внимание приспособяването към изменението на климата.	националните стратегии за приспособяване към изменението на климата.	мерки и национални приоритети за управление на риска от наводнения. Картите за риска от наводнения ще осигурят информация за оценката на потенциалните неблагоприятни последици при различните сценарии за наводненията.		
Т.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно, и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите.	1 - В секторите, получаващи подкрепа от ЕФРР, Кохезионния фонд и ЕЗФРСР, държавата членка е осигурила принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги по сектори в съответствие с член 9, параграф 1 от Директива 2000/60/ЕО, като се вземат предвид, когато е целесъобразно, социалните, екологичните и икономическите последици от възстановяването, както и географските и климатичните условия на засегнатия регион или региони.	Д 1 - Изпълнение на национално проучване за осигуряване на необходимите данни за изменение на климата и въздействието му върху водите. Д 2 - Изготвяне на икономическия анализ на водоползването за периода 2007-2013 г., на който да се основават мерките и ценовата политика във вторите ПУРБ. Д 3 - Приемане на Наредба за нормите за водопотребление по чл.117а, ал.2 от Закона за водите. Д 4 - Приемане на законодателни промени в регулаторната рамка в отрасъл ВиК. Д 5 - Въвеждане на различни цени на услугата водоснабдяване за абонатите, ползващи вода в рамките на нормите за водопотребление, и абонатите, надвишаващи тези норми. Д 6 - Изменение на Тарифата за таксите за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване. Д 7 - Разработване на анализ за възстановяване на разходите по наличните статистически данни Д 8 - Приемане на ЗИД на Закона за водите, с което да	2015-12-31	Д1 – МОСВ Д2 - МОСВ Д3 – МОСВ, МРРБ, МЗХ, МИ, МЗ Д4 – МРРБ, КЕВР, МОСВ Д5 - МОСВ, МРРБ, КЕВР Д6 - МОСВ Д7 - МОСВ Д8 - МОСВ Д9 - МРРБ, МФ

Тематично предварително условие	Неизпълнени критерии	Действия, които ще бъдат предприети	Краен срок (дата)	Отговорни органи
		<p>се въведат, прости и приложими механизми за определяне на таксата за замърсяване.</p> <p>Д 9 - Въвеждане на механизъм за обособяване</p>		
<p>Т.06.1 - Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно, и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите.</p>	<p>2 - Приемане на план за управление на речни басейни за региона на речния басейн в съответствие с член 13 от Директива 2000/60/ЕО.</p>	<p>Д 1 - Приемане на вторите ПУРБ.</p> <p>Д 2 - Изпълнение на тригодишна програма за завършване на интеркалибрирането на методите за анализ и стойностите на биологичните елементи за качество (БЕК) за типовете повърхностни води на територията на България, съответстващи на определени общи европейски типове.</p> <p>Д 3 - Извършване на национални проучвания за преодоляване на пропуските: актуализиране на типологията и класификационната система за оценка на повърхностните водни тела от категории "река", "езеро" и "преходни води"; оценка на въздействието на дифузните източници на замърсяване върху състоянието на повърхностните води и на химичното им състояние.</p> <p>Д 4 - Инвестиции за доизграждане на мрежите за мониторинг.</p> <p>Д 5 – Изпълнение на предприети мерки съгласно член 11(5) за водни съоръжения, които не успеят да постигнат целите по член 4. Мерките са планирани, както са посочени в доклада по чл.15 на РДВ (представен от страна на България на ЕК през 2010 г.).</p>	<p>2016-12-31</p>	<p>МОСВ</p>

10. НАМАЛЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНАТА ТЕЖЕСТ ЗА БЕНЕФИЦИЕРИТЕ

Резюме на оценката на административната тежест за бенефициерите и когато е необходимо — на планираните действия за намаляване на тази тежест, придружено от ориентируващ график за тяхното изпълнение.

През периода 2007-2013 г. бенефициентите по ОПОС за пръв път изпълняват проекти, финансирани от фондовете на ЕС. Бенефициентите изпитват в различна степен затруднения с административните процедури през различните етапи от проектния цикъл, като основно ги затруднява изпълнението на изискванията при кандидатстване, а след одобрение на проектите - подготовката на процедури за обществени поръчки и подаването на искания за средства с цел тяхната верификация. Конкретно, административните тежести са следствие от действието на няколко основни фактора: процедурите са тежки и сложни, кандидатите се затрудняват при подготовката на документите за кандидатстване, липсата на електронизация на процесите в началото на програмния период и свързаната с това възможност за електронна комуникация между кандидатите/бенефициентите и УО чрез работеща информационна система. Предприетите стъпки за тяхното преодоляване са:

- Изготвени и въведени в действие по трите приоритетни оси са допълващи документи, основополагащи за управлението на програмата. С тях е извършена приоритизация на дейности, определен е индикативен обхват, конкретизирани са бенефициентите за различни типове процедури и е обосновано преминаване към по-гъвкава процедура за директно предоставяне на БФП за дейностите.
- Процедурите за конкурентен подбор остават сложни. Прилагането на този вид схема в началото на периода 2007-2013 г. се оказва сред факторите за увеличаване на административната тежест за бенефициентите, поради завишените изисквания при подготовката на пакета документи за кандидатстване. Особено за специфични групи от бенефициенти, вкл. НПО, е удачно да се въведат гъвкави грантови схеми с цел опростено предоставяне на подкрепа с ясно очертан обхват от допустими дейности, основани на одобрени на национално ниво планове и програми. За бенефициенти - административни структури следва да се обмисли подход за по-гъвкаво предоставяне на подкрепа, като се вземе предвид начинът им на функциониране, формиране на бюджети и разходване на бюджетни средства.
- Подобно на останалите програми, всички етапи от проектния цикъл се характеризират с голям обем документи и затруднен документооборот. В хода на изпълнение на ОПОС е налице стремеж към постоянно опростяване на изискванията при обявяване на процедурите за предоставяне на БФП, като с всяка следваща се опростяват формулярът и бюджетът на проекта.
- Въвеждането на директно предоставяне на БФП позволи по-активен диалог с бенефициентите на всеки етап от проекта, като бяха проведени задължителни предварителни консултации, а на етап изпълнение – постоянни срещи в приемни дни. В определени случаи се прибегваше до подкрепа на място чрез т. нар. мобилни групи за подкрепа.

- Чрез въвеждане на процедури за директно предоставяне значително бе облекчена и процедурата за оценка на проектните предложения. Тя стана по-гъвкава, като даде възможност за диалог между УО и кандидатите с цел коригиране, вкл. допълване и доразвиване на проектното предложение.
- Прилагането от страна на бенефициентите на режимите за възлагане за изпълнение на проектни дейности допълнително утежнява и забавя процеса на изпълнение на проектите, поради процедурите по предварителен/последващ контрол на тръжните документации. Включването на АОП в процеса на предварителен контрол на големи поръчки беше положителна стъпка. От друга страна, еднаквата административна тежест, независимо от характера и бюджета на проектите, бе преодоляна с отпадането на последващия контрол за всички поръчки, с изключение на строителството и надзора и текущ одит по проектите. Това допринесе за спазване графика по проектите.
- Дългите срокове за верификация и възстановяване на извършените разходи бяха преодоляни. През периода 2007-2013 г. процесът на верификация бе оптимизиран чрез опростяване на документалната проверка, засилване контрола при проверките на място, а също и чрез значително опростяване на формата на докладите за напредък. Мониторингът по проектите се осъществяваше в режим на непрекъснат диалог между координаторите от МЗ на ОПОС и съответните бенефициенти. Издават се указания за всички бенефициенти по различни въпроси.

Констатация на анализи на национално ниво е, че координацията между структурите, отговорни за етапите на подготовка, оценка, изпълнение, мониторинг и контрол на проектите, често е свързана с ограничения в гъвкавостта и забавяне на всички етапи от проектния цикъл. Функционирането на УО и МЗ през периода 2007-2013 г. в рамките на една администрация бе идентифицирано като предпоставка за забавяне на работата и създаването на допълнителна административна тежест. С цел намаляване бюрократизирането на процесите и ограничаване припокриването в обхвата на контролните дейности беше взето решение за обединяване на УО и МЗ, отговорни за изпълнението и управлението на ОПОС за програмните периоди 2007-2013 г. и 2014-2020 г.

УО на ОПОС отчита положителните резултати при изпълнението на мерките, предприети за намаляването на административната тежест. Доказали своята ефективност, действията в тази насока ще продължат през периода 2014-2020 г. Следва да се приложат допълнителни мерки като:

- Опростяване на процедурите, използване на стандартизирани формуляри за кандидатстване/отчитане, намаляване броя на придружаващите документи и облекчаване на документооборота;
- Редуциране времето за предварителен/последващ контрол и верификация чрез оптимизиране структурата на УО;
- Значително опростяване на оценката на проектни предложения по процедурите на директно предоставяне, когато това е подходящо;
- Прилагане на новите функционални възможности на ИСУН 2020 и насърчаване използването на ИКТ базирани решения при разширяване на електронно подаване и отчитане на проекти, мониторинг на изпълнението на проектите, комуникация по електронен път между УО и бенефициентите ;

- По-широко застъпване на форми на подкрепа, алтернативни и/или допълващи БФП. ОПОС 2014-2020 г. следва да предостави част от средствата по програмата чрез финансови инструменти, в чиито цикъл на управление изискуемите документи и процедурите са значително по-облекчени. Планира се въвеждане на програмно бюджетиране за административни структури, опростени грантови схеми за НПО, както и прилагане на финансови инструменти съгласно Регламент (ЕС) № 1303/2013 за програмен период 2014-2020 г.;
- В срок до три месеца след приемане на национална методология за прилагане на опростени разходи по проектите, съфинансирани от програмите по ЕСИФ, да включи съответните процедури по прилагането и в Процедурния наръчник на ОПОС.

11. ХОРИЗОНТАЛНИ ПРИНЦИПИ

11.1 Устойчиво развитие

Описание на конкретните действия, с които при избора на операциите се отчитат изискванията за опазване на околната среда, ефективно използване на ресурсите, смекчаване на изменението на климата и адаптация към него, устойчивост при бедствия, както и превенция и управление на риска.

Принципът за устойчиво развитие продължава да бъде основополагащ принцип на ЕС, по силата на европейското законодателство. Правна уредба на принципа се съдържа в чл. 3 отДФЕС, съгласно който Съюзът работи за устойчивото развитие на Европа, основаващо се на балансиран икономически растеж и ценова стабилност, силно конкурентна социална пазарна икономика, която има за цел пълна заетост и социален прогрес, и високо равнище на защита и подобряване качеството на околната среда. Основният стратегически документ на европейско ниво, регламентиращ прилагането на принципа, е Стратегията за устойчиво развитие (приета през юни 2006 г.), която определя общите цели на Съюза по отношение на изменението на климата и чистата енергия, устойчиви транспорт, производство и потребление и по-доброто управление на природните ресурси.

Принос на ОПОС 2014-2020 г. за постигането на устойчиво развитие:

Изпълнението на ОПОС ще допринесе за постигането на целите на Стратегията за устойчиво развитие на ЕС. Приоритетните оси на програмата се насочени към постигането на онези тематични цели от Регламент (ЕС) № 1303/2013, които са отнасят до опазването на околната среда, насърчаване на ресурсната ефективност, адаптацията към изменението на климата и превенцията и управлението на риска. Програмата ще съдейства за осъществяването на посочените към всяка приоритетна ос инвестиционни приоритети, които в своята цялост са насочени към постигането на устойчиво развитие. В допълнение, изпълнението на оперативната програма ще допринесе за постигането на съответствие с изискванията на европейското и национално законодателство в областта на околната среда и изменението на климата. ОПОС 2014-2020 г. е разработена в съответствие с основните стратегически документи на ЕС и допринася за постигането на техните цели (Раздел 1). Поради естеството на приоритетните оси на оперативната програма, които са изцяло насочени към опазване на околната среда, одобрените за финансиране операции по програмата ще допринесат за постигането на устойчиво развитие.

Принос на МОСВ при интегрирането на политиката по околна среда и политиката по изменение на климата:

Съгласно чл. 11 отДФЕС, изискванията за опазване на околната среда трябва да бъдат интегрирани при формирането и осъществяването на политиките и дейностите на ЕС, в частност с цел постигане на устойчиво развитие. Процесът на интегриране на ПОС и ПИК в основните програмни документи за периода 2014-2020 г. ще се подпомогне с Насоките за интеграция на ПОС и ПИК, които описват приоритетни интервенции от гледна точка на изпълнението на изискванията на двете политики. Те са насочени към по-добро управление на водите, по-висока ефективност и справяне с последствията върху водите от изменението на климата;

по-добро управление на отпадъците, съобразно йерархията при управлението им и с оглед постигане на по-висока ефективност на този ресурс; енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници; подобряване качеството на въздуха и намаляване на емисиите на парникови газове и опазване и възстановяване на биологичното разнообразие, вкл. мрежата Natura 2000. Включването на така идентифицираните приоритетни интервенции в обхвата на други програми, съфинансирани от ЕСИФ, е основен инструмент за интегриране на ПОС и ПИК в програмните документи за периода 2014-2020 г. , а по този начин – и за постигане на устойчиво развитие.

Прилагане на принципа на устойчиво развитие на ниво оперативна програма и на ниво операции:

С цел да се гарантира интегрирането на политиката по околна среда в секторните и регионални политики, при изпълнение на програмите и операциите, финансирани от европейските структурни и инвестиционни фондове се прилагат изискванията на действащото законодателство за извършване на екологична оценка (ЕО), оценка на въздействието върху околната среда и оценка на съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитените зони. ОПОС е обект на ЕО, която съгласно предвиденото в Регламент (ЕС) № 1303/2013 представлява неразделна част от предварителната оценка на програмата. В продължение на практиката от програмен период 2007-2013 г., програмата ще прилага система от критерии за оценка на операциите, в която ще бъдат включени и критерии относно съблюдаването на действащото екологично законодателство. Операциите, които не съответстват на тази група критерии, няма да бъдат финансирани със средства от ОПОС.

МОСВ пое ангажимент да изготви необходимите документи относно прилагането на ПОС и ПИК при управлението на ЕСИФ. В изпълнение на поетия ангажимент МОСВ подготвя втора фаза на Насоките – фаза „Изпълнение на Споразумението за партньорство и програмите в периода 2014-2020 г.”. За тази цел са разработени препоръки за съдържание и обхват на единна методология при избора на критерии за интеграция на политиката по околна среда и политиката по изменение на климата. Препоръките ще подпомогнат управляващите органи при практическото прилагане на принципа за устойчиво развитие на етапа на одобрението и изпълнението на операциите. Критериите за интеграция ще гарантират, че приоритетно ще се одобряват и изпълняват операции, които в по-голяма степен допринасят за опазването на околната среда и политиката по изменение на климата. Като допълнителна мярка МОСВ предвижда да се създаде релевантен механизъм, който да подпомага процеса на интеграция на политиката по околна среда и изменение на климата.

11.2 Равни възможности и недопускане на дискриминация

Описание на конкретните действия за насърчаване на равните възможности и предотвратяване на дискриминация на основата на пол, расов или етнически произход, религия или вероизповедание, увреждане, възраст или сексуална ориентация по време на подготовката, разработването и изпълнението на оперативната програма и по-специално във връзка с достъпа до финансиране, като се отчитат потребностите на различните целеви групи, изложени на риск от такава дискриминация, и по-специално изискванията за осигуряване на достъпност за хората с увреждания.

Прилагане на принципа на равните възможности и недискриминацията в процеса на програмиране:

Принципът за осигуряване на равни възможности и недискриминация намира приложение в процеса на подготовка на програмните документи за периода 2014-2020 г. В рамките на работната група за разработване на Споразумението за партньорство е включен представител на Комисията за защита от дискриминация (КЗД). КЗД е независим специализиран държавен орган за предотвратяване на дискриминация, защита от дискриминация и осигуряване равенство на възможностите. Комисията установява нарушения, налага санкции и дава задължителни предписания с оглед спазването на законодателството, отнасящо се до равното третиране.

Принципът за осигуряване на равни възможности и недискриминация се прилага и при подготовката на ОПОС. Работната група за изготвяне на програмата взема основните решения, като разглежда, дискутира и съгласува дейности за осигуряване прилагането на хоризонталните принципи и за осигуряване на съответствие на програмата с приложимото национално и европейско законодателство.

Допълнителен механизъм за осигуряване спазването на принципа на равните възможности и недискриминацията на етапа на програмиране, е участието на Националния съвет за интеграция на хората с увреждания (НСИХУ) като социален партньор в работната група за разработване на ОПОС 2014-2020 г. Съгласно Закона за интеграция на хората с увреждания, държавната политика в тази област се определя от МС, към който е създаден НСИХУ. Съветът представлява консултативен орган, в който участват представители на държавата, определени от МС, национално представителните организации на и за хората с увреждания, национално представителните организации на работниците и служителите, национално представителните организации на работодателите и НСОРБ. Той дава становища по всички проекти на нормативни актове, стратегии, програми и планове, които засягат правата на хората с увреждания и тяхната интеграция. В състава на работната група са привлечени също представители на браншови организации и на национално представените организации на работодателите и работниците, в качеството им на социални партньори. Този механизъм на представителство ще бъде приложен и при структурирането на КН на ОПОС 2014-2020 г.

Прилагане на принципа на равните възможности и недискриминацията в процеса на оценка и изпълнение на операциите:

През програмен период 2007-2013 г., операциите/проектите се избират за финансиране чрез прилагането на два вида процедури: процедура за подбор на проекти и процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Процедурите за подбор на проекти намират приложение в случаите, в които съществува повече от един субект (бенефициент), който може да изпълни съответната дейност. Достъпът до финансиране за всички потенциални бенефициенти по тези процедури е свободен, без да се въвеждат ограничения за кандидатстване. Съгласно действащата нормативна уредба проектните предложения по този вид процедури се оценяват при конкурентни условия – при спазване на принципа за равнопоставеност и недопускане на дискриминация.

Описаният по-горе механизъм за оценка и одобрение на операции чрез провеждането на конкурентни процедури ще бъде прилаган и през програмен период 2014-2020 г. Операциите, които могат да бъдат изпълнени от повече от един бенефициент, ще бъдат оценявани и одобрявани за финансиране при спазване на принципите за свободна и лоялна конкуренция, равно третиране и недопускане на дискриминация. Неспазването на тези принципи е основание заинтересованите лица да обжалват по съдебен ред актовете на управляващия орган на програмата.

Съгласно Споразумението за партньорство, ЦКЗ в администрацията на МС ще издаде хоризонтални указания за прилагането на принципа на равните възможности и недопускане на дискриминация за отделните етапи от изпълнението на програмите. Принципът ще бъде включен и в критериите за оценка на операциите, финансирани чрез ОПОС 2014-2020, там където това е приложимо и подходящо.

Прилагане на принципа на равните възможности по отношение на достъпа до инфраструктурата, изградена с финансиране от ОПОС 2014-2020 г.

Изискванията, отнасящи се до осигуряването на равен достъп до отделни категории инфраструктурни обекти, включително за лица с увреждания, се съдържат в националната нормативна уредба. Съгласно чл. 169, ал. 2 от Закона за устройство на територията, строежите се проектират, изпълняват и поддържат в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания. Операции, които не са в съответствие с действащото законодателство за осигуряване на равен достъп до инфраструктурни обекти, няма да бъдат одобрявани за финансиране от ОПОС 2014-2020 г.

Прилагане на принципа на равните възможности по отношение на достъпа до информация за хора в неравностойно положение

ОПОС 2014-2020 г. ще поддържа собствена интернет страница, на която ще се публикува информация за обявените процедури за избор на операции, приложимите за програмата правила, насоки, указания, наръчници, списъци на одобрените и отхвърлените операции и друга информация, която се отнася до управлението и изпълнението на програмата. Тази информация ще е общодостъпна за всички заинтересовани лица. При организиране на приемни дни ще се осигуряват равни възможности за достъп. През програмен период 2014-2020 г. ще се прилага успешната практика за популяризиране на приноса на структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз в медиите.

11.3 Равенство между половете

Описание на приноса на оперативната програма за насърчаване на равенството между мъжете и жените и — когато е целесъобразно — описание на уредбата, с която се гарантира отчитането на социалния аспект на пола на ниво оперативна програма и ниво операции.

Принципът за осигуряване на равни възможности на мъжете и жените е пряко обвързан с общия принцип за равнопоставеност и недопускане на дискриминация. В основата на националното законодателство в тази област е Законът за защита срещу дискриминация (ЗЗСД), който въвежда изискванията на Директива 2000/43/ЕС и Директива 2004/113/ЕС. Законът въвежда забрана за всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. ЗЗСД цели осигуряването на равенство на лицата пред закона, равно третиране и равни възможностите за участие в обществения живот, както и ефективна защита срещу дискриминация.

Осъществяването на контрол върху прилагането на ЗЗСД е възложено на Комисията за защита от дискриминация – независим специализиран държавен орган за предотвратяване на дискриминация, защита от дискриминация и осигуряване равенство на възможностите. Комисията за защита от дискриминация участва със свой представител в работната група за изготвяне на оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“. Механизмът на представителство, установен в рамките на работната група, ще бъде приложен и при формирането на Комитета за наблюдение на програмата.

Финансираните чрез оперативна програма “Околна среда 2014-2020 г.” операции следва да бъдат изпълнявани при спазване на принципите и разпоредбите на европейското и национално законодателство, включително по отношение осигуряването на равни възможности на мъжете и жените. През програмен период 2007-2013 г., с подписването на договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ бенефициентите се задължават да прилагат принципа на равните възможности при изпълнението на техните проекти. Те представят на управляващия орган на програмата информация за броя на създадените в резултат на изпълнението на проекта нови работни места за мъже и за жени. Изпълнението на посочените задължения на бенефициентите е обект на проверки на място от страна на Управляващия орган. Механизмите за осигуряване на наблюдение на изпълнението на принципа за равенство между мъжете и жените и създаването на заетост, които се прилагат през периода 2007-2013 г., ще бъдат прилагани и при управлението и изпълнението на оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“.

12. ОТДЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ

12.1 Големи проекти, които ще бъдат изпълнявани в рамките на програмния период

Таблица 27: Списък на големите проекти

Проект	Планирана дата на нотифициране/предаване (година, тримесечие)	Планирано начало на изпълнението (година, тримесечие)	Планирана дата на приключване (година, тримесечие)	Приоритетни оси/инвестиционни приоритети
Трета фаза на интегрирана система от съоръжения за третиране на битовите отпадъци на Столична община - инсталация за комбинирано производство на енергия с оползотворяване на RDF	2015 г., четвърто тримесечие	2016 г., четвърто тримесечие	2019 г., четвърто тримесечие	2 - Отпадъци / 6а - Инвестиции в сектора на отпадъците за съобразяване с изискванията на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и за вземане на мерки във връзка с нуждите, установени от държавите членки, от инвестиции, които надхвърлят тези изисквания

12.2 Рамка на изпълнението на оперативната програма

Таблица 28: Рамка на изпълнението по фонд и категория регион (обобщена таблица)

Приоритетна ос	Фонд	Категория регион	Показател или ключов етап на изпълнението	Мерна единица, когато е целесъобразно	Етапна цел за 2018 г.			Крайна цел (2023 г.)		
					М	Ж	О	М	Ж	О
1 - Води	Кохезионен фонд (КФ)		Водоснабдяване: Допълнителен брой жители с достъп до подобро водоснабдяване	лица			89 000			220 000,00

Приоритетна ос	Фонд	Категория регион	Показател или ключов етап на изпълнението	Мерна единица, когато е целесъобразно	Етапна цел за 2018 г.			Крайна цел (2023 г.)		
					М	Ж	О	М	Ж	О
1 - Води	Кохезионен фонд (КФ)		Пречистване на отпадъчните води: Допълнителен брой жители с достъп до подобро пречистване на отпадъчните води	еквивалент жители			100 000			1 473 384,00
1 - Води	Кохезионен фонд (КФ)		Нови/Актуализирани аналитични/програмни /стратегически документи	Брой			10			18,00
1 - Води	Кохезионен фонд (КФ)		Общ размер на сертифицираните разходи от Сертифициращия орган	Евро			169 764 705,88			1 196 318 599,00
2 - Отпадъци	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Твърди отпадъци: Допълнителен капацитет за рециклиране на отпадъци	тона/година			20 000			105 000,00
2 - Отпадъци	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Общ размер на сертифицираните разходи от Сертифициращия орган	Евро			20 144 907,00			287 784 390,00
2 - Отпадъци	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Допълнителен капацитет за оползотворяване на битови отпадъци (за получаване на енергия)	тона/година			0			180 000,00
2 - Отпадъци	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Подписан договор за БФП за един голям проект	Брой			1			1,00
3 - Натура 2000 и биоразнообразие	Европейски фонд за регионално развитие	По-слабо развити региони	Природа и биологично разнообразие: Площ на местообитанията, подкрепени с цел постигане на по-добра	хектари			282 135			1 565 668,00

Приоритетна ос	Фонд	Категория регион	Показател или ключов етап на изпълнението	Мерна единица, когато е целесъобразно	Етапна цел за 2018 г.			Крайна цел (2023 г.)		
					М	Ж	О	М	Ж	О
	(ЕФРР)		степен на съхраненост							
3 - Натура 2000 и биоразнообразие	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Общ размер на сертифицираните разходи от Сертифициращия орган	Евро			7 097 300,00			101 390 000,00
3 - Натура 2000 и биоразнообразие	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Площ на местообитания на видове, подкрепени с цел постигане на по-добра степен на съхраненост	хектари			0			2 878 749,00
3 - Натура 2000 и биоразнообразие	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Проведени национални информационни кампании	брой			1			3,00
3 - Натура 2000 и биоразнообразие	Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР)	По-слабо развити региони	Видове, подкрепени с цел постигане на по-добра степен на съхраненост	Брой			1			1,00
4 - Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища	Кохезионен фонд (КФ)		Предотвратяване и управление на риска: Брой жители, които се ползват от мерки за защита от наводнения	лица			1 300 000			2 750 000,00
4 - Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища	Кохезионен фонд (КФ)		Общ размер на сертифицираните разходи от Сертифициращия орган	Евро			4 500 000			78 528 323,00
4 - Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища	Кохезионен фонд (КФ)		Укрепени свлачища	хектара			2			80,00
5 - Подобряване качеството на атмосферния въздух	Кохезионен фонд (КФ)		Общ размер на сертифицираните разходи от Сертифициращия орган	Евро			4 117 647,00			58 823 530,00

Приоритетна ос	Фонд	Категория регион	Показател или ключов етап на изпълнението	Мерна единица, когато е целесъобразно	Етапна цел за 2018 г.			Крайна цел (2023 г.)		
					М	Ж	О	М	Ж	О
5 - Подобряване качеството на атмосферния въздух	Кохезионен фонд (КФ)		Проекти, насочени към намаляване количествата на ФПЧ10 и NOx	Брой			0			5,00
5 - Подобряване качеството на атмосферния въздух	Кохезионен фонд (КФ)		Подадени проекти, насочени към намаляване количествата на ФПЧ10 и NOx	Брой			2			5,00

12.3 Съответни партньори, участващи в подготовката на програмата

I. Органи на централната власт и обединения на регионалната и местната власт

I.1. Централна власт

I.1.1. Министерски съвет

I.1.2. Министерство на околната среда и водите

I.1.3. Изпълнителна агенция по околна среда

I.1.4. Министерство на труда и социалната политика

I.1.5. Министерство на регионалното развитие и благоустройството

I.1.6. Министерство на земеделието и храните

I.1.7. Министерство на икономиката

I.1.8. Министерство на финансите

I.1.9. Министерство на вътрешните работи

I.1.10. Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията

I.1.11. Министерство на образованието и науката

I.1.12. Министерство на здравеопазването

I.1.13. Министерство на енергетиката

I.1.14. Министерство на туризма

I.2. Обединения на регионалната и местната власт

I.2.1. Национално сдружение на общините в Република България

I.2.2. Регионален съвет за развитие на северен централен район

I.2.3. Регионален съвет за развитие на североизточен район

I.2.4. Регионален съвет за развитие на северозападен район

I.2.5. Регионален съвет за развитие на южен централен район

I.2.6. Регионален съвет за развитие на югоизточен район

I.2.7. Регионален съвет за развитие на югозападен район

II. Икономически и социални партньори

II.1. Асоциация на индустриалния капитал в България

II.2. Българска стопанска камара

II.3. Българска търговско-промишлена палата

II.4. Конфедерация на работодателите и индустриалците в България

II.5. Конфедерация на независимите синдикати в България

II.6. Конфедерация на труда „Подкрепа“

III. Организации, представляващи обществеността, вкл. неправителствени организации в областта на околната среда

III.1. Национален съвет за интеграция на хората с увреждания

III.2. Комисия за защита от дискриминация

III.3. ВВФ – Световен фонд за дивата природа, Дунавско-Карпатска програма

III.4. Екологично сдружение „За земята“

III.5. Фондация „Регионални инициативи“

III.6. Българска асоциация на консултантите по европейски програми

III.7. Асоциация на еколозите от общините в България

IV. Други

IV.1. Национален статистически институт

IV.2. Българска академия на науките, Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания

IV.3. Българска православна църква

Документи

Заглавие на документа	Вид документ	Дата на документа	Локален референтен номер	Референтен номер на Комисията	Контролна сума	Файлове	Дата на изпращане	Изпратено от
-----------------------	--------------	-------------------	--------------------------	-------------------------------	----------------	---------	-------------------	--------------

Submitted annexes by the Commission implementing regulation laying down the model of the programme

Заглавие на документа	Вид документ	Programme version	Дата на документа	Локален референтен номер	Референтен номер на Комисията	Файлове	Дата на изпращане	Изпратено от
Ex-ante Assessment Report	Доклад за предварителната оценка	1.1	2014-11-28		Ares(2014)399325 3	Ex-ante Assessment Report Annex 1 Annex 2 Annex 3 Annex 4 Annex 5 Annex 6	2014-11-28	nrggieya
Programme Snapshot 2014BG16M1OP002 1.2	Снимка на данните преди изпращане	1.2	2015-5-14		Ares(2015)204785 1	Programme Snapshot 2014BG16M1OP002 1.2 bg	2015-5-14	nrggieya

Контролна сума за всички структурирани данни: 3077283271